

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์)

ปริญญา

รัฐศาสตร์

สาขา

รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชา

เรื่อง ความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติในเขตกรุงเทพมหานครต่อการชะลอการฟ้อง

The Opinion of Probation Officers in Bangkok Metropolitan towards The Suspend
Prosecution

นามผู้วิจัย นางสาวนรินยา สุภาพพล

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์จตุพร บานชื่น, M.S.S.)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์นิตยา เงินประเสริฐศรี, ร.ม.)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัชรินทร์ ชาญศิลป์, Ph.D.)

หัวหน้าภาควิชา

(รองศาสตราจารย์จตุพร บานชื่น, M.S.S.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์วันชัย อากงหาญ, M.A.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 21 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2549

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติในเขตกรุงเทพมหานครต่อการชะลอการฟ้อง

The Opinion of Probation Officers in Bangkok Metropolitan towards
The Suspend Prosecution

โดย

นางสาวนรินยา สุภาพพูล

เสนอ

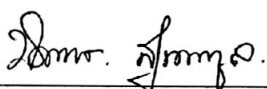
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์)
พ.ศ. 2549

ISBN 974-16-1256-7

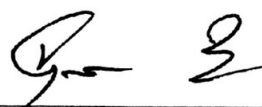
นรินยา สุภาพพูล 2549: ความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติในเขตกรุงเทพมหานคร
ต่อการชะลอการฟ้อง ประณุญาตศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) สาขารัฐศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ ประชานกรรมการที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์
จตุพร บานชื่น, M.S.S. 152 หน้า
ISBN 974-16-1256-7

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการแรก เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของพนักงาน
คุมประพฤติต่อการชะลอการฟ้อง ประการที่สอง เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงาน
คุมประพฤติที่มีต่อการชะลอการฟ้องตามปัจจัยส่วนบุคคล ประการสุดท้าย เพื่อศึกษาความสัมพันธ์
ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการชะลอการฟ้อง กับความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติต่อการชะลอ
การฟ้อง โดยกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พนักงานคุมประพฤติที่ปฏิบัติงานใน
สำนักงานในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 154 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ
แบบสอบถาม โดยวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงสถิติ และใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้
ได้แก่ ร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, ค่า t-test, One Way ANOVA และค่าสัมประสิทธิ์
สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ทั้งนี้ กำหนดนัยสำคัญ
ทางสถิติไว้ที่ระดับ .05

ผลการศึกษาวิจัย พบว่า พนักงานคุมประพฤติในเขตกรุงเทพมหานครมีความคิดเห็นต่อ
การชะลอการฟ้องอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ เพศ, อายุ, ระดับ
การศึกษา, สาขาวิชาที่จบการศึกษา, ระยะเวลาการปฏิบัติงาน, ลักษณะงานที่ปฏิบัติ, และแหล่ง
การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการชะลอการฟ้อง พบว่า พนักงานคุมประพฤติดูมีความคิดเห็นต่อ
การชะลอการฟ้องไม่แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับการชะลอการฟ้องมีความสัมพันธ์
กับความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติต่อการชะลอการฟ้อง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่อประธานกรรมการ

16 / ๖.๔. / ๕๙

Narinya Supabpool 2006: The Opinion of Probation Officers in Bangkok Metropolitan
towards The Suspend Prosecution. Master of Arts (Political Science), Major Field:
Political Science, Department of Political Science and Public Administration. Thesis
Advisor: Associate Professor Jatupron Banchuen, M.S.S. 152 pages.
ISBN 974-16-1256-7

The research had three major objectives. Firstly, to study the level of the probation officer's opinion towards the suspend prosecution. Secondly, to compare the opinion of probation officers towards the suspend prosecution to personal factors. Thirdly, to study relationship between knowledge about the suspend prosecution and the opinion of probation officers towards the suspend prosecution. The sample size composed of 154 persons at probation office in Bangkok Metropolitan. Data were collected by questionnaires and analyzed by statistical software. Statistical tools employed for data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test, one way ANOVA and Pearson Product Moment Correlation Coefficient at the .05 level of significance.

The results of the research indicated that the level of the opinion towards the suspend prosecution was high. The comparison their opinion found that personal factor: gender, age, education level, major field, tenure of work, type of work and type of perception were not difference. Finally, the factor of knowledge about suspend prosecution did relate to opinion of the probation officers at statistical significance.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

16 / 03 / 2006

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์จตุพร บานชื่น ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์นิตยา เงินประเสริฐศรี กรรมการสาขาวิชาเอก ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัชรินทร์ ชาญศิลป์ กรรมการสาขาวิชารอง และอาจารย์ภัทรพรรณ เล่านิรามัย ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย เป็นอย่างยิ่ง ที่ทุกท่านได้ให้ความกรุณาแก่ผู้วิจัยในการให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ พร้อมกันนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ นวลจันทร์ ทิศนชัยกุล และอาจารย์ลลิตา สุนทรวิภาต อาจารย์ประจำสาขาบริหารงานยุติธรรม และความปลอดภัย ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัยตั้งแต่ระดับปริญญาตรี จนกระทั่งสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอธิบดีกรมคุมประพฤติ ท่านวันชัย รุจนวงศ์ ที่ได้พิจารณาอนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามที่สำนักงานคุมประพฤติในเขตกรุงเทพมหานคร และขอขอบคุณพนักงานคุมประพฤติที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกท่าน ที่ได้ให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ในการทำวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณผู้บังคับบัญชา ได้แก่ ผู้อำนวยการวิระยุทธ สุขเจริญ หัวหน้าโกลบอล พรหมเพ็ญ หัวหน้าสหกรณ์ เพ็ชรนรินทร์ หัวหน้าอภิศักดิ์ รัชนิวงศ์ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม ที่ให้การสนับสนุน ให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาและคำแนะนำแก่ผู้วิจัย ทั้งเรื่องงานและการเรียนเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ผู้ซึ่งเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจและมีพระคุณแก่ลูกอย่างหาที่เปรียบไม่ได้

ขอขอบคุณครอบครัว เพื่อนร่วมงาน และเพื่อนสาขาบริหารงานยุติธรรมฯ รุ่น 11 ทุกท่าน สำหรับกำลังใจดี ๆ ที่มอบให้ผู้วิจัยเสมอมา

นรินยา สุภาพพูล

มีนาคม 2549

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(6)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์	4
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	7
แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น	7
แนวคิดเกี่ยวกับความรู้	12
แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสาร	15
แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา	17
แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด	28
แนวคิดเกี่ยวกับการชะลอการฟ้อง	36
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	61
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	69
กรอบแนวคิดในการวิจัย	71
สมมติฐานในการวิจัย	71
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	73
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	73
ขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	73
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	76
การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	76

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล	77
การวิเคราะห์ข้อมูล	78
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	80
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	82
ผลการวิจัย	82
ข้อวิจารณ์	109
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	117
สรุปผลการวิจัย	117
ข้อเสนอแนะ	119
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	122
ภาคผนวก	129
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	130
ภาคผนวก ข ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	141
ภาคผนวก ค ร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ.	144
ประวัติการศึกษา และการทำงาน	152

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	75
2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยด้านบุคคล	83
3	จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามแหล่งการรับรู้ข่าวสาร การชะลอการฟ้อง	85
4	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง ด้านความรู้เกี่ยวกับการชะลอการฟ้อง	87
5	ระดับความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับคะแนนเฉลี่ย ของกลุ่มตัวอย่างต่อการชะลอการฟ้องจำแนกเป็นรายชื่อ	91
6	จำนวน ร้อยละ ของข้อเสนอแนะต่อการชะลอการฟ้อง	100
7	เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ	102
8	เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ	103
9	เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา	103
10	เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาขาที่จบ การศึกษา	104
11	เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาการ ปฏิบัติงาน	104

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
12	เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะงานที่ปฏิบัติ	105
13	เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามแหล่งการรับรู้ข่าวสารจากโทรทัศน์	105
14	เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามแหล่งการรับรู้ข่าวสารจากวารสาร	106
15	เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามแหล่งการรับรู้ข่าวสารจากอินเทอร์เน็ต	106
16	เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามแหล่งการรับรู้ข่าวสารจากหนังสือพิมพ์	107
17	เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามแหล่งการรับรู้ข่าวสารจากเอกสารภายในหน่วยงาน	107
18	เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามแหล่งการรับรู้ข่าวสารจากการประชุม สัมมนา	108
19	เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามแหล่งการรับรู้ข่าวสารจากเพื่อนร่วมงาน	108

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
20	ความสัมพันธ์ของความรู้เกี่ยวกับการชะลอการฟุ้งกับความคิดเห็นต่อการชะลอการฟุ้ง	109
21	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน	119
ตารางผนวกที่		
1	ค่าความเชื่อมั่นเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการชะลอการฟุ้ง	142

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แสดงการใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์	24
2	แสดงตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่ใช้ในการวิจัย	71

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ในอดีตที่ผ่านมากระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศไทย ได้อำนาจความยุติธรรมอยู่บนพื้นฐานของการแก้แค้น ทดแทน (Retributive Justice) ให้ความสำคัญกับการลงโทษ (Punishment) แก่ผู้ที่กระทำละเมิดต่อกฎหมายที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่รัฐและประชาชนในสังคม ซึ่งการลงโทษไม่สามารถทำให้ผู้ถูกลงโทษกลับตัวเป็นคนดีและอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขได้ทุกราย แต่การลงโทษนั้นกลับเป็นตราบาปติดตัวผู้กระทำผิด เป็นการสร้างรอยมลทิน (Stigma) ให้แก่ผู้กระทำผิด ต่อมาได้มีแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการทัศนใหม่ (New Paradigm) ในการบริหารงานยุติธรรมทางอาญาที่เหมาะสมกับสังคมไทยเกิดขึ้นเพื่อเป็นจุดเริ่มต้นที่จะนำไปสู่การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในระดับโครงสร้างและนโยบายในการบริหารงานยุติธรรมมาใช้อำนาจความยุติธรรมให้แก่ประชาชน มีแนวคิดในการนำกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ (Restorative Justice) มากกว่าการแก้แค้นทดแทน มีแนวคิดในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่เน้นการแก้ไขฟื้นฟู (Rehabilitation) เพื่อให้กลับตัวเป็นคนดีอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างปกติสุขโดยไม่หวนกลับมากระทำผิดซ้ำอีก เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมมากขึ้น รวมทั้งการนำแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางเลือก (Alternative Justice) มาใช้ในสังคมไทย (กิตติพงษ์, 2544: 48-67)

อย่างไรก็ตาม สภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยที่มีปัญหา ยังคงเป็นสาเหตุหนึ่งของการเกิดอาชญากรรม ซึ่งการกระทำผิดที่เกิดขึ้นอาจไม่ได้เกิดจากเจตนาอย่างแท้จริง ไม่ได้เป็นอาชญากรโดยอาชีพ เช่น กระทำผิดเพราะความประมาท กระทำไปเพราะสำคัญผิดในข้อเท็จจริง กระทำผิดด้วยความจำเป็นเกินกว่าเหตุ กระทำผิดเพราะบันดาลโทสะ กระทำผิดโดยการลัทธิภัยด้วยความจำใจ ถูกสถานการณ์บังคับ และในปัจจุบันคดีที่ลักษณะการกระทำผิดดังที่กล่าวมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ส่งผลต่อกระบวนการยุติธรรมในภาพรวม ก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำผิด ประสบปัญหาคดีค้างพิจารณามากขึ้น เนื่องจากมีจำนวนคดีเข้าสู่ศาลจำนวนมาก และกรมราชทัณฑ์ซึ่งเป็นหน่วยงานสุดท้ายของกระบวนการยุติธรรมต้องประสบปัญหานักโทษล้นเรือนจำ ดังนั้นจึงทำให้การบริหารงานยุติธรรมในภาพรวม มีต้นทุนในการดำเนินการต่อผู้กระทำผิดตั้งแต่ การจับ พิจารณาคดี ตัดสินจำคุก การดูแลนักโทษก่อนข้างสูง

นอกจากนั้นการกระทำผิดในลักษณะดังกล่าว ยังส่งผลกระทบต่ออีกหลายประการ ได้แก่ ตัวผู้กระทำผิดเองต้องมีประวัติในการกระทำผิดจนไม่ได้รับการยอมรับจากคนในสังคม ต้องเสียค่าใช้จ่ายในกระบวนการฟ้องคดีต่อศาล กระบวนการยุติธรรมประสบปัญหามีปริมาณคดีขึ้นสู่ศาลจำนวนมาก รัฐต้องนำงบประมาณส่วนหนึ่งมาใช้ในการจัดหาและก่อสร้างสถานที่คุมขังผู้ต้องหาหรือผู้ต้องโทษที่จำคุกในระยะสั้น รวมถึงค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูผู้ต้องโทษในเรือนจำด้วย จนทำให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมหาแนวทางและวิธีการที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ดังนั้น จึงได้มีแนวคิดที่จะนำมาตรการชะลอการฟ้องมาใช้ในการอำนวยความสะดวกให้ให้กับสังคมไทย เพื่อเป็นกระบวนการยุติธรรมทางเลือกให้กับประชาชน นอกจากกระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก การชะลอการฟ้อง เป็นมาตรการในการบริหารคดีอย่างหนึ่ง กล่าวคือ เป็นกระบวนการเบี่ยงเบนคดี (Diversion) ออกจากกระบวนการยุติธรรม ซึ่งในประเทศไทยได้มีแนวความคิดนี้เกิดขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 จนกระทั่งเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2544 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการสาระสำคัญของแนวทางรูปแบบการลดปริมาณคดีขึ้นสู่ศาลตามที่กระทรวงยุติธรรมเสนอ โดยมีการชะลอการฟ้องถูกหยิบยกขึ้นมาเป็นมาตรการหนึ่งในการลดปริมาณคดีขึ้นสู่ศาลด้วย โดยมีสำนักงานอัยการสูงสุดไปทำการศึกษาและหาแนวทางและวิธีการที่เหมาะสม รัดกุม ของการใช้มาตรการชะลอการฟ้อง

หลังจากนั้นในวันที่ 1 กันยายน 2547 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. .... ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยมีสาระสำคัญ คือ ปัจจุบันมีปริมาณคดีอาญาขึ้นสู่ศาลเป็นจำนวนมาก ซึ่งคดีอาญาบางประเภทไม่จำเป็นต้องเสนอคดีต่อศาล จึงสมควรกำหนดให้มีการชะลอการฟ้องสำหรับการกระทำความผิดที่ไม่ร้ายแรงโดยผู้ต้องหาที่ได้กระทำผิดโดยประมาท หรือมีความผิดซึ่งมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 5 ปี และผู้ต้องหาได้ให้การรับสารภาพ (คัมภีร์, ม.ป.ป.: 1-7) โดยพนักงานอัยการจะออกคำสั่งชะลอการฟ้องคดีได้ โดยใช้กระบวนการสืบเสาะคุมประพฤติ สอดส่องติดตามพฤติกรรมของผู้ต้องหา การชะลอการฟ้องนี้จะทำให้เกิดความสมานฉันท์ระหว่างคู่กรณี ทำให้ผู้กระทำผิดมีโอกาสแก้ไขความประพฤติ และเยียวยาความเสียหายจากการกระทำของตนต่อผู้อื่น มากกว่าการลงโทษผู้กระทำความผิด ซึ่งจะส่งผลในการแก้ไขปัญหาปริมาณคดีขึ้นสู่ศาล ปริมาณผู้ต้องขังล้นเรือนจำ ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวได้กำหนดให้พนักงานคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรมทำหน้าที่ในการสืบเสาะข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ต้องหา กำหนดเงื่อนไขในการคุมประพฤติ สืบเสาะและสอดส่อง พร้อมทั้งทำรายงานความเห็นเกี่ยวกับความประพฤติของผู้ที่ได้รับชะลอการฟ้องเพื่อเสนอต่อพนักงานอัยการ ซึ่งขณะนั้ร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง

พ.ศ. .... ยังอยู่ระหว่างการพิจารณาร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องถึงแนวทางวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสม ผลดี ผลเสีย และผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ดังนั้นการนำการชะลอการฟ้องมาใช้ในการบริหารงานยุติธรรมในประเทศไทยจะประสบความสำเร็จเป็นไปตามแนวคิดเกี่ยวกับชะลอการฟ้องหรือไม่นั้น ต้องได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในกระบวนการยุติธรรม เพื่อผลักดันให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการสร้างทางเลือกใหม่ในกระบวนการยุติธรรม

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าพนักงานคุมประพฤติเป็นบุคลากรในงานยุติธรรมที่จะต้องทำหน้าที่ในควบคุมและสอดส่องผู้กระทำผิดที่อยู่ระหว่างชะลอการฟ้องตามร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. .... ซึ่งมีบทบาทและอำนาจหน้าที่ที่สำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการของการชะลอการฟ้อง ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติ ว่ามีความคิดเห็นอย่างไรต่อการชะลอการฟ้อง ตลอดจนข้อเสนอแนะของพนักงานคุมประพฤติถึงแนวทางและวิธีการที่จะนำการชะลอการฟ้องมาใช้ในประเทศไทย เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด พร้อมทั้งจะได้นำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการอำนวยความยุติธรรมให้กับประชาชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติต่อการชะลอการฟ้อง
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติที่มีต่อการชะลอการฟ้องตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการชะลอการฟ้องกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการชะลอการฟ้องของพนักงานคุมประพฤติ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึงระดับความคิดเห็นข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ของพนักงานคุมประพฤติที่มีต่อการชะลอการฟ้อง

2. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการชะลอการฟ้อง นำไปเป็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบ วิธีการ ของการชะลอการฟ้องให้เหมาะสมต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติต่อการชะลอการฟ้อง โดยศึกษาจากพนักงานคุมประพฤติที่ปฏิบัติงานในสำนักงานในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 154 คน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างวันที่ ในวันที่ 9 มกราคม 2549 ถึงวันที่ 13 มกราคม 2549

นิยามศัพท์

“การชะลอการฟ้อง” หมายถึง การที่พนักงานอัยการใช้ดุลพินิจออกคำสั่งไม่ฟ้องคดีที่มีพยานหลักฐานแน่ชัดว่าผู้ต้องหาเป็นผู้กระทำผิดนั้น โดยมีเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างเพื่อติดตามดูพฤติกรรมหรือความประพฤติของผู้ต้องหาต่อไปอีกระยะหนึ่งก่อนที่จะสั่งยุติการดำเนินคดีในขั้นตอนต่อไป

“ความคิดเห็นต่อการชะลอการฟ้อง” หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติของพนักงานคุมประพฤติที่มีต่อการชะลอการฟ้อง

“เพศ” หมายถึง เพศของพนักงานคุมประพฤติ ที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1. เพศชาย
2. เพศหญิง

“อายุ” หมายถึง อายุเต็มปีบริบูรณ์ของพนักงานคุมประพฤติ แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

1. 23 - 29 ปี
2. 30 - 36 ปี
3. 37 - 43 ปี
4. 44 - 50 ปี

“ระดับการศึกษา” หมายถึง การศึกษาชั้นสูงสุดของพนักงานคุมประพฤติแบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่

1. ปริญญาตรี
2. ปริญญาโท
3. เนติบัณฑิตไทย

“สาขาวิชาที่จบการศึกษา” หมายถึง สาขาวิชาที่พนักงานคุมประพฤติจบการศึกษาสูงสุด แบ่งเป็น

1. สาขานิติศาสตร์
2. สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
3. สาขาจิตวิทยา
4. สาขาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
5. สาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

“ระยะเวลาการปฏิบัติงาน” หมายถึง จำนวนปีที่พนักงานคุมประพฤติก่อตั้งตัวอย่าง ปฏิบัติงานในสังกัดกรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

1. 1 – 7 ปี
2. 8 – 14 ปี
3. 15 – 21 ปี
4. 22 – 26 ปี

“ลักษณะงานที่ปฏิบัติ” หมายถึง ลักษณะของงานที่พนักงานคุมประพฤติปฏิบัติโดย แบ่งเป็น 4 ลักษณะ ได้แก่

1. งานด้านการพัฒนาระบบงานคุมประพฤติ
2. งานสืบเสาะและพินิจ
3. งานควบคุมและสอดส่อง
4. งานตาม พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545

“แหล่งการรับรู้ข่าวสาร” หมายถึง ช่องทางการรับทราบข่าวสารเกี่ยวกับการชะลอการฟ้อง
ของพนักงานคุมประพฤติ แบ่งออกเป็น 7 แหล่ง ได้แก่

1. โทรทัศน์
2. วารสาร
3. อินเทอร์เน็ต
4. หนังสือพิมพ์
5. เอกสารภายในหน่วยงาน
6. การประชุม สัมมนา
7. เพื่อนร่วมงาน

“ความรู้เกี่ยวกับการชะลอการฟ้อง” หมายถึง การที่พนักงานคุมประพฤติได้รับข้อมูล
รายละเอียดของการชะลอการฟ้อง ตามร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. .... ที่ผ่านความ
เห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2547

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

ในการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติในเขตกรุงเทพมหานครต่อการชะลอการฟ้อง ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบเอกสาร แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย ประกอบด้วย

1. แนวคิดเกี่ยวกับการความคิดเห็น
2. แนวคิดเกี่ยวกับความรู้
3. แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสาร
4. แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา
5. แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด
6. แนวคิดเกี่ยวกับการชะลอการฟ้อง
7. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

ความหมายของความคิดเห็น

ความคิดเห็น (Opinion) ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังต่อไปนี้

Good (1959: 376) ให้ความหมายของความคิดเห็น (Opinion) ไว้หลายความหมาย ได้แก่

1. ความหมายทั่วไป หมายถึง ความเชื่อ ความเห็น ข้อพิจารณา ความรู้สึก หรือทัศนคติที่ยังไม่ได้รับการพิสูจน์อย่างแน่นอน และยังขาดน้ำหนักทางเหตุผลหรือการวิเคราะห์ หรือกล่าวอย่างกว้าง ๆ ได้ว่า มีความเป็นไปได้มากกว่าความรู้
2. ความหมายเฉพาะ หมายถึง การพิจารณาหรือการวินิจฉัยอย่างมีแบบแผนจากแหล่งข้อมูลหรือบุคคลที่เชื่อถือได้

3. ความคิดเห็นสาธารณะ (Public Opinion) หมายถึง การพิจารณาหรือข้อวินิจฉัยรวมของกลุ่มคนในสังคมที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ หรือข้อเท็จจริง

Webster's Collegiate Dictionary (1996) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็น ไว้ว่า

1. ความเชื่อ ทศนะ การพิจารณา หรือการวินิจฉัย หรือการประเมินผลอย่างมีรูปแบบในใจเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ

2. ความเชื่อที่มีน้ำหนักมากกว่าความรู้สึกลงใจและมีน้ำหนักน้อยกว่าความรู้ที่แท้จริงหรือมุมมองที่เกิดขึ้นทั่ว ๆ ไป

3. การแสดงออกถึงการพิจารณาหรือคำแนะนำอย่างมีรูปแบบ โดยผู้เชี่ยวชาญหรือการแสดงออก เช่น การตัดสินใจ หรือการวินิจฉัยอย่างมีรูปแบบด้วยเหตุผลตามกฎหมายหรือหลักเกณฑ์ที่ขึ้นอยู่กับความคิดเห็นที่มีกฎหมายรองรับ

Issak (1981: 203) ให้ความหมายว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางคำพูดหรือคำตอบที่บุคคลได้แสดงออกต่อสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง โดยเฉพาะจากคำถามที่ได้รับทั่ว ๆ ไปโดยปกติแล้วความคิดเห็นแตกต่างจากเจตคติ คือ ความคิดเห็นจะเกี่ยวกับเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะขณะที่เจตคติจะเป็นเรื่องทั่ว ๆ ไป มีความหมายกว้างกว่า

จากความหมายของความคิดเห็น สรุปได้ว่า เป็นการแสดงออกของบุคคลที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งหลังจากผ่านกระบวนการรับรู้ ซึ่งอาจมีความแตกต่างกันออกไปเพราะประสบการณ์ ค่านิยม อารมณ์ สภาพสภาพแวดล้อม และขึ้นอยู่กับสาเหตุผลมาประกอบความคิดของบุคคลนั้น

ประเภทของความคิดเห็น

Renner (1954: 6-7) จำแนกความคิดเห็นเป็น 2 ประเภทด้วยกัน คือ

1. ความคิดเห็นเชิงบวกสุด-เชิงลบสุด (Extreme Opinion) เป็นความคิดเห็นที่เกิดจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ ซึ่งสามารถทราบทิศทางได้ ทิศทางบวกสุด ได้แก่ ความรักจนหลง

ทิศทางลบสุด ได้แก่ ความรังเกียจ ความคิดเห็นรุนแรงเปลี่ยนแปลงยาก

2. ความคิดเห็นจากความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Contents) การมีความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อสิ่งนั้น เช่น ความรู้ความเข้าใจในทางที่ดี ชอบ ยอมรับ เห็นด้วย ความรู้ความเข้าใจทางที่ไม่ดี ได้แก่ ไม่ชอบ ไม่ยอมรับ ไม่เห็นด้วย

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น

ความคิดเห็นเป็นเรื่องของแต่ละบุคคล อาจแสดงออกในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเหมือนหรือแตกต่างกันก็ได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐานของแต่ละบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการแสดงความคิดเห็น ซึ่งมีแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดเห็นดังนี้

Foster (1952: 119) กล่าวว่า ความคิดเห็นเกิดจากมูลเหตุ 2 ประการ คือ

1. ประสบการณ์ (Experience) เป็นสิ่งที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในเรื่องราวต่าง ๆ หรือสถานการณ์ ความคิดเห็นเกิดขึ้นในตัวบุคคลจากการที่ได้พบเห็นคุ้นเคย อาจถือว่าเป็นประสบการณ์โดยตรง (Direct Experience) และอาจจะได้ยินได้ฟัง ได้เห็นจากรูปลักษณ์หรืออ่านหนังสือ โดยไม่ได้พบเห็นข้อเท็จจริงถือว่าเป็นประสบการณ์ทางอ้อม

2. ความรู้ความเข้าใจ ซึ่งอาจเกิดมาจาก การศึกษา ระดับการศึกษา หน้าที่ความรับผิดชอบ หรือการรับรู้ข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นจาก โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ หรือจากการพูดคุยกับบุคคลอื่นและสังคมนั้น ๆ ซึ่งมีผลผลักดันให้บุคคลมีการเรียนรู้และการแสดงออกถึงความคิดเห็นในเรื่องนั้น ๆ ต่างกัน

Oskamp (1977: 119-133) กล่าวว่า ปัจจัยที่ทำให้บุคคลเกิดความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งประกอบด้วย

1. ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกาย (Genetic and Physiology Factors) ปัจจัยที่มักจะไม่มีการพูดถึงมากนัก โดยการศึกษาพบว่า ปัจจัยทางพันธุกรรมจะมีผลต่อความก้าวร้าวของบุคคล ซึ่งจะทำให้มีผลต่อการศึกษา เจตคติ หรือความคิดเห็นของบุคคลนั้น ๆ ได้

2. ประสบการณ์โดยตรงของบุคคล (Direct Personal Experience) คือ การที่บุคคลได้รับความรู้สึกและความคิดโดยตรงจากประสบการณ์ ไม่ว่าจะเป็นการกระทำหรือได้พบเห็นต่อสิ่งต่าง ๆ ด้วยตัวเอง ทำให้เกิดเจตคติหรือความคิดเห็นจากประสบการณ์ที่ตนเองได้รับ

3. อิทธิพลจากครอบครัว (Parental Influence) เป็นปัจจัยที่บุคคลได้รับจากการเลี้ยงดูอบรมของพ่อแม่ และครอบครัว ทำให้เด็กได้รับการอบรมสั่งสอน ทั้งในด้านความคิด การตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกาย การให้รางวัล และการลงโทษ

4. สื่อมวลชน (Mass Media) เป็นสื่อต่าง ๆ ที่บุคคลได้รับ สื่อเหล่านี้ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ จะมีผลทำให้บุคคลมีความคิดเห็น มีความรู้สึกต่าง ๆ เป็นไปตามข่าวสารข้อมูลที่ได้รับ

5. เจตคติและความคิดเห็นของกลุ่ม (Group Determinants of Attitude) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นหรือเจตคติของแต่ละบุคคล เพราะบุคคลต้องมีสังคมและอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ดังนั้น เจตคติและความคิดเห็นต่างๆ ของกลุ่มจะได้รับการถ่ายทอดสู่ตัวบุคคล

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า บุคคลจะมีความคิดเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยสภาพแวดล้อมเป็นสำคัญ ซึ่งปัจจัยทั้งสองนี้ทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างบุคคลจนส่งผลต่อความคิดเห็นที่แตกต่างกันออกไป

การวัดระดับความคิดเห็น

การวัดระดับความคิดเห็น เป็นการวัดพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งมีความจำเป็นต้องมีเครื่องมือในการวัดที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งมีการศึกษาถึงรูปแบบของการวัดระดับความคิดเห็นไว้ดังนี้

สุชีรา (2545: 145-170) กล่าวว่า วิธีการศึกษาทัศนคติของบุคคล โดยให้บุคคลนั้นเล่าความรู้สึกที่มีต่อสิ่งนั้นออกมา โดยให้รายงานออกมาในลักษณะ รู้สึกชอบ-ไม่ชอบ, เห็นว่าดี-ไม่ดี สิ่ง que แสดงออกมานี้จะกำหนดเป็นค่าคะแนนทัศนคติโดยมีมาตรประมาณค่าดังต่อไปนี้

1. มาตรฐานค่าของ Thurstone (Thurstone Scale) แนวคิดของการวัดแบบนี้ คือ คุณลักษณะใดๆ ในความรู้สึกของคนเรานั้น จะมีตั้งแต่เห็นด้วยน้อยที่สุด (Most Unfavorableness) ไปจนถึงเห็นด้วยมากที่สุด (Most Favorableness) และช่วงความรู้สึกดังกล่าว จะถูกแบ่งเป็น 11 ช่วงเท่า ๆ กัน

2. มาตรฐานค่าของ Likert (Likert-type or Summated Rating Scales) จะใช้วิธีการ กำหนดค่าประมาณให้กับทุก ๆ ข้อที่เท่ากัน เช่น 5, 7, 11 มาตรฐานที่นิยมใช้กันคือ 5 มาตรฐาน โดยค่า การประเมินจะมีตั้งแต่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง-ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง หรืออาจตรงข้ามกันก็ได้ เป็นมาตรวัดที่ ได้รับความนิยมนำใช้กันมากที่สุดในการวัดพฤติกรรมทางสังคมศาสตร์ เนื่องจากไม่ยุ่งยากในการ สร้าง มีความสะดวก สร้างง่าย มีความเชื่อมั่นสูง และสามารถได้คำตอบที่ครอบคลุม

3. มาตรวัดนัยจำแนกจำแนกแบบ (The Semantic differential) จะใช้คำคุณศัพท์ในการ ประมาณค่าเกี่ยวกับสิ่งเร้าต่าง ๆ โดยแสดงออกด้านคุณค่า เช่น ดี-เลว สะอาด-สกปรก แสดงออก ถึงกำลัง เช่น แข็งแรง-อ่อนแอ ใหญ่-เล็ก แสดงถึงลักษณะของกิริยาอาการ เช่น ว่องไว-เฉื่อยชา ช้า-เร็ว เป็นต้น

4. มาตรฐานค่าของ Guttman (Guttman's Scale) เป็นการวัดแบบจัดอันดับทิศทาง สูง-ต่ำ เปรียบเทียบกันและกันได้จากอันดับต่ำสุดถึงสูงสุดและแสดงถึงการสะสมของความคิดเห็น

Shaw and Wright (1976: 320) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นลักษณะของแต่ละบุคคลการวัด พิจารณาจากแรงจูงใจ การรับรู้ แต่มีข้อแตกต่างของประสบการณ์ และปัจจัยอื่น ๆ จึงมีวิธีการวัด ความคิดเห็นดังนี้

1. การฉายภาพ (Projective Technique) เป็นการวัดโดยการสร้างจินตนาการจากภาพ โดยภาพเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงความคิดเห็นออกมา และสามารถพิจารณาได้ว่าบุคคลมีความ คิดเห็น หรือมีความรู้สึกอย่างไรต่อภาพที่เห็น ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่ได้รับมาเป็นสำคัญ

2. การสัมภาษณ์ (Interview) เป็นการซักถามบุคคล ช่วยให้ได้ข้อมูลที่ขยายครอบคลุมทั้ง ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต

3. การส่งแบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นวิธีการวัดความคิดเห็นที่สิ้นเปลืองเวลา และเงินทุนน้อยกว่าวิธีอื่น โดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มที่ต้องการศึกษาให้ตอบกลับมาแต่มีข้อจำกัดอยู่ว่าผู้ที่ถูกถามต้องอ่านออกเขียนได้

4. การให้เล่าความรู้สึก (Self-report) เป็นการวัดโดยการให้บุคคลเล่าความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกมา ซึ่งผู้เล่าจะบรรยายความรู้สึกนึกคิดตามประสบการณ์ และความสามารถออกมา

สรุปได้ว่า ความคิดเห็นนั้นมีระดับที่แตกต่างกัน จึงจำเป็นต้องสร้างเครื่องมือที่มีความเชื่อถือได้มาใช้ในการวัด ซึ่งมีหลายวิธีด้วยกันขึ้นอยู่กับความเหมาะสมกับเนื้อหาของความคิดเห็นที่ต้องการวัด การเลือกวิธีการที่เหมาะสมจะทำให้ได้ระดับความคิดเห็นที่ใกล้เคียงกับความรู้สึกของแต่ละบุคคลมากที่สุด

แนวคิดเกี่ยวกับความรู้

ความหมายของความรู้

Bloom et al. (1981) ให้ความหมายของความรู้ไว้ว่า หมายถึง การเรียนรู้ที่เน้นถึงความจำและการระลึกได้ที่มีต่อความคิด วัตถุและปรากฏการณ์ต่างๆ เป็นความจำที่เริ่มจากสิ่งง่าย ๆ ที่เป็นอิสระแก่กัน ไปจนถึงความจำในสิ่งที่ยากซับซ้อน และมีความสัมพันธ์ต่อกัน

รัตติกรณ์ (2535: 49) ให้คำจำกัดความว่า ความรู้ หมายถึง กฎเกณฑ์ ข้อเท็จจริง และข้อมูลต่างๆ ที่ได้รับและสะสมไว้ในรูปของความทรงจำ

ศุภกนิษฐ์ (2540: 22) ให้ความหมายว่า ความรู้ เป็นความสามารถในการคิด เข้าใจข้อเท็จจริง อันจะสามารถนำไปแก้ปัญหาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ขณะนั้น บวกกับประสบการณ์เดิมที่เกิดจากการเรียนรู้ แล้วตัดสินใจประเมินค่าเป็นเรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งมีความชัดเจน และมีคุณภาพ

จากคำจำกัดความในเบื้องต้น สรุปได้ว่า ความรู้ หมายถึง ความสามารถในการจดจำสิ่งที่ได้จากการรับรู้ข้อมูล ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ รายละเอียดของเรื่องราว จากการศึกษาหรือสิ่งที่บุคคล

ได้ประสบมาโดยการเก็บสะสมไว้เป็นความจำและถ่ายทอดต่อ ๆ กันมาเป็นประสบการณ์ และสามารถวัดความรู้ด้วยการระลึกได้ และแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมเพื่อนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อไป

ระดับของความรู้

Bloom (1972) ได้ทำการศึกษาและจำแนกพฤติกรรมด้านความรู้ (Cognitive Domain) ออกเป็น 6 ระดับ โดยเรียงลำดับจากความสามารถขั้นต่ำไปสูง

1. ความรู้ (Knowledge) คือ ความสามารถในการจำหรือระลึกได้ แต่ไม่ใช่การใช้ความเข้าใจไปตีความหมายในเรื่องนั้น ๆ แบ่งออกเป็น ความรู้เกี่ยวกับเนื้อเรื่องซึ่งเป็นข้อเท็จจริง วิธีดำเนินงานแนวคิด ทฤษฎี โครงสร้าง และหลักการ

2. ความเข้าใจ (Comprehensive) คือ ความสามารถในการจับใจความสำคัญของเรื่องต่าง ๆ ได้ ทั้งในด้านภาษา รหัส สัญลักษณ์ทั้งรูปธรรมและนามธรรม แบ่งเป็น การแปลความ การตีความ และการขยายความ

3. การนำไปใช้ (Application) คือ ความสามารถที่จะนำเอาสิ่งที่ได้ประสบมา เช่น แนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ หรือนำไปใช้แก้ปัญหาตามสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

4. การวิเคราะห์ (Analysis) คือ ความสามารถในการแยกแยะเรื่องราวออกเป็นส่วนประกอบย่อยเพื่อความสัมพันธ์และหลักการหรือทฤษฎี หรือเพื่อให้เข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ

5. การสังเคราะห์ (Synthesis) คือ ความสามารถในการนำเอาเรื่องราว หรือส่วนประกอบย่อยมาเป็นเรื่องราวเดียวกัน โดยมีการดัดแปลง ริเริ่ม สร้างสรรค์ ปรับปรุงของเก่าให้มีคุณค่าขึ้น

6. การประเมินค่า (Evaluation) คือ เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับคุณค่าของเนื้อหา และวิธีการต่าง ๆ อย่างมีหลักเกณฑ์ที่เชื่อถือได้ โดยอาศัยข้อเท็จจริงภายในและภายนอก

สรุปได้ว่า ความรู้เป็นความสามารถขั้นต่ำของมนุษย์ที่จะนำไปสู่ความสามารถในขั้นสูงกว่าต่อไป ซึ่งบุคคลจะมีความรู้ได้นั้นต้องอาศัยความสามารถในการจำ และเข้าใจรายละเอียดของ

ข้อมูลในด้านต่าง ๆ ที่บุคคลได้สะสมและถ่ายทอดต่อ ๆ กันมา รวมถึงข้อเท็จจริงที่บุคคลสามารถรับทราบได้ จนสามารถแสดงออกเป็นพฤติกรรมที่ระลึกได้

การวัดระดับความรู้

การวัดระดับความรู้ เป็นการวัดความสามารถในการระลึกได้ เรื่องราว ข้อเท็จจริง และประสบการณ์ต่าง ๆ หรือเป็นการวัดความระลึกถึงประสบการณ์เดิมที่บุคคลได้รับจากการสอน การบอกกล่าว การฝึกฝนของผู้สอน รวมทั้งจากตำรา จากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ด้วยคำถามการวัดความรู้ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ชนิด (รัตติกมล 2535: 51) ประกอบด้วย

1. ถามความรู้ในเนื้อเรื่อง เป็นการถามรายละเอียดของเนื้อหา ข้อเท็จจริงต่าง ๆ เช่น ศัพท์ และนิยาม กฎและความจริงของเนื้อหาต่าง ๆ
2. ถามความรู้ในวิธีดำเนินการ เป็นการถามวิธีการปฏิบัติ แบบแผนขั้นตอนการปฏิบัติต่าง ๆ เช่น ถามระเบียบแบบแผน ลำดับขั้น การจัดประเภท และหลักเกณฑ์ต่าง ๆ
3. ถามความรู้รวบยอด เป็นการถามความสามารถในการจดจำข้อสรุปหรือหลักการของเรื่องที่เกิดจากการผสมผสานหาลักษณะร่วม เพื่อรวบรวมและย่อลงมาเป็นหลักหรือหัวใจของเนื้อหานั้น ๆ

ดังนั้น การวัดระดับความรู้ของบุคคล จึงเป็นการวัดความรู้ในเนื้อหา วิธีการและหลักการในเรื่องนั้น ซึ่งความรู้ส่งผลให้บุคคลเกิดความเชื่อ เจตคติและสมรรถภาพที่จะแสดงความคิดเห็นในเรื่องหนึ่งเรื่องใดแตกต่างกันออกไป ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นตัวแปรหนึ่งของการศึกษา ครั้งนี้ด้วย

แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสาร

องค์ประกอบของการรับรู้ข่าวสาร

รัตน (2535 อ้างถึงใน พินา, 2544: 14-18) ได้สรุปเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารไว้ ดังนี้

ผู้รับข่าวสาร อาจหมายถึง บุคคลเพียงคนเดียว เช่น การพูดคุยระหว่าง 2 คน หรืออาจหมายถึงกลุ่มบุคคลก็ได้ในการติดต่อสื่อสารนั้น บุคคลที่เป็นผู้รับสารอาจเปลี่ยนเป็นผู้ส่งสารในเวลาอื่นได้ เช่น ในการพูดคุยกันผู้รับสารอาจกลายเป็นผู้ส่งสาร

ผู้รับสาร มีความสำคัญต่อการสื่อสาร มีความสัมพันธ์ในฐานะที่เป็นองค์ประกอบหนึ่งของกระบวนการติดต่อสื่อสาร และผู้รับสารมีอิทธิพลต่อองค์ประกอบของการสื่อสารอีกด้วย นอกจากนี้ ความพึงพอใจในการติดต่อสื่อสารจะไม่เกิดขึ้น ถ้าหากไม่ได้พิจารณาถึงปัจจัยของผู้รับสาร หรือคุณลักษณะของผู้รับสารในฐานะที่เป็นผู้รับการสื่อสารโดยตรง

การส่งข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพจะต้องคำนึงถึงปัจจัยอันเกี่ยวข้องกับผู้รับสารหลายประการด้วยกัน คือ

1. ความต้องการของผู้รับสาร โดยทั่วไปแล้วในการรับข่าวสารของแต่ละบุคคลนั้นจะเป็นไปเพื่อตอบสนองความต้องการของตน ประกอบด้วย

- 1.1 ต้องการข่าวสารที่เป็นประโยชน์กับตน
- 1.2 ต้องการข่าวสารที่สอดคล้องกับความเชื่อ ทศนคติ และค่านิยมของตน
- 1.3 ต้องการประสบการณ์ใหม่
- 1.4 ต้องการความสะดวกและรวดเร็วในการรับสาร

2. ความแตกต่างของผู้รับสาร ผู้รับข่าวสารแต่ละคนจะมีลักษณะที่แตกต่างกันในหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ วัย เพศ การศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม

3. ความตั้งใจและประสบการณ์เดิม ในขณะที่มีความต้องการจะช่วยให้บุคคลรับรู้ข่าวสาร ได้ดีกว่า ดังคำกล่าวที่ว่า เราเห็นในสิ่งที่อยากเห็นและได้ยินในสิ่งที่ต้องการได้ยิน ดังนั้น ความตั้งใจ และประสบการณ์เดิมของผู้รับสารจึงมีความสำคัญต่อผู้รับสารเช่นกัน

4. ความคาดหวังและความพึงพอใจ ความคาดหวังเป็นความรู้สึกที่สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการของคนในการที่จะดีต่อสภาพแวดล้อมเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ตนต้องการ ส่วนความพึงพอใจในการติดต่อสื่อสาร คือ ความพึงพอใจในข่าวสารที่ได้รับ เพราะข่าวสารต่าง ๆ ที่ได้รับนั้น ผู้รับสารสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจและการปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้ลุล่วงไปได้ ดังนั้น ผู้ให้ข่าวสารและบริการจึงควรศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าวของบุคคล เพื่อให้ได้ข่าวสารและบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เพราะฉะนั้น การสร้างความพึงพอใจในการติดต่อสื่อสารให้เกิดขึ้น นอกจากจะต้องคำนึงถึงความพึงพอใจในเรื่องของข่าวสารที่ได้รับ ความเพียงพอของข่าวสารและช่องทางของการติดต่อสื่อสารแล้ว ยังจะต้องคำนึงถึงปัจจัยผู้รับสาร ซึ่งเป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับความแตกต่างของบุคคลด้วย ทั้งนี้ เนื่องจากความแตกต่างของบุคคลเป็นธรรมชาติของมนุษย์อย่างหนึ่ง

สรุปได้ว่า บุคคลสามารถเลือกรับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จากช่องทางและสื่อในรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลาย แต่ระดับความสามารถในรับรู้เพื่อจัดระเบียบทางความคิดและแปลความหมายนั้น อาจขึ้นอยู่กับค่านิยม เจตคติ ความเชื่อ ประสบการณ์ ความสนใจ ความคาดหวัง และแรงจูงใจของบุคคล ดังนั้น จึงทำให้บุคคลจำเป็นต้องมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ เพื่อจะได้พิจารณาแยกแยะถึงจุดประสงค์และคุณประโยชน์ของข่าวสารที่จะได้รับ

กระบวนการถ่ายทอดข่าวสาร

ในกระบวนการถ่ายทอดข่าวสารในสังคมนั้น จำเป็นต้องมีองค์ประกอบของการสื่อสารครบทั้ง 3 ประการ คือ มีแหล่งกำเนิด ข่าวสาร และจุดหมายปลายทาง แหล่งกำเนิดของข่าวสารมีลักษณะเป็นนามธรรม คือ ที่มาของข่าวสารที่มีสื่อมวลชนทำหน้าที่บันทึกหรือเป็นผู้นำเอาวัตถุดิบมาเปลี่ยนเป็นรูปของข่าวสารไปสู่จุดหมายปลายทาง คือ ผู้รับข่าวสาร เนื่องจากการสื่อสารมีลักษณะเป็นกระบวนการจึงสามารถพิจารณาได้เสมือนระบบหนึ่ง (พชร, 2545 อ้างถึงใน วาสนา, 2546: 25) สรุปไว้ดังนี้

1. แหล่งสารหรือผู้ส่งสาร เป็นจุดเริ่มต้นของการสื่อสาร หมายถึง แหล่งกำเนิดของสาร หรือผู้ที่เลือกสรรข่าวสารเกี่ยวกับความคิดเห็น เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นแล้วส่งต่อไปยังผู้รับสาร บทบาทของผู้ส่งสารมี 3 ประการ คือ เลือกสรรความหมายที่ใช้ในการสื่อสาร สร้างรหัสจาก ความหมายให้อยู่ในรูปของสาร และส่งรหัสของสารนั้นออกไป

2. สาร หมายถึง สิ่งที่ทำหน้าที่กระตุ้นความหมายให้กับผู้รับ เป็นเรื่องราวสาระที่ส่งออกไป จากผู้ส่งสารถึงตัวผู้รับสาร ในการวิเคราะห์ตัวองค์ประกอบของสารมีข้อพิจารณา 3 ประการ คือ รหัสหรือสัญลักษณ์ของสาร เนื้อหาของสาร และการทำข่าวสาร แต่ในความหมายทั่วไปที่ใช้มัก หมายถึง “เนื้อหาของสาร” ซึ่งหมายถึงข้อความที่ผู้ส่งสารใช้สื่อความหมายที่ต้องการ

3. ช่องทางสำหรับสื่อสาร หรือสื่อเป็นสิ่งที่พาสารจากผู้ส่งไปยังผู้รับ

4. รับรู้สาร หมายถึง ผู้รับข่าวสารจากแหล่งสาร บทบาทของผู้รับสารมี 3 ประการ คือ รับสาร ถอดรหัสจากสารเพื่อให้ได้ความหมาย และตอบโต้ความหมาย

สรุปได้ว่า บุคคลสามารถเลือกรับข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้จากช่องทางและสื่อในรูปแบบ ที่มีความหลากหลาย แต่ความสามารถในรับรู้เพื่อประมวลความคิดและแปลความหมาย นั้น อาจขึ้น อยู่กับค่านิยม เจตคติ ความเชื่อ ประสบการณ์ ความสนใจ ความคาดหวัง และแรงจูงใจของบุคคล ดังนั้น จึงทำให้บุคคลจำเป็นต้องมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ เพื่อจะได้พิจารณาถึง ข้อเท็จจริงและจุดประสงค์ของข่าวสารที่จะได้รับ

แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

ความหมายของกระบวนการยุติธรรม

กระบวนการยุติธรรม หรือระบบงานยุติธรรม แปลมาจากคำว่า Criminal Justice Process หรือ Criminal Justice System ซึ่งจัดเป็นเครื่องมือที่สังคมใช้เพื่อควบคุมมาตรฐานความประพฤติที่ จำเป็นในการปกป้องบุคคลและชุมชน ระบบงานนี้ปฏิบัติกรจับกุม ฟ้องร้อง พิเคราะห์และพิพากษา สมาชิกในชุมชนที่ละเมิดกฎเบื้องต้นที่บัญญัติไว้ (The President's Crime Commission, 1967 อ้างถึงใน ปุระชัย, 2535: 12)

ดังนั้น กระบวนการยุติธรรม จึงหมายถึง แบบแผนของการดำเนินงานเพื่อให้ความยุติธรรมแก่ผู้กระทำผิดกฎหมายและให้ความยุติธรรมแก่สังคม หน้าที่หลักของกระบวนการยุติธรรม ก็คือ การป้องกันสังคมให้ปลอดภัยจากอาชญากรรมและปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดกฎหมาย อย่างเป็นธรรม กล่าวโดยทั่วไปแล้ว พื้นฐานของกระบวนการยุติธรรมมีแนวความคิดดั้งเดิมมาจากหลักศาสนา การเมือง และกฎหมาย (อรัญ, 2518: 154-155)

กระบวนการยุติธรรม โดยทั่วไปจะหมายถึงกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ประกอบด้วย องค์กรหลัก 4 องค์กร คือ ตำรวจ อัยการ ศาล ราชทัณฑ์ ซึ่งเป็นระบบงานที่มีความสัมพันธ์กันเป็นลูกโซ่ ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในขั้นตอนหรือองค์กรใด จะมีผลกระทบต่อขั้นตอนอื่นทั้งหมด แบ่งการดำเนินงานออกเป็น 3 กระบวนการใหญ่ ๆ ดังนี้

1. กระบวนการดำเนินคดีกับผู้ต้องขังก่อนฟ้อง ได้แก่ การสืบสวน การจับกุม และการสอบสวนผู้ต้องหา

2. กระบวนการดำเนินคดีกับจำเลยหลังฟ้อง ได้แก่ การต่อสู้คดี การพิจารณาพิพากษาคดี

3. การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดตามคำพิพากษาของศาล

ในแง่สังคมวิทยา กระบวนการยุติธรรมทางอาญามีองค์ประกอบพื้นฐาน 4 ประการที่สัมพันธ์สอดคล้องกัน คือ

1. ผู้กระทำผิด (Offender)

2. เหยื่ออาชญากรรม (Victim)

3. หน่วยงานยุติธรรมทางอาญา ซึ่งประกอบด้วย ตำรวจ อัยการ ศาล ราชทัณฑ์ และหน่วยปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในชุมชน (Community Based Program)

4. สังคม (Society) ซึ่งหมายถึง ประชาชนทั่วไป

อย่างไรก็ตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่มีองค์ประกอบทั้งสี่ประการดังกล่าวในสังคมหนึ่ง ๆ อาจเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากอิทธิพลของสภาพแวดล้อมภายนอกได้ (Outside Influence) ขณะเดียวกันองค์ประกอบทั้งระบบดังกล่าวที่ได้กระทำกิจกรรมใดๆ ขึ้นล้วนมีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมภายนอกสังคมนั้นเช่นกัน

ทฤษฎีเกี่ยวกับระบบงานยุติธรรมทางอาญา

ทฤษฎีเกี่ยวกับระบบงานยุติธรรมทางอาญา (Criminal Justice System) (ประธาน, ม.ป.ป. อ้างถึงใน วีระพงษ์, 2547: 9-11) แบ่งเป็น 2 ทฤษฎี ซึ่งขัดแย้งกันอยู่ คือ

1. ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรม (Crime Control) เป็นทฤษฎีที่เน้นทางด้านประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรม โดยมุ่งที่จะควบคุมอาชญากรรม ระงับ และปราบปรามอาชญากรรมเป็นใหญ่ คดีอาญาทั้งหลายทั้งปวงที่เข้ามาสู่ระบบงานยุติธรรมทางอาญาตามทฤษฎีนี้จะต้องดำเนินไปตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่กำหนดไว้อย่างสม่ำเสมอ ไม่หยุดชะงัก โดยมีกระบวนการคัดกรอง (Screening) ในแต่ละขั้นตอน และขั้นตอนต่าง ๆ จะดำเนินไปต่อเนื่องและเป็นการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งจะเริ่มตั้งแต่สืบสวนก่อนทำการจับกุม การจับกุม การสอบสวนภายหลังการจับกุม การเตรียมคดีเพื่อฟ้องยังศาล การพิจารณาคดีและการพิพากษาลงโทษผู้กระทำความผิด และการปลดปล่อยจำเลย ดังนั้น การดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ ดังกล่าวนี้นั้นในกระบวนการยุติธรรมจึงต้องมีความรวดเร็ว ซึ่งหมายถึงโอกาสที่ผู้กระทำความผิดจะหลุดพ้นจากการถูกศาลพิพากษาลงโทษได้น้อยที่สุด ทฤษฎีนี้ถือว่าวิธีการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ (Process) ดังกล่าวนี้นั้นในกระบวนการยุติธรรมจึงต้องมีความรวดเร็ว และแน่นอน ฉะนั้นเมื่อได้ตัวผู้กระทำความผิดมาแล้วทฤษฎีนี้ให้สันนิษฐานว่า ผู้นั้นเป็นผู้กระทำความผิดจริง ๆ และจะมีการดำเนินงานต่อไปตามขั้นตอน ไปจนถึงการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล แต่การค้นหาคือเท็จจริงในชั้นศาลมีอยู่น้อยมาก ทฤษฎีนี้ถือว่าวิธีดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ได้แก่ การวินิจฉัยคดีให้เสร็จไปตั้งแต่ขั้นตอนต้น ๆ ของกระบวนการยุติธรรมอันได้แก่ ดำรวจและอัยการ อันจะทำให้ผู้ต้องสงสัยหรือผู้บริสุทธิ์ได้รับการปลดปล่อยโดยเร็ว และในขณะเดียวกันก็จะทำให้การดำเนินคดีกับผู้ต้องหาไม่พยายานหลักฐานแน่นหนาหรือผู้ต้องหาไร้สารภาพ

2. ทฤษฎีกระบวนการนิติธรรม (Due Process) เป็นทฤษฎีที่ยึดกฎหมายเป็นหลักการดำเนินคดีอาญาจะต้องเป็นธรรมตามขั้นตอนต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรม โดยจะมีอุปสรรคขัดขวางมิให้ผู้ต้องหาถูกส่งผ่านไปตามขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรมอย่างสะดวกไม่ได้ ทฤษฎีนี้

ไม่เห็นพ้องด้วยการแสวงข้อเท็จจริงอย่างไม่เป็นทางการของทฤษฎีควบคุมอาชญากรรมในชั้นตำรวจและอัยการ แต่เห็นว่าจะต้องจัดให้มีการพิจารณาคดีหรือไต่สวนข้อกล่าวหาของผู้ต้องหาอย่างเป็นทางการ และเปิดเผยในศาลยุติธรรม ทฤษฎีนี้จึงถือว่าบุคคลจะไม่ถูกกล่าวหาว่าประกอบอาชญากรรมเพียงเพราะมีพยานหลักฐานว่าได้กระทำเท่านั้น แต่จะมีความผิดต่อเมื่อมีผู้มีอำนาจตามกฎหมายพิจารณาพิพากษาชี้ขาดแล้วว่ามีความผิด นอกจากนี้ ผู้มีอำนาจพิจารณาพิพากษาก็ต้องปฏิบัติตามตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ที่ให้ความคุ้มครองสิทธิอย่างถ่วงถ่วงแล้ว ทฤษฎีนี้ยอมรับว่ามีแต่องค์กรผู้พิพากษาที่เป็นกลางและไม่ลำเอียงเท่านั้นที่เชื่อถือได้

แม้ว่าความแตกต่างในแง่ของเป้าหมายของสองทฤษฎีนี้จะไม่ปรากฏ เพราะต่างมุ่งรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยของสังคมเป็นส่วนรวมก็ตาม แต่วิถีทางที่จะนำไปสู่เป้าหมายหลักนั้นแตกต่างกันอย่างแนบแน่น วิถีทางหนึ่งเป็นวิถีทางที่เน้นประสิทธิภาพแต่อีกวิถีทางหนึ่งเน้นที่คุณภาพ คำว่าประสิทธิภาพตามนัยแห่งกระบวนการยุติธรรมนั้นมิได้หมายความว่าถึงปริมาณแต่เพียงอย่างเดียว ประสิทธิภาพ คือ การประสบผลสำเร็จโดยการลงแรงและทุนน้อยที่สุด มิใช่พิจารณาว่าผลสำเร็จที่มีปริมาณมากกว่าเป็นเครื่องชี้ประสิทธิภาพ ส่วนการเน้นที่คุณภาพนั้นเป็นกระบวนการที่ละเอียดอ่อน ซับซ้อน สามารถแก้ไขจุดบกพร่องของตัวเองได้ และมีมาตรฐานเป็นเช่นเดียวกันในทุกกรณี ตัวอย่างของความแตกต่างระหว่างความคิดของทฤษฎีกระบวนการนิติธรรมและการควบคุมอาชญากรรมจึงอยู่ที่วิธีปฏิบัติ (Procedures) ในทางทฤษฎีความคิดทางด้านการควบคุมอาชญากรรมอาจเป็นผลทำให้สังคมยอมรับการปฏิบัติที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายของเจ้าหน้าที่บางประการ เช่น การจับกุมโดยมิชอบ ค้นโดยมิชอบ การสอบสวนโดยใช้กำลังบังคับขู่เข็ญและล่อลวงหรือวิธีอื่นใด ส่วนกระบวนการนิติธรรมเน้นทางด้านวิธีการแสวงหาข้อเท็จจริงที่เชื่อถือได้ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบหรือละเมิดกฎหมายศาลจะใช้ดุลพินิจให้ปล่อยตัวจำเลยหรือให้พิจารณาคดีใหม่ได้

ระบบการดำเนินคดีอาญา

ระบบการดำเนินคดีอาญาแบ่งออกเป็น 2 ระบบใหญ่ คือ ระบบกล่าวหาหรือระบบต่อสู้ (Accusatorial System หรือ Adversary System) และระบบไต่สวน (Inquisitorial System) โดยประเทศในกลุ่มที่ใช้กฎหมายในระบบลายลักษณ์อักษร (Civil Law) จะมีระบบการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม เป็นแบบที่ใช้วิธีพิจารณาระบบไต่สวน เช่น ประเทศฝรั่งเศส เยอรมัน ส่วนในกลุ่มประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายแบบจารีตประเพณี (Common Law) จะใช้ระบบกล่าวหาหรือต่อสู้ ในวิธีการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม เช่น ประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา และกลุ่ม

ประเทศที่พูดภาษาอังกฤษ เป็นต้น (จิตติ, 2529 อ้างถึงใน จตุพร, 2532) ซึ่งทั้ง 2 ระบบมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ระบบกล่าวหาหรือต่อสู้ (Accusatorial System หรือ Adversary System) เป็นลักษณะของการพิสูจน์หาข้อเท็จจริงตามคำกล่าวหาของผู้ที่เสียหายซึ่งอาจเป็นรัฐหรือเอกชนก็ได้แล้วแต่ระบบกล่าวหานั้นจะถือว่าคู่ความซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายกล่าวหา หรือที่เรียกว่า ฝ่ายโจทก์ และฝ่ายผู้ถูกกล่าวหาหรือ ฝ่ายจำเลย เป็นคู่ต่อสู้ที่อยู่ในฐานะเท่าเทียมกัน มีทนายความดำเนินการเสนอข้อเท็จจริง ชักถามพยานหลักฐาน โดยมีผู้พิพากษาหรือศาลเป็นคนกลางรักษาความเป็นธรรมในการต่อสู้คดีของลูกความและชี้ขาดข้อพิพาท ในระบบกล่าวหานี้ถือว่าจำเลยเป็นประธานในคดี หากเกิดความสงสัยในพยานหลักฐานที่จะพิสูจน์ความผิดของจำเลยให้ผลประโยชน์แห่งความสงสัยให้แก่จำเลย ถ้าจำเลยนิ่งเฉยถือว่าจำเลยปฏิเสธไม่ยอมรับคำกล่าวหา ผู้ใดอ้างว่าจำเลยกระทำความผิดต้องพิสูจน์พยานหลักฐานให้ปราศจากความสงสัย

2. ระบบไต่สวน (Inquisitorial System) เป็นลักษณะการพิจารณาคดีที่คู่ความเสนอข้ออ้างที่เป็นมูลแห่งสิทธิของตน แต่ศาลเป็นผู้ซักถามพยานหลักฐาน ทนายความได้แต่แถลงให้ศาลทราบข้อที่ตนประสงค์จะให้ปรากฏแก่ศาล คำตัดสินของศาลต้องอาศัยตัวบทกฎหมายลายลักษณ์อักษรเป็นสำคัญ แม้จะไม่เสมอไปเพราะบางทีก็ต้องใช้จารีตประเพณีหรืออาศัยหลักทั่วไปของกฎหมายที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร การค้นหาข้อเท็จจริงให้ได้มากที่สุดจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อจะได้นำเอาความจริงที่เกิดขึ้นมาปรับเข้ากับตัวบทกฎหมายเพื่อนำไปสู่การพิจารณาพิพากษาลงโทษผู้กระทำผิดต่อไป

กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์

กิตติพงษ์ (2544: 57-58) กล่าวว่า การอำนวยความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ (Restorative Justice) เป็นแนวคิดใหม่ซึ่งได้รับการกล่าวถึงอย่างมาก เป็นการมองปัญหาอาชญากรรมว่าเป็นเรื่องที่มีใช่เป็นการกระทำต่อรัฐที่กระทบต่อความสงบเรียบร้อยเท่านั้นแต่เป็นเรื่องที่กระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลด้วย ดังนั้นทุกฝ่ายที่ได้รับผลกระทบจากอาชญากรรมไม่ว่าจะเป็นผู้เสียหาย ผู้กระทำความผิด และชุมชนจึงต้องเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ทั้งนี้เพื่อสร้างสรรค์ความสันติและความสมานฉันท์ให้กลับคืนสู่สังคม

ประเภทคดีที่สามารถใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ได้แก่ ประเภทคดีที่มีความผิดลักษณะต่อไปนี้ (กิตติพงษ์, 2545: 15-16)

1. ความผิดที่เด็กหรือเยาวชนเป็นผู้กระทำผิด (Juvenile Delinquents) โดยใช้ในรูปแบบของการประชุมกลุ่มครอบครัว (Family Group Conferences หรือ FGCs)

2. ความผิดจากความรุนแรงในครอบครัว (Domestic Violence)

3. ความผิดอาญาต่อส่วนตัวหรือความผิดอาญาที่ย่อมความกันได้ คดีอาญาประเภทความผิดที่ย่อมความกันได้ตามประมวลกฎหมายอาญา ได้แก่ ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา (มาตรา 276 วรรค 1) ความผิดฐานอนาจาร (มาตรา 278 และมาตรา 284) ความผิดฐานทำให้เสื่อมเสียเสรีภาพ (มาตรา 309 วรรค 1) ความผิดฐานหน่วงเหนี่ยวกักขังผู้อื่น (มาตรา 310 วรรค 1 และมาตรา 311 วรรค 1) ความผิดฐานหมิ่นประมาท (มาตรา 326-328) ความผิดฐานฉ้อโกง (มาตรา 341-342, 344-346 และมาตรา 349-350) ความผิดฐานยักยอกทรัพย์ (มาตรา 352-355) ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ (มาตรา 358-359) ความผิดฐานบุกรุก (มาตรา 362-364) ฯลฯ

นอกจากนี้ ยังมีความผิดที่กฎหมายกำหนดให้เป็นความผิดอันยอมความได้นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้ว คือ เมื่อเหยื่ออาชญากรรมและผู้กระทำผิดเป็นญาติกันตามมาตรา 71 ได้แก่ ความผิดฐานลักทรัพย์ (มาตรา 334-335) ความผิดฐานวิ่งราวทรัพย์ (มาตรา 336 วรรค 1) ความผิดฐานฉ้อโกงประชาชน (มาตรา 343) ความผิดฐานรับของโจร (มาตรา 357) ความผิดฐานทำให้ทรัพย์ที่มีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์เสียหาย (มาตรา 360)

4. ข้อพิพาททางแพ่งเกี่ยวเนื่องทางอาญา

5. ความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ อื่น ๆ เพื่อหลีกเลี่ยงการจำคุกระยะสั้น

จุฑารัตน์ (2548: 154-156) กล่าวว่า กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์เป็นมาตรการที่สามารถใช้ได้ในทุกขั้นตอนทั้งก่อนพิจารณาคดี ระหว่างการพิจารณาคดี และภายหลังจากการพิจารณาคดี กล่าวคือ

1. ในขั้นตอนก่อนกระบวนการยุติธรรม เช่น การไกล่เกลี่ยความขัดแย้งในชุมชน โรงเรียน ที่ทำงาน

2. ขั้นตอนเมื่อคดีความเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมและก่อนพิพากษาคดี ในชั้นตำรวจ ซึ่งที่ประเทศแคนาดามีการใช้หลายกรณี เช่น ความผิดลักทรัพย์ บุกรุก ทำร้ายร่างกาย ในชั้นอัยการ มีการใช้ในคดีความผิดกึ่งอาชญากรรม (Quasi Criminal) เช่น ความรุนแรงในครอบครัวระหว่างสามีภรรยา คดีที่ไม่เกิดประโยชน์ต่อสาธารณะในการฟ้องร้องดำเนินคดี คดีเด็กและเยาวชนเป็นผู้กระทำผิด ฯลฯ ซึ่งอาจใช้หลักการดำเนินคดีตามดุลพินิจ และใช้การชะลอการฟ้องประกอบ ในชั้นพิจารณาคดีของศาล ศาลสามารถใช้วิธีการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ได้ตลอดเวลาก่อนที่จะมีคำพิพากษาอย่างหนึ่งอย่างใดในขั้นตอนของการสืบเสาะและพินิจ โดยในประเทศตะวันตกส่วนใหญ่ใช้พนักงานคุมประพฤติหรือนักสังคมสงเคราะห์ ดำเนินกระบวนการสมานฉันท์ โดยใช้รูปแบบการพิจารณาแบบล้อมวง (Sentencing Circles)

3. ขั้นตอนหลังการพิจารณาคดี กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ในชั้นราชทัณฑ์ ในทวีปยุโรป อเมริกาเหนือ และออสเตรเลีย มีการใช้วิธีการเชิงสมานฉันท์ในชั้นราชทัณฑ์อย่างกว้างขวาง โดยใช้เมื่อมีการจำคุกผู้กระทำผิดไประยะหนึ่งแล้ว เมื่อผู้กระทำผิดได้รับการพักการลงโทษ และในช่วงก่อนที่ผู้กระทำผิดจะสิ้นสุดการรับโทษจำคุกกลับคืนสู่ชุมชนโดยใช้รูปแบบการไกล่เกลี่ยเหยื่อ-ผู้กระทำผิด (Victim-offenders Mediation หรือ VOM)

ซึ่งปรากฏดังภาพที่ 1 การแสดงการใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ในฐานะกระบวนการยุติธรรมทางเลือกที่สามารถใช้ในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม

พยานหลักฐานในสำนวนการสอบสวนยังไม่ชัดเจนหรือครบถ้วนสมบูรณ์ก็สามารถใช้วิธีการสั่งสอบสวนเพิ่มเติมได้ ยกเว้นกรณีที่ได้รับการประสานงานมาจากเจ้าหน้าที่ตำรวจให้เข้าร่วมสอบสวนในคดีสำคัญ ๆ ในส่วนนี้ถือว่าการถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน (Check and Balance) และในการพิจารณาสำนวนคดีในชั้นอัยการควรมีระยะเวลาอย่างน้อยไม่เกิน 1 เดือน ทั้งนี้เพื่อมิให้เกิดการค้างค้ำและมีการตรวจสำนวนคดีอาญาเนิ่นนานเกินไป บทบาทของพนักงานอัยการซึ่งดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่ การใช้ดุลพินิจสั่งไม่ฟ้อง หากเห็นว่าการสั่งฟ้องคดีจะไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนซึ่งสอดคล้องกับหลักการที่ว่าจะไม่นำโทษจำคุกมาใช้เป็นแนวทางแก้ปัญหาดังแต่เพียงประการเดียว การบรรยายข้อเท็จจริงในคำฟ้องให้ครบถ้วน รวมทั้งเหตุผลหย่อนโทษ และเหตุอันควรปรานีแก่ผู้กระทำความผิด การขอความ การเปรียบเทียบปรับ การประนีประนอมข้อพิพาทก่อนฟ้องศาล การยุติคดีโดยนโยบายรัฐบาล และบทบาทใหม่ซึ่งพนักงานอัยการกำลังเสนอให้รัฐบาลพิจารณา ได้แก่ การชะลอการฟ้อง การร่วมมือของผู้กระทำความผิดในคดีอาญา

3. ศาล เป็นองค์กรที่สำคัญที่สุดในระบบความยุติธรรม การกิจและหน้าที่ของหน่วยตุลาการ (อายุตม์, 2542: 81-92) ได้แก่ การทำหน้าที่พิจารณาพิพากษาอรรถคดีด้วยความยุติธรรม และการอำนวยความยุติธรรมทางอาญาในสังคม ซึ่งการพิจารณาคดีโดยศาลจะต้องมีความรวดเร็ว บริสุทธิ์ยุติธรรม โดยหลักเกณฑ์ในการใช้ดุลพินิจของศาลเพื่อกำหนดโทษนั้น การคำนึงถึงสภาพและพฤติกรรมของการกระทำความผิด สาเหตุแห่งการกระทำความผิด ผลของความผิดที่เกิดขึ้นมีผลกระทบต่อเอกชนหรือส่วนรวม ตลอดจนทั้งตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องในขั้นตอนการพิจารณาพิพากษาคดีนั้น การพิจารณาคดีเป็นขั้นตอนที่ศาลจะตัดสินถึงความผิดหรือความบริสุทธิ์ของจำเลย โดยอาศัยพยานหลักฐานต่าง ๆ ที่ฝ่ายโจทก์และจำเลยได้ทำเสนอต่อศาล ส่วนการพิจารณาคดี หมายถึง การที่ศาลตัดสินจำเลยมีความผิดหรือไม่มีความผิด และตัวผู้พิพากษาจะต้องมีความเป็นอิสระในการพิจารณาพิพากษาคดีโดยยึดหลักกฎหมายและหลักมนุษยธรรมเป็นหลักสำคัญในการพิพากษาคดี

4. ราชทัณฑ์ เป็นหน่วยงานสำคัญลำดับสุดท้ายในระบบงานยุติธรรม มีหน้าที่ปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล โดยมีหน้าที่สำคัญ ได้แก่

4.1 Control and Custody การควบคุมผู้ต้องขังให้มีประสิทธิภาพเพื่อลดระดับอาชญากรรมและปกป้องสังคม

4.2 Correction เป็นการแก้ไขฟื้นฟูและพัฒนาพฤติกรรมนิสัยของผู้ต้องขังให้เป็นบุคคลที่สามารถเข้ากับสังคมได้เมื่อพ้นโทษ ซึ่งการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังกระทำโดยการให้การศึกษาใหม่ทั้งสายสามัญและสายอาชีพ การจัดেলাทางสังคมใหม่ และการปรับสภาพของผู้กระทำผิดโดยใช้ชุมชนเข้าช่วย

4.3 Care เป็นการสงเคราะห์ผู้ต้องขัง ทั้งในระหว่างที่อยู่ในเรือนจำ และภายหลังจากการพ้นโทษแล้ว

อาจกล่าวได้ว่า ราชทัณฑ์ คือ งานที่เกี่ยวข้องกับการลงโทษผู้กระทำความผิดตามคำพิพากษาของศาล โดยมีวัตถุประสงค์ในการลงโทษก็เพื่อป้องกันการเกิดอาชญากรรม และเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดให้กลับตนเป็นพลเมืองดีไม่หวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก

นอกจากหน่วยงานหลักในกระบวนการยุติธรรมดังกล่าวไปแล้ว ยังมีหน่วยงานที่สำคัญอีกหน่วยงานหนึ่งที่มีบทบาทที่สำคัญในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด ได้แก่ กรมคุมประพฤติ

กรมคุมประพฤติ มีบทบาทภารกิจด้านการคุมประพฤติ (Probation) ซึ่งเป็นมาตรการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดด้วยวิธีการไม่ควบคุมตัวโดยการกำหนดเงื่อนไขการคุมความประพฤติ เพื่อให้ผู้กระทำผิดกลับไปใช้ชีวิตในสังคมตามปกติ การคุมประพฤติเป็นวิธีการที่เปลี่ยนแนวความคิดจากวิธีการลงโทษมาเป็นวิธีการบำบัดฟื้นฟูและจากการลงโทษจำคุกมาเป็นการเล็งโทษจำคุกโดยมีพนักงานคุมประพฤติคอยดูแลช่วยเหลือให้ผู้กระทำผิดสามารถแก้ไข ปรับปรุงนิสัยและความประพฤติของตน ภายใต้การช่วยเหลือของชุมชน เฉพาะอย่างยิ่งการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการป้องกันอาชญากรรมและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด ซึ่งมาตรการดังกล่าวนี้สามารถลดความสูญเสียทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศชาติได้อย่างชัดเจน งานคุมประพฤติเป็นงานที่สำคัญในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ซึ่งอยู่ในขั้นตอนทั้งก่อนพิพากษาคดีของศาล หลักการพิพากษาคดีของศาล และในกรณีที่จำเลยต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกมาระยะเวลาหนึ่งและได้รับโอกาสการพักการลงโทษหรือลดวันต้องโทษ ผู้ต้องขังจะต้องถูกคุมความประพฤติไว้เช่นกัน ในการปฏิบัติงานทุกขั้นตอนดังกล่าว มีพนักงานคุมประพฤติ (Probation Officer) เป็นผู้ปฏิบัติงาน (กรมคุมประพฤติ, ม.ป.ป.)

กระบวนการของงานคุ้มครองประพฤติดที่สำคัญซึ่งการที่จะทำให้การแก้ไขฟื้นฟูบรรลุวัตถุประสงค์อย่างแท้จริงจะต้องประกอบด้วย

1. กระบวนการสืบเสาะหาข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับจำเลย (Social Investigation) เป็นกระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติและภูมิหลังทางสังคม รวมทั้งพฤติการณ์คดีของผู้กระทำผิด แล้วนำข้อเท็จจริงที่ได้มาประมวล วิเคราะห์ ทำรายงานพร้อมทั้งเสนอความเห็นเกี่ยวกับมาตรการการลงโทษที่เหมาะสม การแก้ไขฟื้นฟูที่เหมาะสมกับผู้กระทำผิดแต่ละราย โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของสังคมเป็นสำคัญ ในปัจจุบันกรมคุ้มครองประพฤติดมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการสืบเสาะและพินิจผู้กระทำผิดใน 2 ขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม คือ

1.1 ขั้นตอนของศาล ก่อนการพิพากษาคดี เป็นการสืบเสาะและพินิจจำเลยตามคำสั่งศาล เพื่อศาลจักได้ใช้ข้อมูลและความเห็นของพนักงานคุ้มครองประพฤติดในรายงานสืบเสาะและพินิจประกอบดุลพินิจในการพิพากษา เพื่อลงโทษจำเลยแต่ละรายอย่างเหมาะสมต่อไป

1.2 ขั้นตอนของราชทัณฑ์ หลังการถูกลงโทษจำคุกมาแล้วระยะหนึ่งในกรณีที่นักโทษเด็ดขาดต้องโทษในเรือนจำมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของกำหนดโทษตามหมายศาลในขณะนั้น หรือไม่น้อยกว่า 10 ปี ในกรณีที่ต้องโทษจำคุกตลอดชีวิตและสามารถพิสูจน์ได้ว่า เขาเหล่านั้นสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้โดยไม่เป็นอันตรายต่อสังคม จะได้รับการพิจารณาให้พักการลงโทษ ในขั้นตอนนี้พนักงานคุ้มครองประพฤติดต้องสืบเสาะข้อมูลทางสังคม เพื่อประกอบดุลพินิจของคณะกรรมการพักการลงโทษว่า ผู้ต้องขังรายนั้น ๆ สมควรได้รับการพักการลงโทษหรือไม่

2. กระบวนการควบคุมและสอดส่อง (Supervision) เป็นกระบวนการติดตาม ดูแล ให้คำแนะนำและช่วยเหลือผู้กระทำผิดที่อยู่ระหว่างการแก้ไขฟื้นฟูในชุมชนภายใต้เงื่อนไขการคุ้มครองประพฤติด เพื่อช่วยให้ผู้กระทำผิดเหล่านั้น สามารถปรับปรุงแก้ไขนิสัย ความประพฤติ และปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างปกติต่อไป ตลอดจนไม่หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก โดยมีพนักงานคุ้มครองประพฤติดเป็นผู้คอยควบคุมดูแลและติดตามเยี่ยมเยียนเพื่อให้คำปรึกษา แนะนำ ตักเตือนช่วยเหลือในการดำเนินชีวิตด้านการปรับตัว นิสัย ความประพฤติ การศึกษา งานอาชีพ ตลอดจนเรื่องอื่น ๆ ด้วยการแก้ไขฟื้นฟูตามสภาพปัญหาและความต้องการเป็นรายบุคคล โดยอาศัยเทคนิควิธีต่าง ๆ เช่น การให้คำปรึกษา การบำบัดรักษาอาการเจ็บป่วยทางกาย และจิตใจ การให้ความรู้ การฝึกอาชีพ การปรับพฤติกรรม รวมทั้งให้การสงเคราะห์ในรูปแบบต่าง ๆ

ในอนาคต หากมีการใช้มาตรการชะลอการฟ้อง และร่าง พ.ร.บ.ชะลอการฟ้อง พ.ศ.... ได้ประกาศใช้เป็นกฎหมาย กระบวนการทั้ง 2 ดังกล่าว จะเป็นกระบวนการที่พนักงานคุมประพฤติ มีบทบาทสำคัญในการสืบเสาะและพินิจ กรณีที่พนักงานอัยการเห็นสมควรมีคำสั่งให้ดำเนินการสืบเสาะเพื่อประกอบดุลพินิจในการสั่งใช้มาตรการชะลอการฟ้องกับผู้กระทำผิด รวมทั้งดำเนินการควบคุมและสอดส่องเมื่อผู้กระทำผิดได้รับการชะลอการฟ้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด

ทฤษฎีการลงโทษ

สุพจน์ (2544) กล่าวว่า ทฤษฎีอรรถประโยชน์ (Utilitarian Theory) มาจากนักอาชญาวิทยาสำนักคลาสสิก ซึ่งมีหลักการในเบื้องต้นว่าคนเรากระทำความผิดโดยเจตนาและมีการไตร่ตรองพิจารณาใคร่ครวญแล้วจะกระทำ ฉะนั้นรัฐจึงควรที่จะบัญญัติถึงความผิดและบทลงโทษสำหรับความผิดนั้นอย่างชัดเจนและแน่นอน เมื่อมีกฎหมายกำหนดไว้โดยชัดแจ้งแล้วผู้ที่ฝ่าฝืนย่อมจะต้องถูกลงโทษตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ทั้งนี้การลงโทษนั้นจะต้องกระทำอย่างรวดเร็วรุนแรงและเป็นเอกเทศเสมอภาคกัน จากทฤษฎีอรรถประโยชน์ยังมีการแยกออกได้เป็น 3 ทฤษฎีดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีการลงโทษเพื่อป้องกันอาชญากรรม (Prevention Theory) แนวคิดนี้ คิดว่าการลงโทษ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้กระทำผิดไม่กระทำความผิดอีกต่อไป การลงโทษเพื่อป้องกันอาชญากรรมใช้มาตรการสูงสุดถึงขั้นประหารชีวิต อันเป็นการป้องกันอย่างถาวร และเป็นการตัดโอกาสผู้กระทำผิดให้ออกไปจากสังคมโดยสิ้นเชิง หรือเป็นการป้องกันอาชญากรรมชั่วคราว เช่น จำคุก กักขังตามระยะเวลาที่กำหนด

2. ทฤษฎีการลงโทษเพื่อยับยั้งอาชญากรรม (Deterrence Theory) แนวคิดตามทฤษฎีนี้ กล่าวคือ ประสิทธิภาพหรือตัวอย่างของการถูกลงโทษจะทำให้ผู้กระทำผิด หรือบุคคลอื่นไม่กล้ากระทำความผิด การลงโทษเพื่อการยับยั้งจะต่างจากการลงโทษเพื่อการแก้แค้นทดแทน จากทฤษฎีการลงโทษเพื่อการยับยั้งอาชญากรรม

3. ทฤษฎีประทับตราบาป (Labeling Theory) ซึ่งแนวคิดและสาระสำคัญของการตราบาป คือการกระทำผิดเกิดขึ้นเพราะสังคมเป็นผู้ประทับตรา การประทับตรานั้นจะเกิดขึ้นเมื่อมีการทำผิด

ครั้งแรก และผู้กระทำผิดได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมและหน่วยงานอื่นในสังคม ซึ่งสถาบันเหล่านี้เองจะเป็นผู้กำหนดว่าเขามีพฤติกรรมที่เป็นอาชญากร และเมื่อเป็นเช่นนี้ผู้กระทำผิดก็ย่อมได้รับการประทับตราหรือถูกตราหน้าว่าเป็นอาชญากรหรือผู้ที่มีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนออกจากบรรทัดฐานของสังคมและขณะเดียวกันสังคมโดยส่วนร่วมก็รับรู้บุคคลผู้นี้เป็นอาชญากร พฤติกรรมของสังคมกับบุคคลผู้กระทำความผิดเปลี่ยนแปลงไปจากที่เป็นอยู่สังคมไม่ให้การยอมรับ ขณะเดียวกันก็แสดงอาการออกมาในลักษณะที่รังเกียจ และพยายามหลีกเลี่ยงหนีอีกนัยหนึ่ง คือ อาชญากรรมหรือจากการกระทำผิดเกิดขึ้นเพราะปฏิกริยาระหว่างบุคคลกับสังคมนั่นเอง

ทฤษฎีตราบาปมีองค์ประกอบ 9 ประการ ดังนี้คือ

1. พฤติกรรมอาชญากรไม่มีความชั่วร้ายภายใน
2. นิยามของพฤติกรรมอาชญากรถูกกำหนดโดยผลประโยชน์ของผู้มีอำนาจในสังคม
3. บุคคลกลายเป็นอาชญากรเพราะกระบวนการตราหน้า
4. กระบวนการยุติธรรมจัดกลุ่มอาชญากรและกลุ่มที่ไม่ใช่อาชญากรแตกต่างจากข้อมูลในโลกความจริง
5. ผู้ประกอบอาชญากรรมซึ่งถูกจับกุมมีเพียงเล็กน้อย ส่วนผู้ประกอบอาชญากรรมซึ่งไม่ถูกจับกุมมีจำนวนมากและมักกระทำความผิดไม่น้อยกว่าพวกแรก
6. ความรุนแรงในการลงทัณฑ์ขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของบุคคลเช่นกัน
7. การวินิจฉัยสั่งการของกระบวนการยุติธรรมขึ้นอยู่กับแบบฝังในความคิดของบุคคลทั่วไปเกี่ยวกับผู้กระทำผิด
8. การที่บุคคลจะถูกจับกุมหรือไม่ขึ้นอยู่กับบุคลิกลักษณะของบุคคลนั้น ไม่ใช่จากฐานความผิด

9. เมื่อใดก็ตามที่บุคคลถูกตราหน้าจากสังคมว่าเป็นผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนบุคคลนั้นจะตกอยู่ในสามารถกอบกู้ภาพพจน์ของตนในฐานะพลเมืองดีกลับคืนมาได้

สรุปได้ว่า ทฤษฎีประทับตราบาปมีความสัมพันธ์กับสาเหตุของการก่อให้เกิดอาชญากรรมได้ กล่าวคือเมื่อมีบุคคลผู้กระทำความผิดเกิดขึ้นภายหลังถูกจับกุมตัวได้และเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมหากพิสูจน์ได้ว่าบุคคลนั้นกระทำความผิดจริงก็จะได้รับการลงโทษตามกฎหมาย ซึ่งนั่นก็หมายความว่าผู้กระทำความผิดได้ถูกตราหน้าหรือประทับตราบาปแล้ว และภายหลังจากที่พ้นออกมาแล้วมักจะไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม สังคมมักจะไม่ให้ความเชื่อถือนับบุคคลนั้นอีกต่อไป อันเป็นเหตุให้บุคคลเหล่านั้นไม่สามารถที่จะปรับตัวเข้ากับสังคม เป็นพลเมืองดีของสังคมต่อไปได้อีกในที่สุดผู้กระทำความผิดก็กลับไปกระทำความผิดอีกอันเป็นการนำมาซึ่งปัญหาในสังคมและประเทศชาติต่อไป

Cesare Beccaria (อ้างถึงใน นวลจันทร์, 2548: 13-14) ซึ่งได้ชื่อว่าเป็นบิดาแห่งสำนักคลาสสิก (Classical School) ได้เสนอวิธีที่ควรปฏิบัติต่ออาชญากรรม ไว้ดังนี้

1. อาชญากรรมจะต้องเป็นการกระทำที่มีผลเสียหายต่อบุคคลโดยตรงและยังกระทบไปถึงสังคมด้วย
2. การป้องกันมิให้เกิดอาชญากรรมมีความสำคัญมากกว่ายิ่งกว่าการลงโทษ เนื่องจากการลงโทษไม่ได้ทำให้แก้ปัญหาอาชญากรรมได้
3. ขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรมและวิธีพิจารณาคดีอาญาในศาลเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกสังคมควรให้ความสนใจอย่างยิ่ง รวมทั้งการพิจารณาถึงหลักฐานและสิทธิของจำเลยก็ต้องมีความระมัดระวัง
4. วัตถุประสงค์ในการลงโทษก็เพื่อจะแก้ไขปรับปรุงให้คนเลวกระทำความผิด ในขณะที่เดียวกันการลงโทษก็ควรจะได้พิจารณาด้วยความรอบคอบ และให้ความเป็นธรรมแก่ผู้กระทำความผิดโดยเฉพาะการลงโทษไม่ควรรุนแรงยิ่งไปกว่าความเสียหายที่เกิดขึ้น
5. การลงโทษด้วยการจำคุก ผู้ต้องขังหรือนักโทษควรได้รับการแบ่งแยกจำแนกอายุ เพศ และความรุนแรงในการกระทำความผิด

แนวคิดของ Beccaria ถือว่าเป็นการวางพื้นฐานกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เช่น กระบวนการดำเนินคดีควรทำอย่างเปิดเผยรวดเร็ว การลงโทษควรทำเท่าที่จำเป็น การลงโทษที่ถูกต้องควรจะต้องมุ่งป้องกันอาชญากรรม ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความร้ายแรงที่ผู้กระทำความผิดได้กระทำไปที่สำคัญการลงโทษที่จะลงจะต้องมีบัญญัติไว้แล้วในกฎหมาย ความผิดแต่ละฐานจะต้องมีบทลงโทษและผู้พิพากษาจะต้องเขียนคำพิพากษาที่เหมือนกันสำหรับความผิดฐานเดียวกัน นอกจากนี้ ในสมัยนี้ยังได้มีการต่อต้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เช่น การพิจารณาล่าหลัง และการใช้วิธีทรมานเพื่อให้ได้มาซึ่งคำรับสารภาพ นับว่าแนวความคิดของ Beccaria เป็นการริเริ่มการใช้กฎหมายอาญาที่ถูกต้อง ในเวลาต่อมาได้มีการบัญญัติประมวลกฎหมายในประเทศอังกฤษ ขึ้นเมื่อปี ค.ศ.1800 ถือได้ว่าเป็นที่มาในการเปลี่ยนแปลงที่มีลักษณะสำคัญซึ่งแผ่กระจายไป ยังประเทศ ต่าง ๆ รวมถึงประเทศไทยด้วย

จะเห็นได้ว่าจากเหตุผลแนวความคิดของ Beccaria ที่สนับสนุนให้มีการป้องกันอาชญากรรมมากกว่าการลงโทษ เนื่องจากการลงโทษไม่ได้ทำให้แก้ปัญหาอาชญากรรมได้ การชะลอการฟ้องจึงเป็นมาตรการป้องกันอาชญากรรมหนึ่งที่ทำให้โอกาสแก่ผู้กระทำความผิดเพื่อที่จะได้กลับตัวเป็นคนดีของสังคม และช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาคriminal ที่ผู้กระทำความผิดกำลังประสบอยู่โดยมาตรการคุมประพฤติเพื่อให้ผู้กระทำความผิดไม่กลับมากระทำผิดซ้ำอีก

ปรัชญาในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด

Johnson (อ้างถึงใน สุพจน์, 2540) ได้สรุปทัศนะเกี่ยวกับปรัชญาการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในกระบวนการยุติธรรมของไทย ประกอบด้วย 3 ปรัชญา คือ

1. ปรัชญาที่มุ่งต่อการลงโทษ (Punitive Ideology)

1.1 เกิดจากแนวคิดของสำนักคลาสสิก (The Classical School of Criminology) ค.ศ. 1718-1794 ซึ่งเชื่อว่าการลงโทษผู้กระทำความผิดต้องให้สาสมกับการกระทำความผิดเพราะผู้กระทำความผิดจะเกิดความเกรงกลัว หลาบจำ และไม่กล้าก่ออาชญากรรมอีก โดยที่ Cesare Beccaria ได้เน้นปรัชญาเรื่องเจตจำนงอิสระ (Free will) เชื่อในธรรมชาติและเจตจำนงอิสระของมนุษย์ว่า มนุษย์ทุกคนย่อมแสวงหาความสุขและหลีกเลี่ยงความเจ็บปวด ดังนั้น การลงโทษจึงเป็นข้อยับยั้งไม่ให้คนกระทำความผิด นอกจากเขาจะเลือกเอง แนวความคิดนี้จะทำให้การบริหารงานยุติธรรมง่ายขึ้น ในแง่การกำหนดโทษให้เหมาะสมกับความผิดซึ่งจะเห็นว่าตามแนวคิดของ

Beccaria เป็นการลงโทษเพื่อให้มีผลในการยับยั้ง ดังนั้น การลงโทษจึงควรทำอย่างรวดเร็ว แน่นอน และสาสมกับความผิดที่ได้ทำขึ้น หลักการลงโทษให้สาสมกับความผิด จะจำกัดระดับของการลงโทษที่จำเป็นสำหรับหยุดยั้งผู้กระทำความผิดในการประกอบอาชญากรรมครั้งต่อไป ตลอดจนจะมีผลต่อบุคคลอื่นมิให้ประกอบอาชญากรรมด้วย จึงเป็นรูปแบบการควบคุมอาชญากรรม (Crime Control) (กมลวิทย์, 2542: 4)

1.2 เกิดจากแนวคิดของสำนักโพสิทิฟ (Positive School) ในราวศตวรรษที่ 19 ได้เสนอแนวคิดโดยอาศัยหลักวิทยาศาสตร์ในการวิเคราะห์หาสาเหตุและพื้นเพดั้งเดิมของผู้กระทำความผิด เพราะการที่คนจะกระทำความผิดนั้นเกิดจากแรงกดดันและบีบคั้นจากแรงกดดันทางด้านร่างกาย จิตใจและสภาพสังคม ซึ่งเป็นสาเหตุให้เขามีโอกาสในการที่จะใช้เหตุผลไตร่ตรองคิดถึงผลดีผลเสีย ก่อนที่จะกระทำความผิดได้ โดยนัยนี้สำนักนี้จึงหันมาศึกษาตัวอาชญากรรมมากกว่าการศึกษากฎหมาย เพราะถือว่ากฎหมายและรัฐเป็นสิ่งที่สมบูรณ์อยู่แล้วและสิ่งที่ผิดปกติอยู่ที่ตัวผู้กระทำความผิดหรือผู้ที่ละเมิดกฎหมาย ซึ่งจำเป็นที่จะต้องได้รับการศึกษาว่าทำไมจึงกระทำความผิด มีอะไรเป็นสาเหตุ ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะอบรมแก้ไขให้ปรับตัวเข้ากับสังคม หรือปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของกฎหมายได้ (สุดสงวน, 2541: 42-43)

2. ปรัชญาที่มุ่งต่อการแก้ไขฟื้นฟู (Rehabilitative Ideology)

ปรัชญานี้มุ่งเน้นการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดมากกว่าการลงโทษ และมุ่งเน้นการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดเป็นรายบุคคล สุพจน์ (2539: 141-147) ได้สรุปไว้ว่า นักอาชญาวิทยาสำนักโพสิทิฟได้เสนอทฤษฎีการลงโทษเพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด เพราะเหตุผลที่ว่าผู้กระทำความผิดเป็นผู้ป่วย จึงควรได้รับการแก้ไขฟื้นฟูมากกว่าการถูกลงโทษ นักอาชญาวิทยาสำนักโพสิทิฟ ซึ่งมีซีซาร์ ลอมโบโซ (Cesare Lombroso) ค.ศ. 1835-1909 เป็นผู้นำเห็นว่าอาชญากรรมเป็นปรากฏการณ์อย่างหนึ่งของสังคม ผู้ประกอบอาชญากรรมหาได้มีเจตนาในการกระทำความผิดไม่ เพราะฉะนั้นเมื่อผู้ประกอบอาชญากรรมไม่ได้มีเจตนาประกอบอาชญากรรม การลงโทษตามที่กฎหมายบัญญัติไว้จึงไม่น่าจะเป็นการถูกต้อง ในยุคใหม่นักอาชญาวิทยาและนักทัณฑวิทยาได้ให้ความสนใจกับหลักของสำนักปฏิฐานนิยมและลดความสำคัญของสำนักดั้งเดิม ด้วยเหตุนี้การปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด จึงมีการภาคทัณฑ์ด้วยการคุมประพฤติ (Probation) การบำบัดแก้ไข (Therapy) ซึ่งเป็นการใช้มาตรการในการรักษาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลเพื่อจะช่วยให้ตัวเองได้ไม่กลับไปกระทำความผิดอีก ดังนั้นจึงได้มีการคำนึงถึงคุณธรรมในการลงโทษมากขึ้น การใช้การลงโทษที่รุนแรงลดน้อยลง ทั้งในด้านปริมาณและรูปแบบของการลงโทษ

3. ปรัชญาที่มุ่งต่อการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรม (Reintegrative Ideology)

แนวคิดนี้เกิดจากการศึกษาสาเหตุในการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิด พบว่าสาเหตุหนึ่งเกิดจากอิทธิพลสภาพแวดล้อมภายในสังคม จะมีการใช้กันมากในประเทศที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย ทำให้เกิดรูปแบบการปฏิบัติขึ้นมาใหม่ คือ รูปแบบที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขผู้กระทำความผิด ภายใต้จุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือ เพื่อต้องการฟื้นฟูจิตใจผู้กระทำความผิดให้มีความพร้อมที่จะประพฤติตนเป็นพลเมืองดี สามารถประกอบอาชีพสุจริต และอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้ด้วยดีภายหลังพ้นโทษ โดยที่สังคมมีการยอมรับผู้พ้นโทษกลับคืนสู่ชุมชนโดยการให้โอกาสและให้มีหน้าที่ในชุมชนเช่นเดียวกับคนอื่น ๆ ในชุมชนการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดโดยใช้ชุมชนเป็นการสนับสนุนให้ผู้กระทำความผิดเข้าสู่สังคมและชุมชนได้ และได้รับการแก้ไขโดยชุมชนเอง ซึ่งมีสภาพแวดล้อมและทรัพยากรในชุมชนมีความพร้อมและเอื้อต่อการฟื้นฟูพฤติกรรมผู้กระทำความผิดมากกว่า ทั้งในด้านทรัพยากรบุคคล สถานที่ และบริการต่าง

การปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด

การปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ การปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดโดยใช้เรือนจำ และการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดโดยไม่ใช้เรือนจำ

1. การปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดโดยใช้เรือนจำ

การปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดโดยใช้เรือนจำ เป็นมาตรการการลงโทษผู้กระทำความผิดโดยการควบคุมตัวไว้ในเรือนจำโดยใช้เรือนจำในยุคแรก ๆ เน้นการลงโทษเพื่อการแก้แค้นทดแทนและข่มขู่ยับยั้ง แต่ต่อมาในระยะหลังได้หันมาเน้นในการแก้ไขอบรมให้กลับเข้าสู่สังคม รูปแบบและกิจกรรมในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเรือนจำจึงได้เปลี่ยนแปลงไป จากการเน้นการควบคุมอย่างเคร่งครัดมาสู่การจัดกิจกรรมในเชิงแก้ไข เช่น การให้การศึกษา การฝึกวิชาชีพ และการจัดสวัสดิการต่าง ๆ ผู้กระทำความผิดที่เข้าสู่เรือนจำจะได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นการเฉพาะ ซึ่งเรียกว่าเป็นการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเรือนจำ (กรมราชทัณฑ์, 2540: 1)

2. การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยไม่ใช้เรือนจำ

การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยไม่ใช้เรือนจำ (Noninstitutional Treatment) หมายถึง การใช้มาตรการในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดแบบอื่น ๆ แทนมาตรการการจำคุกผู้กระทำผิดไว้ในเรือนจำ โดยสามารถทำได้ใน 3 ระดับ ด้วยกันคือ (นัทธี, 2540: 115-140)

2.1 ผู้กระทำผิดยังมิได้ผ่านเข้ามาในขั้นตอนส่วนใดส่วนหนึ่งของกระบวนการยุติธรรมและถูกผลักดันออกไป เป็นการหลีกเลี่ยงหรือเบี่ยงเบนผู้กระทำผิดออกไปจากกระบวนการยุติธรรม โดยให้เอกชนเข้ามาจัดการกับพฤติกรรมผู้กระทำผิดแทนเจ้าพนักงานตำรวจ เช่น การใช้ศาลหมู่บ้านหรือมาตรการสังคมสงเคราะห์โดยหน่วยงานด้านสวัสดิการกับคนทำผิด

2.2 ผู้กระทำผิดได้ผ่านขั้นตอนบางขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมเข้ามาแล้ว แต่ถูกผลักดันหรือเบี่ยงเบนออกไป โดยใช้มาตรการหลีกเลี่ยงโทษจำคุก รูปแบบดังกล่าวนี้ ได้แก่

2.2.1 การรอลงโทษโดยระบบคุมประพฤติการรอลงโทษโดยระบบคุมประพฤติ หรือเรียกว่า ระบบคุมประพฤติ (Probation System) เป็นมาตรการในการหลีกเลี่ยงโทษจำคุกโดยการหันมาปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในชุมชน

2.2.2 การชะลอการฟ้อง (Suspend Prosecution) การชะลอการฟ้องเป็นมาตรการในการหลีกเลี่ยงการใช้โทษจำคุก โดยการยับยั้งหรือชะลอการฟ้องร้องผู้กระทำผิดไว้ชั่วคราวระยะหนึ่ง เป็นการผลักดันผู้กระทำผิดออกไปจากกระบวนการยุติธรรมในชั้นอัยการ

2.2.3 การควบคุมในวันหยุดหรือเป็นระยะ ๆ (Periodic Detention or Weekend Imprisonment) การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดวิธีนี้ ผู้กระทำผิดจะถูกควบคุมไว้ในสถานควบคุม (Periodic Detention Centre) เฉพาะในวันเสาร์ อาทิตย์ โดยผู้ต้องขังจะต้องมารายงานตัวต่อสถานควบคุม

2.2.4 บ้านกึ่งวิถี (Halfway House) บ้านกึ่งวิถี มีลักษณะเช่นเดียวกับบ้านที่อยู่อาศัยโดยทั่วไปมี 2 รูปแบบ คือ บ้านกึ่งวิถีขาเข้า เป็นบ้านที่อยู่กึ่งทางระหว่างเรือนจำกับสังคม เป็นบ้านพักหรือศูนย์พักพิงสำหรับผู้ที่ถูกศาลสั่งให้พักอยู่ในบ้านกึ่งวิถี และบ้านกึ่งวิถีขาออก เป็นบ้านที่ใช้สำหรับการเตรียมการปลดปล่อยผู้พ้นโทษ

2.2.5 การทำงานสาธารณะ (Community Work)การทำงานสาธารณะเป็นการให้ผู้กระทำความผิด ทำงานสาธารณะแทนการจำคุกหรือเข้ามาอยู่ในเรือนจำแล้วจัดส่งออกไปทำงานสาธารณะเพื่อให้ลดวันต้องโทษจำคุก

2.2.6 ศูนย์ควบคุม (Attendance Center) ศูนย์ควบคุมมีลักษณะคล้ายศูนย์เยาวชน แต่แตกต่างกันที่ผู้กระทำความผิดจะถูกกำหนดให้มาร่วมกิจกรรมที่ศูนย์ตามกำหนด

2.2.7 การกักขังโดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Monitoring) การกักขังโดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ เป็นการควบคุมโดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ควบคุมการเคลื่อนไหวและบ่งบอกสถานที่อยู่ ปกติจะใช้ควบคุมไว้ในบ้านที่อยู่อาศัยหรือสถานที่ซึ่งมิใช่เรือนจำ เป็นการคุมผู้ต้องโทษไว้ในสถานที่อยู่อาศัยโดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ (House Arrest with Electronic Monitoring)

2.3 เป็นการเบี่ยงเบนผู้กระทำความผิดออกจากกระบวนการยุติธรรม ภายหลังจากที่ผู้กระทำความผิดได้ถูกจองจำในเรือนจำแล้ว แต่ทำให้ได้รับการจองจำน้อยลง โดยการได้รับการผ่อนปรนให้ออกมาภายนอกเรือนจำ หรือปลดปล่อยอย่างมีเงื่อนไขออกมาสู่สังคมเพื่อทำประโยชน์และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์หรือเงื่อนไขต่าง ๆ แทนการจำคุก รูปแบบดังกล่าวได้แก่

2.3.1 ทัณฑ์ขัง (Penal Settlement) ทัณฑ์ขัง เป็นสถานที่ที่มีลักษณะคล้ายหมู่บ้านทั่ว ๆ ไป ที่จัดไว้สำหรับผู้ที่มีความประพฤติดี เพื่อให้เป็นที่ฝึกฝนวิชาชีพที่มีที่ดินทำมาหากินภายหลังพ้นโทษ

2.3.2 การพักการลงโทษ การพักการลงโทษ หมายถึง การที่นักโทษเด็ดขาดที่ ต้องโทษจำคุกในเรือนจำมานานแล้วระยะหนึ่งได้รับการพิจารณาคัดเลือกให้ได้รับการปลดปล่อย ก่อนกำหนดตามคำพิพากษาภายใต้เงื่อนไขของการสอดส่องดูแลความประพฤติไปจนกว่าจะครบกำหนดโทษตามคำพิพากษาของศาล

2.3.3 การลดวันต้องโทษจำคุกการลดวันต้องโทษจำคุก เป็นมาตรการในการลดระยะเวลาในการต้องโทษจำคุกของผู้ต้องขังให้น้อยลง โดยการลดโทษจำคุกแล้วปลดปล่อยให้ผู้ต้องขังออกจากเรือนจำก่อนครบกำหนดโทษ

แนวคิดเกี่ยวกับการชะลอการฟ้อง

ความเป็นมาของการชะลอการฟ้องในประเทศไทย

ในปี พ.ศ. 2519 กรมอัยการอาศัยหลักการดำเนินคดีโดยดุลพินิจ และแนวคิดการแก้ไขผู้กระทำความผิด โดยไม่ใช่เรือนจำและแนวความคิดการดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลจะก่อให้เกิดผลกระทบในทางลบต่อผู้กระทำความผิดในลักษณะของตราบาป หรือรอยมลทิน ซึ่งมีประวัติการต้องคำพิพากษาว่าเป็นผู้กระทำความผิดย่อมจะเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิตโดยปกติในสังคม เพราะบรรทัดฐานของสังคมไม่ยอมรับ ดังนั้นการฟ้องคดีต่อศาลจึงไม่เป็นผลดีต่อตัวผู้กระทำความผิด และไม่เป็นผลดีต่อสังคม การหันเหคดีความผิดเล็กน้อย และความผิดบางประเภทออกจากกระบวนการยุติธรรมในขั้นตอนของพนักงานอัยการ ซึ่งเป็นขั้นของกระบวนการอำนวยความสะดวกฝ่ายบริหารจะทำให้การดำเนินคดีอาญาดังกล่าวมีประสิทธิภาพ กรมอัยการจึงมีความคิดที่จะนำมาตรการการชะลอการฟ้องมาใช้แก้ปัญหาดังกล่าวโดยได้จัดทำโครงการชะลอการฟ้องเสนอขออนุมัติในหลักการไปยังกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงมหาดไทยได้อนุมัติในหลักการให้กรมอัยการดำเนินการ (สำนักงานอัยการสูงสุด, 2546: 17-28)

ในปี พ.ศ. 2520 อธิบดีกรมอัยการสมัยนั้นได้อาศัยมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติพนักงานอัยการ พ.ศ. 2498 ซึ่งบัญญัติว่า “ในการใช้อำนาจหรือกระทำหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือกฎหมายอื่นให้อธิบดีมีอำนาจทำคำสั่งเฉพาะเรื่องหรือวางระเบียบไว้ให้พนักงานอัยการปฏิบัติการได้” ดังนั้น อธิบดีอัยการจึงวางระเบียบว่าด้วยการชะลอการฟ้อง พ.ศ. 2520 ขึ้นโดยมีหลักการแนวทางและวิธีการในการใช้มาตรการชะลอการฟ้องดังนี้

1. หลักการและเหตุผลเกี่ยวกับตัวผู้ต้องหา

1.1 ใช้กับผู้ต้องหาที่ได้กระทำความผิดโดยมิได้มีจิตใจชั่วร้าย ผู้ต้องหาที่มีประวัติความประพฤติ การศึกษา อาชีพ และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ตลอดจนการเคยทำประโยชน์ให้แก่สังคม โดยประเมินจากสมาชิกในสังคมที่ผู้ต้องหาดำรงอยู่ลงความเห็น ว่า ผู้ต้องหาเป็นคนดีของสังคม

1.2 ผู้ต้องหาได้กระทำความผิดเพราะสาเหตุบางประการ หรือความผิดบางประเภท เช่น การกระทำโดยประมาท การฝ่าฝืนข้อห้ามของกฎหมายกรณีที่กฎหมายบัญญัติว่าการบางอย่าง

จะกระทำได้รับการอนุญาตก่อน การกระทำที่มีสาเหตุมาจากผู้อื่น เช่นการป้องกันเกินสมควร แก่เหตุ การกระทำโดยจำเป็นเกินกว่าเหตุ การกระทำโดยบันดาลโทสะ การกระทำผิดเนื่องจาก สภาพแวดล้อมชักนำ เช่น เพราะความยากจนเหลือทนทาน หรือเพราะโอกาสอำนวยให้

2. หลักการและเหตุผลเกี่ยวกับสังคมของผู้ต้องหา

2.1 เป็นการปรับปรุงแก้ไขผู้ต้องหาให้กลับเข้าสู่สังคมตามหลักทฤษฎีการลงโทษใน แนวทางใหม่ โดยการลงโทษไม่ควรจะทำเพื่อแก้แค้นทดแทนผู้กระทำผิดเพียงอย่างเดียวแต่จะต้อง มีการแก้ไขปรับปรุงผู้กระทำผิดด้วย

2.2 ผู้ต้องหาจะไม่เป็นที่รังเกียจของสังคม เพราะไม่ได้ชื่อว่าเป็นคนชั่วร้ายหรือ ต้องมีความผิดติดตัว เพราะมีประวัติเคยต้องคำพิพากษาของศาลว่ากระทำความผิดผู้ต้องหา จะได้รับการปรับปรุงแก้ไขความประพฤติภายใต้สภาพแวดล้อมทางสังคมที่ผู้ต้องหาดำรงอยู่ ผู้ต้องหาจึงมิใช่เป็นตัวประหลาดในสังคมหรือเป็นสิ่งแปลกปลอม ผู้ต้องหาจึงอยู่ในสังคมเดิมได้ ด้วยความภาคภูมิใจ และรู้สึกเป็นปกติ

3. หลักการและเหตุผลด้านทัณฑวิทยา

3.1 โอกาสที่ผู้ต้องหาได้กลับตัวเป็นพลเมืองดีมีอยู่มาก

3.2 เป็นการหลีกเลี่ยงการลงโทษจำคุกหรือกักขังในระยะเวลาอันสั้นซึ่งไม่เป็นผลดีต่อ ผู้ต้องหา เพราะผู้ต้องหาอาจจะได้รับอิทธิพลจากอาชญากรร้ายแรงในสถานกักขังหรือเรือนจำ ขากแก่การจะกลับตัวเป็นคนดีได้

4. หลักการและเหตุผลด้านนโยบายสาธารณะ

4.1 การกระทำความผิดเพราะสภาพแวดล้อมเป็นเหตุ ในบางครั้งการลงโทษผู้ต้องหา ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ เช่น กระทำความผิด เพราะความยากจนเหลือทนทาน การนำ ผู้ต้องหาไปฟ้องให้ศาลลงโทษ เป็นการประจานสังคมที่ล้มเหลว สังคมรู้สึกเวทนาและเห็นใจและ ไม่เห็นประโยชน์ในการนำผู้ต้องหาไปฟ้องต่อศาลให้ลงโทษ ผู้ต้องหาควรได้รับการฟื้นฟูสภาพ จิตใจและการช่วยเหลือที่เป็นกำลังใจในเรื่องการทำมาหากินเลี้ยงชีวิตและครอบครัว

4.2 กรณีที่ผู้ต้องหาเป็นสมาชิกสำคัญในการดำรงอยู่ของครอบครัว การต้องโทษจำคุก หรือกักขังข่มเป็นผลร้ายแก่สถาบันครอบครัวและที่ผู้ข่มจะกระทบต่อสังคมโดยรวม การดำเนินคดีเพื่อมุ่งแต่จะลงโทษให้หลบจำ หรือทดแทนแก้แค้น บางครั้งกลับเป็นตัวทำลายสังคม และสร้างปัญหาให้กับสังคม

4.3 เป็นการพัฒนาระบบการยุติธรรมโดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีทางเลือกมากขึ้น โดยในการชะลอการฟ้องผู้กล่าวหาต้องแสดงความจำนงโดยร้องขอและยินยอมเข้าสู่กระบวนการชะลอการฟ้อง โดยสมัครใจและผู้เสียหายก็มีโอกาสที่จะได้รับการชดเชยความเสียหาย เช่นเดียวกัน

5. หลักการและเหตุผลด้านการบริหารจัดการ

5.1 เกิดความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ เมื่อมีการลดกระบวนการและขั้นตอนการดำเนินคดีลงข่มส่งผลให้มีการใช้จ่ายลดลงไปด้วย เพราะการชะลอการฟ้องโดยระเบียบว่าด้วยการชะลอการฟ้อง พ.ศ. 2520 จะมีผู้เป็นฝ่ายหรือเกี่ยวข้องในคดีชั้นการสอบสวน คือ พนักงานสอบสวน และพนักงานอัยการเท่านั้น เมื่อไม่มีการนำคดีขึ้นสู่ศาล ดังนั้น ค่าใช้จ่ายในชั้นศาลจึงไม่มี

5.2 ลดปริมาณคดีขึ้นสู่ศาล คดีที่ขึ้นสู่ศาลจะน้อยลงส่งผลให้เป็นการลดปริมาณนักโทษในเรือนจำ เป็นการแก้ปัญหาคนล้นคุก และเมื่อการพิจารณาคดีของศาลและการแก้ไขปรับปรุงผู้ต้องโทษจำคุกระยะยาวของเรือนจำเมื่อปริมาณคดีขึ้นสู่ศาลน้อยลงจะมีประสิทธิภาพมากขึ้น

5.3 การชะลอการฟ้องจะเป็นแรงจูงใจให้ผู้ต้องหาที่กระทำความผิดตามบัญชีท้ายระเบียบว่าด้วยการชะลอการฟ้อง พ.ศ. 2520 ให้ความร่วมมือกับพนักงานสอบสวน เช่น ให้การรับสารภาพ และเปิดเผยข้อเท็จจริงแห่งการกระทำความผิดและข้อเท็จจริงส่วนตัวและผู้ร่วมกระทำความผิดอื่น ๆ โดยละเอียดทำให้การสอบสวนเป็นไปโดยรวดเร็ว และได้ผลในการปราบปราม

5.4 เป็นการพัฒนาการอำนวยความสะดวกของฝ่ายบริหารให้มีความหลากหลายมากขึ้น โดยศึกษามาตรการที่เหมาะสมในการจะใช้ปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดมิได้มุ่งแต่การนำคดีขึ้นสู่ศาลเพียงอย่างเดียว

วิธีการชะลอการฟ้อง ตามระเบียบว่าด้วยการชะลอการฟ้อง พ.ศ. 2520 มีสาระสำคัญดังนี้

1. มีพยานหลักฐาน หรือคำรับสารภาพของผู้ต้องหาในชั้นสอบสวนเชื่อว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิด
2. ความผิดที่เชื่อว่าผู้ต้องหากระทำความผิดตามบัญชีแนบท้ายระเบียบว่าด้วยการชะลอการฟ้อง พ.ศ. 2520
3. ผู้ต้องหายื่นคำขอเป็นหนังสือขอให้พิจารณาการชะลอการฟ้องโดยจะยินยอมปฏิบัติตามเงื่อนไขเกี่ยวกับความประพฤติตามที่พนักงานอัยการกำหนด
4. ผู้ต้องหาต้องไม่เคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน หรือเคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน แต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ และเมื่อคำนึงถึงอายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญหา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ สิ่งแวดล้อม ฐานะส่วนตัวของผู้ต้องหา มูลเหตุจูงใจ ลักษณะ ปัจจัย วัตถุ เวลา สถานที่ และพฤติการณ์อื่นของการกระทำ ความหนักเบาแห่งความเสียหาย หรือภัยอันตรายซึ่งเกิดแก่ผู้เสียหาย ความหนักแน่นแห่งเจตนาหรือจิตแห่งความประมาท การสำนึกผิด และพยายามบรรเทาผลร้ายที่เกิดจากการกระทำผิด และโดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องคำนึงถึงผลซึ่งคาดว่าจะเกิดจากการลงโทษแก่ชีวิตในอนาคตของผู้กระทำความผิดแล้ว เห็นเป็นการสมควรชะลอการฟ้องก็ให้ชะลอการฟ้องโดยสั่งสอบสวนเพิ่มเติมเพื่อทราบความประพฤติอันเป็นอาชญาของผู้ต้องหา ตามประมวลกฎหมายวิธีการพิจารณาความอาญา มาตรา 138 เพื่อรอฟังผลเกี่ยวกับความประพฤติ
5. การรอฟังผลเกี่ยวกับความประพฤติให้มีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าหกเดือนแต่ไม่เกินหนึ่งปี
6. ระหว่างรอฟังผลเกี่ยวกับความประพฤติให้พนักงานอัยการกำหนดให้ผู้ต้องหามาพบเป็นครั้งคราวตามที่เห็นสมควรเพื่อสอบถาม แนะนำ ช่วยเหลือ หรือตักเตือนตามที่เห็นสมควรในเรื่องความประพฤติและการประกอบอาชีพ
7. ระหว่างรอฟังผลเกี่ยวกับความประพฤติ ถ้าผู้ต้องหาถูกควบคุมอยู่ให้ปล่อยชั่วคราวถ้าถูกขังระหว่างสอบสวนให้ยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ปล่อย

8. กรณีที่ไม่ให้ใช้วิธีการชะลอการฟ้อง

8.1 การกระทำความผิดเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท หรือกระทำความผิดหลายกรรมต่างกัน แต่ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพเฉพาะความผิดบางฐาน บางบทหรือบางกระทง หรือความผิดบางฐาน บางบท หรือบางกระทงนั้น ไม่อาจชะลอการฟ้องได้ตามระเบียบ

8.2 ผู้ต้องหาถูกฟ้องเป็นจำเลยในคดีอาญาอื่น และคดีอื่นนั้นยังไม่ถึงที่สุดหรือผู้ต้องหาอยู่ระหว่างถูกจำคุก กังขัง กักกัน ตามประมวลกฎหมายอาญาในคดีอื่นหรือถูกควบคุมตัวเพื่อการฝึกอบรมตามกฎหมายอื่น

8.3 เมื่อคดีที่จะชะลอการฟ้องจะขาดอายุความฟ้องคดีภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พนักงานอัยการรับสำนวนการสอบสวนจากพนักงานสอบสวน

8.4 เมื่อคดีอยู่ในอำนาจศาลคดีเด็กและเยาวชน หรือเป็นคดีที่อาจเปรียบเทียบได้ตามกฎหมาย

9. กรณีที่ให้ระงับการชะลอการฟ้อง เมื่อผู้ต้องหาไม่มาพบพนักงานอัยการ หรือหมายเรียกโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือไปกระทำความผิดอาญาขึ้นใหม่ ซึ่งมีใช้ความผิดหลุโทษ เมื่อระงับการชะลอการฟ้อง พนักงานอัยการจะออกคำสั่งฟ้อง แล้วจัดการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้ได้ตัวผู้ต้องหามาฟ้องต่อศาล

10. เมื่อผู้ต้องหาได้ประพฤติดุกระตามที่กำหนด พนักงานอัยการจะออกคำสั่งไม่ฟ้องแล้วดำเนินการตามมาตรา 145 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

กรมอัยการได้มีหนังสือถึงกระทรวงมหาดไทยขอให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีในการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรมได้คัดค้านทั้งหลักการและวิธีการ คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติให้ส่งเรื่องไปยังคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อพิจารณาว่า การชะลอการฟ้องโดยระเบียบดังกล่าวจะเป็นการชอบด้วยกฎหมายเพียงใดหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา เห็นว่า มาตรา 15 ได้ให้อำนาจอธิบดีกรมอัยการแต่เพียงที่จะออกระเบียบการใช้อำนาจหรือการกระทำหน้าที่ของพนักงานอัยการตามอำนาจหน้าที่ที่พนักงาน

อัยการมีอยู่ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือกฎหมายอื่นเท่านั้นหาได้ให้อำนาจที่จะวางระเบียบการใช้อำนาจหรือกระทำหน้าที่เพิ่มเติมไปจากที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้บัญญัติไว้ไม่

นอกจากนี้เนื้อหาสาระสำคัญของระเบียบดังกล่าวยังขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติของพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวง และวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. 2499 อีกด้วย อาทิ เช่น บทบัญญัติให้ฟ้องผู้ต้องหาภายในเจ็ดสิบสองชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาถูกจับ และในกรณีที่ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพต่อพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการจะต้องนำตัวผู้ต้องหามาศาลโดยไม่ต้องทำการสอบสวนอีก และดำเนินการฟ้องด้วยวาจา แสดงให้เห็นว่ากฎหมายมีความมุ่งหมายที่จะเร่งรัดให้ต้องมีการฟ้องคดีโดยเร็ว ฉะนั้น ระเบียบการชะลอการฟ้องจึงเป็นการขัดต่อกฎหมายดังกล่าว

ในปี พ.ศ. 2521 กรมอัยการก็ได้ดำเนินการในโครงการชะลอการฟ้อง โดยได้เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อขอแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเพื่อให้พนักงานอัยการมีอำนาจสั่งชะลอการฟ้องได้โดยมีหลักการสำคัญดังนี้คือ ให้อัยการมีอำนาจสอบสวนข้อเท็จจริงเพิ่มเติมประกอบการวินิจฉัยสั่งคดี เพื่อให้โอกาสผู้ต้องหาที่ไม่เคยต้องโทษมาก่อน และความผิดที่ได้กระทำนั้นเป็นความผิดที่กระทำโดยประมาท หรือความผิดที่มีโทษจำคุกไม่เกินสามปี เมื่อพิจารณาจากอายุ การศึกษา สติปัญญา และสิ่งแวดล้อมของผู้ต้องหานั้น หรือสภาพความผิดแล้วไม่ควรฟ้องคดี อธิบดีกรมอัยการมีอำนาจสั่งให้รอการสั่งฟ้องไว้ไม่เกินสองปีแต่ไม่เกินกำหนดอายุความสำหรับความผิดนั้น โดยอธิบดีกรมอัยการจะกำหนดเวลาและเงื่อนไขข้อเดียวหรือหลายข้อเพื่อการคุมประพฤติตลอดเวลาที่รอการสั่งฟ้อง

ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมีหลักและวิธีการเช่นเดียวกับระเบียบว่าด้วยการชะลอการฟ้อง พ.ศ. 2520 เพียงแต่เปลี่ยนชื่อจาก “ชะลอการฟ้อง” เป็น “รอการสั่งฟ้อง” และที่สำคัญคือ ตามระเบียบว่าด้วยการชะลอการฟ้อง พ.ศ. 2520 กำหนดความผิดที่ชะลอการฟ้องไว้เพียงบางประเภทเท่านั้น ส่วนความผิดที่จะรอการสั่งฟ้องได้ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ กำหนดไว้กว้างขวางกว่าโดยกำหนดไว้ว่า ความผิดที่จะชะลอการฟ้องได้นั้น ได้แก่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสามปี อันไม่ใช่ความผิดซึ่งอาจเปรียบเทียบได้ โดยใช้วิธีการคุมประพฤติเป็นวิธีการอันสำคัญ เพื่อแก้ไขปรับปรุงให้ผู้กระทำความผิดกลับตัวเป็นคนดี

คณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นด้วยในหลักการ และนำเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาก่อนรับหลักการ คณะกรรมการพิจารณา มีความเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวและนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พิจารณาแต่ยังไม่ทันที่จะพิจารณา สภานิติบัญญัติแห่งชาติก็หมดสภาพลงด้วยการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อเดือนเมษายน 2521 ทำให้ร่างกฎหมายดังกล่าวตกโดยปริยาย

ต่อมาในแผนมหาดไทยแม่บท ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2530 – 2534) ซึ่งกำหนดให้กรมอัยการเสนอ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้ครอบคลุมถึงเรื่อง ชะลอการฟ้องแต่ก็มีได้ดำเนินการแต่อย่างใดหลังจากนั้นก็มิได้มีหน่วยงานหยิบยกเรื่องการชะลอ การฟ้องขึ้นมาพิจารณาอีกเลย

ในปี พ.ศ. 2541 มีการประชุมคณะกรรมการประสานงานกระบวนการยุติธรรม ซึ่งประกอบด้วย ศาล อัยการ ตำรวจ ราชทัณฑ์ และทนายความ ได้ร่วมประชุมกันครั้งที่ 3/2541 ในวันที่ 13 กรกฎาคม 2541 ซึ่งในที่ประชุมครั้งนั้น กรมราชทัณฑ์ได้เสนอแนวทางการแก้ไข ปัญหาความเดือดร้อนแออัดของผู้ต้องขังในเรือนจำ เนื่องจากในขณะนั้นมีจำนวนผู้ต้องขังใน เรือนจำถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นคนเศษ ในขณะที่ความจุของเรือนจำทั่วประเทศสามารถรับการควบคุม ผู้ต้องขังได้ประมาณเจ็ดหมื่นคนเศษ โดยได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาลายแนวทาง และ หนึ่งในแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวคือ สนับสนุนให้มีการนำระบบการชะลอการฟ้องมาใช้ใน ประเทศไทย โดยที่ประชุมก็เห็นชอบด้วย และได้มีมติให้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาศึกษาเรื่อง การชะลอการฟ้องต่อไป

ในปี พ.ศ. 2542 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2542 มอบหมายให้กระทรวง ยุติธรรมศึกษาหาแนวทางและรูปแบบการลดปริมาณคดีขึ้นสู่ศาล ในปีเดียวกันสำนักงานอัยการ สูงสุดได้แต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาและเตรียมการปฏิบัติในโครงการชะลอการฟ้อง ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2542 และ 6 มีนาคม 2543 คณะกรรมการดังกล่าวได้แต่งตั้งคณะทำงานขึ้นมา ทำการศึกษา ได้มีการศึกษาค้นคว้าโครงการชะลอการฟ้องหรือรอการสั่งฟ้องโดยแบ่งคณะทำงาน เป็น 3 กลุ่ม ในการศึกษาค้นคว้าทางวิชาการเกี่ยวกับที่มาและหลักการชะลอการฟ้อง ทฤษฎี และแนวความคิดต่าง ๆ ในเรื่องดังกล่าวทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ ศึกษาพิจารณาร่าง กฎหมาย ศึกษากลยุทธ์ในการเสนอร่างกฎหมาย

ในปี พ.ศ. 2544 สำนักงานอัยการสูงสุดได้มีคำสั่งที่ 19/2544 ลงวันที่ 12 มกราคม 2544 ตั้งประธานคณะกรรมการศึกษาและเตรียมการปฏิบัติในโครงการชะลอการฟ้องแทนประธานที่เกียณอายุราชการ และได้แต่งตั้งคณะทำงานตามคำสั่งประธานคณะกรรมการดังกล่าวที่ 2544 เพื่อให้ช่วยปฏิบัติงานของคณะกรรมการในการยกร่างกฎหมายชะลอการฟ้องคณะทำงานได้พิจารณาร่างกฎหมายชะลอการฟ้องขึ้น 1 ฉบับ ต่อมาสำนักงานอัยการสูงสุดได้มีคำสั่งที่ 128/2544 ลงวันที่ 22 มีนาคม 2544 แต่งตั้งคณะทำงานศึกษาและยกร่างกฎหมายต่อรองคำรับสารภาพ (Plea – Bargaining) กฎหมายขององค์กรอาชญากรรมต่อเนื่อง หรือ CCE. (Continuing Criminal Enterprise) กฎหมายต่อต้านองค์กรอาชญากรรม หรือ RICO (Racketeer Influenced and Corrupted Organization Act) กฎหมายเกี่ยวกับการชะลอการฟ้องและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ซึ่งคณะทำงานได้ยกร่างกฎหมายชะลอการฟ้อง และกฎหมายว่าด้วยการเลือกรับสารภาพในคดียาเสพติด และในวันที่ 10 กรกฎาคม 2544 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามข้อเสนอของกระทรวงยุติธรรมแนวทางการลดปริมาณคดีขึ้นสู่ศาล ซึ่งมีการชะลอการฟ้องเป็นมาตรการหนึ่ง โดยกำหนดให้ศึกษารายละเอียดให้เสร็จภายใน 1 ปี

ในปี พ.ศ. 2547 กระทรวงยุติธรรมได้เสนอร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. .... โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2547

ในปี พ.ศ. 2548 ร่างชะลอการฟ้อง พ.ศ. .... ยังอยู่ในขั้นการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตั้งคณะกรรมการขึ้นมาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยเฉพาะ โดยมีกรรมการจำนวน 7 คน ประกอบด้วยผู้แทนจากศาลยุติธรรมจำนวน 2 คน ผู้แทนจากสำนักงานอัยการสูงสุดจำนวน 2 คน ผู้แทนจากนักวิชาการเป็นอาจารย์จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 1 คน อาจารย์จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวน 1 คนและอดีตเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นประธานคณะกรรมการ 1 คน

เหตุผลของการนำการชะลอการฟ้องมาใช้ในประเทศไทย

การนำแนวคิดเกี่ยวกับการชะลอการฟ้องมาใช้ในประเทศไทยเนื่องจากสภาพปัญหาของประเทศไทย ดังต่อไปนี้ (สำนักงานอัยการสูงสุด, 2546: 17-27)

1. ด้านส่วนตัวของผู้กระทำความผิดทางอาญา ผู้ต้องหาในคดีอาญาเป็นจำนวนมากที่กระทำผิดโดยมิได้มีจิตใจเป็นอาชญากร และตามประวัติความประพฤติ การศึกษาอาชีพ

สภาพแวดล้อมแห่งจิตใจของบุคคลดังกล่าวเป็นคนดีในสังคมและบางคนอาจทำประโยชน์ให้แก่สังคมเป็นอย่างมากมาแล้ว แต่ได้กระทำความผิดอาญาโดยสาเหตุบางประการ หรือความผิดบางประเภท เช่น การกระทำโดยประมาท การกระทำบางอย่างที่ถือเป็นความผิดเพราะเป็นข้อห้ามของกฎหมาย เช่น ความผิดเกี่ยวกับอาวุธปืน การกระทำผิดที่มีสาเหตุมาจากบุคคลอื่น เช่น การป้องกันเกินกว่าเหตุ การกระทำโดยจำเป็นเกินกว่าเหตุ การกระทำโดยบันดาลโทสะ การกระทำผิดเนื่องจากสภาพแวดล้อมชักนำ เช่น ความยากจนเหลือทนทาน เพราะโอกาสอำนวยให้ลักทรัพย์ที่กระทำด้วยความจำใจ หรือความยากจนเหลือทนทานซึ่งทรัพย์นั้นมีราคาเล็กน้อย

ซึ่งบุคคลเหล่านี้หากมีการดำเนินคดีจนถึงชั้นศาลแล้ว ส่วนใหญ่ศาลมักจะมีความพิพากษาให้จำคุกในระยะสั้น ได้ผลในทางป้องกันและปราบปรามน้อยมาก และไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ในแง่การแก้ไขผู้กระทำความผิดแต่อย่างใด หรือศาลจะมีคำสั่งให้รอการลงอาญาพร้อมทั้งกำหนดมาตรการควบคุมความประพฤติควบคุมไปด้วย บุคคลที่กระทำความผิดดังกล่าวข้างต้นนี้สมควรที่จะได้รับการผ่อนผันไม่ต้องให้ถูกลงโทษทางอาญาเพื่อเปิดโอกาสให้กลับตัวเป็นคนดีของสังคมอีกครั้งหนึ่ง

2. ผลกระทบด้านสังคม หากยังคงใช้รูปแบบการนำคดีขึ้นสู่ศาลทุกเรื่องสังคมจะเต็มไปด้วยสมาชิกของสังคมที่เคยตกเป็นจำเลยในคดีอาญาและต้องคำพิพากษาว่าเป็นผู้กระทำความผิดต้องโทษจำคุกในระยะเวลาอันสั้น ซึ่งไม่เป็นผลดีต่อการแก้ไขผู้กระทำความผิด และการกลับเข้าสู่สังคมของผู้ต้องโทษ และอีกประการหนึ่งที่เห็นชัดเจน คือ สังคมขาดความรับผิดชอบในการแก้ไขเยียวยาผู้กระทำความผิด โดยการร่วมกันแก้ไขของสมาชิกในสังคมเอง ปัจจุบันการแก้ไขผู้กระทำความผิดตกเป็นภาระความรับผิดชอบของภาครัฐโดยลำพังฝ่ายเดียว โดยการแก้ไขเยียวยาผู้กระทำความผิดมีอายุได้ด้วยการะบวนการยุติธรรมที่บังคับให้ต้องนำคดีขึ้นสู่ศาลเพราะทำให้เกิดความล่าช้าและปริมาณคดีล้นศาล เกิดปัญหาผู้ต้องหาล้นคุก ขาดมาตรฐานการควบคุม การดูแลด้านสุขภาพอนามัยของผู้ต้องขังในระหว่างพิจารณาคดี ดังนั้น การฟ้องผู้ต้องหาในฐานะความผิดที่ควรเข้าสู่กระบวนการชะลอการฟ้องยอมไม่เป็นผลดีต่อสังคมเลย

3. ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ในการฟ้องคดีจำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีทำให้เกิดผลกระทบต่อภาครัฐและผู้ต้องหาดังนี้

3.1 ค่าใช้จ่ายของภาครัฐ รัฐต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงมากในการจัดหาและก่อสร้างสถานที่คุมขังผู้ต้องหาหรือผู้ต้องโทษจำคุกในระยะสั้น ซึ่งสถานที่ในลักษณะดังกล่าวไม่เกิดผลดีต่อความรู้สึกของชุมชน และสภาพแวดล้อมโดยทั่วไป ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูและการดูแล

สุขภาพอนามัยของผู้ต้องขัง ผู้ถูกควบคุม ถูกคุมขังในสถานที่ดังกล่าว นอกจากนั้นยังมีค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินเดือน ค่าจ้าง สวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูล สำหรับพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องซึ่งต้องมีอัตราค่าจ้างเพิ่มขึ้นในกระบวนการฟ้องคดีต่อศาล เช่น พนักงานอัยการ ตุลาการ เจ้าหน้าที่ธุรการของอัยการและเจ้าหน้าที่ธุรการของศาล ตลอดจนค่าใช้จ่ายในการจัดหาและขยายอาคารสถานที่ เครื่องมืออุปกรณ์ในการทำงานของเจ้าหน้าที่ดังกล่าว

3.2 ค่าใช้จ่ายของผู้ต้องหา ในกระบวนการนำคดีฟ้องต่อศาล ผู้ต้องหาจะต้องเสียค่าใช้จ่ายที่จำเป็นอย่างอื่น เช่น ค่าทนายความ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาศาลสำหรับตนเอง และค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาศาลสำหรับศาล บุคคลใกล้ชิด ค่าหลักทรัพย์ประกันตัว ภาษีอากร ค่าใช้จ่ายระหว่างพิจารณา หากการพิจารณาของศาลมิได้เสร็จสิ้นลงในวันเดียว และมีการเลื่อนการพิจารณาไปนัดพิจารณาในวันต่อไป ค่าใช้จ่ายสำหรับผู้ต้องหาจะเพิ่มขึ้นไปอีกเป็นเท่าตัว เป็นต้น นอกจากนั้นยังขาดรายได้ในการประกอบอาชีพที่กระทำอยู่เป็นปกติ ถ้าผู้ต้องหาเป็นหัวหน้าครอบครัวย่อมส่งผลกระทบต่อรายได้ของครอบครัวอย่างรุนแรงอีกด้วย

จากสภาพของปัญหาดังกล่าวมาแล้ว กรมอัยการได้นำแนวคิดอันเป็นความพยายามที่จะลดปริมาณคดีขึ้นสู่ศาล โดยเห็นว่าการอำนวยความสะดวกนั้นไม่จำเป็นต้องไปสู่ขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการยุติธรรมเสมอไป เพื่อแก้ปัญหาสังคมโดยมีเหตุผลสนับสนุน ดังนี้

1. หลักการฟ้องโดยใช้ดุลพินิจ โดยแปลความหมายบทบัญญัติของมาตรา 143 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ความว่า “เมื่อได้รับความเห็นและสำนวนจากพนักงานสอบสวนดังกล่าวในมาตราก่อน ให้พนักงานอัยการปฏิบัติดังนี้ ในกรณีที่มีความเห็นสั่งไม่ฟ้องให้ออกคำสั่งไม่ฟ้อง แต่ถ้าไม่เห็นชอบด้วยก็ให้ สั่งฟ้อง และแจ้งให้พนักงานสอบสวนส่งผู้ต้องหามาเพื่อฟ้องต่อไป ในกรณีที่มีความเห็นควรสั่งฟ้อง ให้ออกคำสั่งฟ้อง และฟ้องผู้ต้องหาต่อศาล ถ้าไม่เห็นด้วยก็ให้สั่งไม่ฟ้อง ในกรณีหนึ่งกรณีใดดังกล่าว พนักงานอัยการมีอำนาจสั่งตามที่เห็นสมควรให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมหรือส่งพยานคนใดมาให้ซักถามเพื่อสั่งต่อไป

บทบัญญัติข้างต้น แสดงว่า กฎหมายให้อำนาจพนักงานอัยการตามที่เห็นสมควร แม้ว่าสำนวนคดีจะมีพยานหลักฐานพิสูจน์ได้ว่าผู้ต้องหากระทำความผิดตามข้อกล่าวหาและผู้ต้องหาจะรับสารภาพหรือปฏิเสธหรือไม่ก็ตาม ถ้าพนักงานอัยการพิจารณาถึงผลได้ผลเสียจากการนำผู้ต้องหาฟ้องหรือไม่ฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลแล้ว เห็นว่าการฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลจะเป็นผลเสีย

มากกว่าผลดีและการฟ้องไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ใด ๆ เลยต่อผู้ต้องหาและต่อสังคมทั้งไม่มีเหตุใด ๆ เลยที่ผู้ต้องหาจะต้องรับการแก้ไขในเรื่องของสันดานพฤติกรรมหรือความประพฤติพนักงานอัยการยอมใช้ดุลพินิจสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาได้ ซึ่งแนวทางในการสั่งไม่ฟ้องในลักษณะนี้ต่อมากรมอัยการได้ยึดถือเป็นหลักและได้วางไว้เป็นระเบียบในข้อ 51 ของระเบียบกรมอัยการว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. 2528 ความว่า “ถ้าพนักงานอัยการเห็นว่าการฟ้องคดีใด จะไม่เป็นประโยชน์แก่สาธารณชนหรือจะขัดต่อความมั่นคงแห่งชาติ หรือต่อผลประโยชน์อันสำคัญของประเทศให้เสนอความเห็นพร้อมสำนวนไปยังอธิบดีกรมอัยการเพื่อสั่ง”

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญานอกจากจะไม่มีบัญญัติบังคับให้พนักงานอัยการต้องฟ้องคดีที่มีพยานหลักฐานทุกเรื่องแล้วกฎหมายยังให้อำนาจพนักงานอัยการใช้ดุลพินิจถอนฟ้องคดีที่ได้ฟ้องต่อศาลไปแล้ว และอยู่ในระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 35 ได้อีกด้วย

2. แนวคิดทางอาชญวิทยาและทัณฑวิทยา แนวความคิดดั้งเดิมมีวัตถุประสงค์ของการลงโทษ เพื่อตอบแทนแก้แค้น เพื่อยับยั้งการกระทำผิดเพื่อตัดผู้กระทำความผิดออกจากสังคม เพื่อการแก้ไขผู้กระทำความผิด และเพื่อเป็นการป้องกันอาชญากรรม โดยกระบวนการเพื่อการดังกล่าวมาแล้วนั้น กระทำภายหลังศาลมีคำพิพากษาว่าจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดแล้วทั้งสิ้น โดยเจ้าหน้าที่ฝ่ายราชทัณฑ์รับหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการเป็นไปตามคำสั่งศาล และต่อมาได้มีการพัฒนาวิธีการแก้ไขผู้กระทำความผิดเฉพาะในคดีที่ศาลมีคำพิพากษารอการลงอาญาหรือรอการกำหนดโทษ โดยระหว่างที่รอนั้นได้จัดให้มีการสอดส่อง และคุมประพฤติโดยพนักงานคุมประพฤติ ซึ่งมีได้สังกัดกรมราชทัณฑ์ ซึ่งเป็นแนวทางแก้ไขผู้กระทำความผิดโดยไม่ใช้เรือนจำ ลดการลงโทษจำคุกโดยการรอลงอาญา และกำหนดเงื่อนไขคุมประพฤติแก่ผู้กระทำความผิด แต่ยังคงอยู่ในระบบการนำคดีขึ้นสู่ศาล การแสวงหาความยุติธรรมและการอำนวยความยุติธรรมโดยต้องผ่านกระบวนการนำคดีขึ้นสู่ศาล ทำให้เกิดมีคดีค้างพิจารณาอยู่ในศาลเป็นจำนวนมากและต้องใช้เวลาานกว่าคดีจะเสร็จสิ้นถึงที่สุด เกิดสภาพคิรกรโรงรกศาลโดยไม่จำเป็น ทั้งยังเป็นภาระหนักแก่งบประมาณของประเทศ จนมีคำกล่าวว่า “ความล่าช้าเป็นสาเหตุหนึ่งของความไม่เป็นธรรม” ด้วยประชาชนต่างคาดหวังที่จะได้รับการพิจารณาคดีโดยรวดเร็วและเป็นธรรม จากการจัดการของภาครัฐจึงเกิดแนวความคิดที่จะหันเหคดีบางประเภทไปจากศาล เพื่อลดปริมาณคดีขึ้นสู่ศาลเพื่อให้กระบวนการยุติธรรมสามารถที่จะดำเนินการกับผู้กระทำความผิดส่วนที่เหลือได้อย่างมีประสิทธิภาพ และในทำนองเดียวกันผู้กระทำความผิดส่วนที่หันเหออกไปจากกระบวนการยุติธรรมจะไปสู่กระบวนการที่มีประสิทธิภาพเช่นเดียวกัน

แนวคิดที่เห็นด้วยกับการชะลอการฟ้อง

คณิต (2546) กล่าวไว้ว่า การชะลอการฟ้องเป็นมาตรการในการบริหารงานคดีอย่างหนึ่ง กล่าวคือ เป็นกระบวนการเบี่ยงเบนคดี (Diversion) การคุมประพฤติไม่ว่าจะเป็นการคุมประพฤติก่อนการฟ้อง การคุมประพฤติชั้นศาล หรือการคุมประพฤติผู้ต้องขัง เป็นกระบวนการเบี่ยงเบนคดีทั้งสิ้น ซึ่งแนวความคิดในการเบี่ยงเบนคดีปัจจุบันเป็นแนวคิดที่เป็นสากล เห็นว่าการชะลอการฟ้องไม่เป็นการแทรกแซงอำนาจตุลาการ ไม่ผิดระบบการดำเนินคดีอาญาของไทย และไม่ผิดหลักวิชาการ

กัมگیر (ม.ป.ป.: 1-7) กล่าวไว้ว่า การชะลอการฟ้องเป็นการใช้มาตรการอันเป็นทางเลือกอย่างหนึ่งในการยุติคดีอาญาในชั้นพนักงานอัยการ ทำให้เกิดความสมานฉันท์ระหว่างคู่กรณี ทำให้ผู้กระทำความผิดมีโอกาสแก้ไขความประพฤติ และเยียวยาความเสียหายจากการกระทำของตนต่อผู้อื่น ทั้งนี้จะต้องพิจารณาข้อเท็จจริง พฤติการณ์แวดล้อมและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้กระทำความผิดและผู้เสียหาย การชะลอการฟ้องมีลักษณะ คือ เป็นการระงับหรือรอการฟ้องผู้ต้องหาไว้เป็นการชั่วคราวให้ผู้ต้องหาอยู่ภายใต้การควบคุมหรือคุมประพฤติ หรือให้ดำเนินการบางอย่างอันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เสียหาย ตนเอง หรือสังคมต้องหาสมัครใจเข้าโครงการชะลอการฟ้องเมื่อผู้ต้องหาสามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขครบถ้วนแล้ว อัยการจะใช้ดุลพินิจสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหานั้นต่อไป

ข้อดีของการชะลอการฟ้อง คือ สามารถลดปริมาณคดีที่จะเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมในชั้นการพิจารณาพิพากษาของศาล ลดภาระงานของผู้พิพากษาและอัยการ ทำให้ไม่ต้องเพิ่มบุคลากรลดจำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำ หลีกเลี่ยงการลงโทษกักขัง หรือจำคุก ผู้กระทำความผิดในระยะเวลาอันสั้นโดยไม่สมควร ทำให้ผู้กระทำความผิดมีโอกาสเริ่มต้นชีวิตใหม่โดยไม่มีมลทินติดตัวผู้กระทำความผิดไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการต่อสู้คดี ผู้กระทำความผิดไม่ต้องมีประวัติอาชญากรรม ผู้กระทำความผิดได้รับการแก้ไขฟื้นฟูจิตใจประหยังบประมาณรายจ่ายของรัฐ

เหตุผลในการสั่งชะลอการฟ้องของพนักงานอัยการจะต้องเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย มีสาระสำคัญ 2 ประการ

1. การชะลอการฟ้องเพื่อให้ผู้ต้องหาเข้ารับการแก้ไขฟื้นฟู ผู้ต้องหาจะต้องเข้าสู่โครงการแก้ไขฟื้นฟูตามเงื่อนไขในการแก้ไขต้นเหตุแห่งการกระทำความผิดและการฟื้นฟูจิตใจนอกเรือนจำ

2. การชะลอการฟ้องเพื่อให้ผู้ต้องหาใช้ความเสียหาย ในระหว่างที่ชะลอการฟ้อง ผู้เสียหายจะถูกกำหนดให้รับผิดชอบการกระทำของตน เยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อผู้เสียหาย หรือสังคม

ประธาน (ม.ป.ป.: 10-11) กล่าวว่า กฎหมายชะลอการฟ้องของไทยมีข้อดีหลายประการ กล่าวคือ มีหลักประกันแก่สังคม ได้แก่ การกระทำความผิดจะต้องไม่มีอัตราโทษจำคุกเกินกว่า 5 ปี ผู้เสียหายให้ความยินยอม ผู้ต้องหาได้รับโอกาสแก้ไขตนเอง คนรวย คนจน มีฐานะเท่าเทียมกัน ไม่มีการเลือกปฏิบัติ และการใช้ดุลพินิจของพนักงานอัยการเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย และโปร่งใส การชะลอการฟ้องเป็นมาตรการอย่างหนึ่งที่จะช่วยลดจำนวนคดีขึ้นสู่ศาล นักวิชาการ ด้านบริหารกระบวนการยุติธรรมจึงมีความคิดที่จะหาวิธีการลดปริมาณคดีขึ้นสู่ศาล โดยมุ่งไปที่ คดีบางประเภทที่ไม่มีผลกระทบต่อสังคมมากนัก เช่น คดีความผิดประเภทที่ยอมความกันได้ คดีความผิดที่มีโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 3-5 ปี คดีความผิดที่กระทำโดยประมาท บันดาลโทษสะ การป้องกันเกินกว่าเหตุ คดีความผิดที่ไม่กระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม ส่วนรวม คดีความผิดที่ผู้เสียหายยินยอมให้ใช้มาตรการชะลอการฟ้อง เป็นการกระทำความผิด ครั้งแรกและผู้ต้องหาไม่มีความสำนึกผิดในการกระทำของตน

วันชัย (2548) กล่าวว่า การชะลอการฟ้อง (Suspend Prosecution) คือ แนวทางเลือกแทน การฟ้องคดีของพนักงานอัยการ โดยพนักงานอัยการจะออกคำสั่งชะลอการฟ้องคดีได้ แล้วใช้ กระบวนการสืบเสาะคุมประพฤติ สอดส่องติดตามพฤติกรรมของผู้ต้องหา โดยอาจกำหนดเงื่อนไข การคุมประพฤติให้ผู้ต้องหาปฏิบัติในระหว่างชะลอการฟ้องนั้น ถ้าผู้ต้องหาปฏิบัติตามเงื่อนไขการ คุมประพฤติ พนักงานอัยการก็จะสั่งยุติการดำเนินคดี เป็นผลให้ไม่ต้องฟ้องผู้ต้องหานั้นอีก แต่ถ้า ผู้ต้องหาไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการคุมประพฤติพนักงานอัยการก็จะฟ้องคดีตามขั้นตอนของ กฎหมายต่อไป การชะลอการฟ้องเป็นมาตรการอย่างหนึ่งที่จะช่วยลดจำนวนคดีขึ้นสู่ศาล โดยมุ่งคดีบางประเภทและคดีเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ไม่มีผลกระทบต่อสังคมมากนัก เป็นการเพิ่มทางเลือก ให้กระบวนการยุติธรรมที่ไม่จำเป็นต้องไปสู่ขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการยุติธรรมเสมอไป ทุกสาย และยังเป็นการบริหารงานกระบวนการยุติธรรมแนวใหม่ โดยมุ่งให้เชิงคุณค่าและประโยชน์ สาธารณะ คำนึงถึงผู้ต้องหาและผู้เสียหายที่จะได้รับการเยียวยาตลอดจนการอยู่ร่วมกันในสังคมได้ อย่างสมานฉันท์

แนวคิดที่ไม่เห็นด้วยกับการชะลอการฟ้อง

การเสวนา เรื่อง มุมมองของผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง (บ.ย.ส.) ต่อการชะลอการฟ้องที่จัดโดย สำนักงานศาลยุติธรรม วันที่ 28 พฤศจิกายน 2546 ณ ห้องประชุมใหญ่ชั้น 7 อาคารสถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ซึ่งกล่าวถึงทัศนคติของวิทยากรผู้อภิปราย และสมาชิกผู้เข้าร่วมการเสวนาซึ่งมาจากหน่วยงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรมต่อการชะลอการฟ้อง พบว่ามีเหตุผลของกลุ่มที่ไม่เห็นด้วย ดังนี้ (อ้างถึงใน สาครินทร์, 2547: 37-39)

1. การชะลอการฟ้องจะเป็นการขัดต่อหลักความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายภายใต้กฎหมายอันเดียวกัน เพราะการใช้ดุลพินิจในการสั่งชะลอการฟ้องของอัยการอาจไม่มีความแน่นอนและไม่มีผู้ใดมาตรวจสอบ ซึ่งแต่เดิมต้องส่งฟ้องให้ศาลพิจารณาว่าผิดจริงหรือไม่ก่อน
2. ผู้เสียหายอาจถูกบังคับขู่เข็ญหรืออาจถูกทำร้าย เพื่อใช้ความยินยอมเป็นเงื่อนไขนำไปสู่การชะลอการฟ้อง
3. การใช้ดุลพินิจสั่งคดีของอัยการอาจถูกแทรกแซงได้ เนื่องจากอัยการอยู่ในการกำกับดูแลของฝ่ายบริหาร
4. การชะลอการฟ้องจะเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญที่กำหนดว่าในคดีอาญาจะต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาเป็นผู้บริสุทธิ์ การชะลอการฟ้องจึงเป็นการปฏิบัติต่อผู้ต้องหาเปรียบเสมือนผู้ที่กระทำความผิดทั้งที่ยังไม่ได้ผ่านกระบวนการพิจารณาคดีของศาล
5. การใช้ดุลพินิจสั่งชะลอการฟ้องอาจจะไม่ได้เกิดจากมาตรฐานเดียวกัน ในลักษณะความผิดหรือในข้อเท็จจริงเดียวกัน
6. ผู้กระทำผิดอาจใช้อิทธิพลทางการเงินและอื่น ๆ ชักจูงหรือบีบบังคับผู้เสียหายเพื่อให้ตนมีโอกาสดำเนินการชะลอการฟ้องได้ง่ายขึ้น
7. เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีการกระทำความผิดในคดีที่มีโทษเล็กน้อยมากยิ่งขึ้นเนื่องจากว่ามีโอกาสได้รับการชะลอการฟ้อง

คณะอนุกรรมการศึกษาผลกระทบกฎหมายเกี่ยวกับการใช้มาตรการชะลอการฟ้องและมาตรการต่อรองคำรับสารภาพ (2548) ที่ตั้งขึ้นตามคำสั่งคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ที่ 6/2546 ได้สรุปผลกระทบของร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. .... ไว้ดังนี้

1. ผลกระทบที่มีต่อผู้ต้องหา ผู้ต้องหาที่มีสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีเพื่อพิสูจน์ความผิดโดยศาล ผู้ต้องหาอาจร้องขอให้มีการชะลอการฟ้องโดยหลงผิดหรือถูกชักจูงจากบุคคลต่าง ๆ ทั้งเจ้าพนักงานตำรวจ พนักงานอัยการ ญาติพี่น้อง อาจถูกพนักงานอัยการสั่งชะลอการฟ้องโดยพิจารณาพยานหลักฐานไม่รอบคอบ ผู้ต้องหาถูกคุมประพฤติดูเหมือนเป็นผู้กระทำผิด เพราะการถูกคุมประพฤติมีลักษณะเป็นการจำกัดเสรีภาพของผู้ต้องหาบางประการ จึงต้องเป็นบุคคลที่ศาลพิพากษาถึงที่สุดแล้วที่มีความผิด การชะลอการฟ้องทำให้สิทธิของผู้ต้องหาที่จะได้รับการพิจารณาคดีโดยเร็วในคดีเล็กน้อยบางประเภทล่าช้า

2. ผลกระทบที่มีต่อผู้เสียหาย อาจถูกใจ บังคับ หรือข่มขู่ให้ให้ความยินยอม ผู้เสียหายได้รับค่าใช้จ่ายเสียหายล่าช้าหากได้รับการชะลอการฟ้อง สิทธิการฟ้องคดีอาญาของผู้เสียหายระงับไปแม้กรณีความผิดอาญาแผ่นดิน ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของผู้เสียหาย เพราะผู้เสียหายคงอยากให้ผู้ต้องหาได้รับโทษยิ่งกว่าให้อภัย ผู้เสียหายจึงอาจรู้สึกว่าการคุ้มครองผู้ต้องหาดีกว่าคุ้มครองเหยื่อที่ได้รับผลร้าย หากผู้เสียหายไม่เห็นด้วยที่จะให้ชะลอการฟ้อง มาตรการชะลอการฟ้องก็ไม่มีประโยชน์อะไร

3. ผลกระทบต่อสังคมส่วนรวม รัฐธรรมนูญ และกระบวนการยุติธรรม การชะลอการฟ้องเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญมาตรา 233 ที่บัญญัติว่า การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาลซึ่งต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ การใช้ดุลพินิจของอัยการในการชะลอการฟ้องไม่ได้กระทำโดยเปิดเผยเหมือนกับการพิจารณาคดีของศาล ทั้งยังขาดการตรวจสอบการใช้ดุลพินิจจากองค์กรภายนอก การชะลอการฟ้องจะสนับสนุนให้เกิดการกระทำผิดเพิ่มมากขึ้นทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจขาดกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพ มีการทำงานซ้ำซ้อนและสิ้นเปลืองงบประมาณ ทำให้คดีอาญาแผ่นดินกลายเป็นเรื่องขอมความได้ ทำให้ต้องแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการตัดสินใจฟ้องคดีของผู้เสียหาย ทนายความผู้ร่วมกระบวนการยุติธรรมจะได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงเพราะผู้ต้องหาอาจยอมรับสารภาพทั้งที่ตนไม่ได้กระทำความผิด เพื่อจะได้ชะลอการฟ้องโดยไม่ต้องเสียค่าจ้างทนายความในการต่อสู้คดี

การชะลอการฟ้องในต่างประเทศ

การชะลอการฟ้องตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า suspension of prosecution และภาษาญี่ปุ่นว่า kiso yuuyo เกิดขึ้นในประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศแรก และได้รับการยอมรับไปปฏิบัติในประเทศอื่นๆ (สำนักงานอัยการสูงสุด, 2546 : 1-16)

1. การชะลอการฟ้องในญี่ปุ่น

หลักการฟ้องคดีโดยดุลพินิจและการชะลอการฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาญี่ปุ่น บทบัญญัติเกี่ยวกับการพิจารณาว่าจะฟ้องหรือไม่นั้น มีบัญญัติไว้เพียงมาตราเดียวคือ มาตรา 248 ซึ่งใช้ชื่อมาตรานี้ว่า หลักการฟ้องคดีโดยดุลพินิจ (kiso bengi, opportunity principle) ซึ่งมีหลักการว่าเมื่อพิจารณาถึงลักษณะ อายุ และสภาพแวดล้อมของผู้กระทำความผิดความหนักเบาพฤติการณ์ของการกระทำความผิดสภาพการณ์ภายหลังการกระทำความผิดเห็นว่าการฟ้องไม่จำเป็นแล้ว อัยการสามารถไม่ฟ้องได้ จะเห็นได้ว่าในกฎหมายใช้คำว่า “ไม่ฟ้อง” มิได้ใช้คำว่า “ชะลอการฟ้อง” คำว่า “ชะลอการฟ้อง” นั้น เกิดจากการปฏิบัติของอัยการในอดีตและได้รับการยอมรับจนถึงปัจจุบัน การชะลอการฟ้องเป็นการไม่ฟ้องอย่างหนึ่งในปี 1908 มีการใช้คำว่า ชะลอการฟ้องเป็นครั้งแรกโดยในสถิติคดีดังกล่าวแยกหัวข้อเป็น เช่น “ไม่เป็นความผิด” “ผู้วิกลจริต” “ไม่รับฟ้อง” “ชะลอการฟ้อง” และ “อื่นๆ”การติดตามสอดส่องผู้ต้องหาที่ได้รับการชะลอการฟ้อง อัยการจะกำหนดระยะเวลาแก่ผู้ต้องหาว่าในระบอบเวลานั้นอาจเกิดถอนการชะลอการฟ้อง แล้วนำคดีขึ้นฟ้องศาล แล้วแจ้งรายงานว่าควรฟ้องหรือยกเลิกการติดตามสอดส่อง ให้ตำรวจจัดทำบัญชีผู้ได้รับชะลอการฟ้องระยะเวลาที่ต้องติดตามสอดส่อง และผลของการติดตามสอดส่อง

เหตุผลที่ต้องมีการชะลอการฟ้องในประเทศญี่ปุ่น เพื่อลดงบประมาณของประเทศ หากต้องฟ้องคดีทุกคดีแล้วจะต้องเสียค่าใช้จ่ายมากเช่นเงินเดือนอัยการ ผู้พิพากษา ค่าใช้จ่ายในการฟ้อง การดำเนินคดี หากศาลพิพากษาว่ามีความผิดยังมีค่าใช้จ่ายของเรือนจำ เช่น ค่าอาหารนักโทษ รวมทั้งการต้องสร้างเรือนจำเพิ่ม เพื่อลดจำนวนคดีที่ขึ้นสู่ศาล เพื่อลดภาระการทำงานของศาล อัยการ อันทำให้ไม่มีความจำเป็นต้องเพิ่มจำนวน ศาล อัยการ เพื่อลดจำนวนนักโทษ เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงการจำคุกระยะสั้น ในคดีความผิดเล็กน้อยการขังผู้กระทำผิดไว้ในเรือนจำ จะทำให้ผู้กระทำผิดเข้าไปเรียนรู้สิ่งชั่วร้ายในเรือนจำ ระยะเวลาที่สั้นดังกล่าวไม่เพียงพอต่อการสอนหรืออบรมผู้ต้องขัง เพื่อหลีกเลี่ยงการมีมลทิน (stigma) ของผู้กระทำผิด สังคม ญี่ปุ่นเห็นว่าการถูกฟ้องนั้นเท่ากับผู้นั้นได้กระทำความผิดจริง เพื่อหลีกเลี่ยงการเสียค่าใช้จ่ายด้านคดีความของผู้กระทำผิด

เช่น ค่าทนายความ เพื่อหลีกเลี่ยงการมีประวัติอาชญากรทำให้มีสถานะเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เพื่อให้สามารถกลับคืนสู่สังคม การไม่มีประวัติอาชญากรทำให้บุคคลทั่วไปไม่ทราบว่าได้เคยกระทำผิดมาก่อน ทำให้สามารถกลับสู่สังคมในฐานะคนธรรมดาที่มีอาชญากรหรืออดีตนักโทษ เพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด การชะลอการฟ้องไม่มีผลเหมือนคำพิพากษาถึงที่สุด กล่าวคือ การชะลอการฟ้องเป็นการกระทำภายในของอัยการ หากภายหลังผู้ได้รับการชะลอการฟ้องกระทำผิดขึ้นอีกอัยการสามารถเพิกถอนการชะลอการฟ้อง และฟ้องคดีนั้นพร้อมกับความผิดหลังได้ อันเป็นการบังคับให้ผู้ได้รับการชะลอการฟ้องต้องแก้ไขฟื้นฟูตนเอง

หลักเกณฑ์พิจารณาชะลอการฟ้องของประเทศญี่ปุ่นแยกได้ 3 ปัจจัย

1. ตัวผู้กระทำความผิดลักษณะของผู้กระทำความผิด คือ ลักษณะตามธรรมชาติและประสบการณ์ที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมจะมีอิทธิพลต่อลักษณะของคน ซึ่งแต่ละคนจะมีรูปแบบความประพฤติที่ต่างกันลักษณะของผู้กระทำความผิด ได้แก่ ลักษณะตามธรรมชาติ ความประพฤติเป็นอาชญากร ลักษณะที่สืบเนื่องทางกรรมพันธุ์ นิสัย ความรู้ ความรู้สึก ความสำนึกทางศีลธรรม เป็นต้นอายุ ตามสถิติ คนอายุมากขึ้นหรือคนแก่จะมีโอกาสได้รับการชะลอการฟ้องมากกว่าคนวัยฉกรรจ์ กล่าวคือในแง่นโยบายทางอาญาคนแก่จะมีพลังในการกระทำความผิดต่ำกว่าคนหนุ่มและคนแก่ยังมีความรับผิดชอบในครอบครัวสูง โอกาสในการกระทำความผิดต่อไปน้อยกว่าคนหนุ่ม

2. สภาพแวดล้อม ได้แก่ ช่วงชีวิตในวัยเด็ก ประวัติชีวิต ครอบครัว (คู่สมรส บุตร ผู้ปกครอง พี่น้อง ญาติ) อาชีพ ตำแหน่งในสังคม การมีส่วนร่วมในสังคม ความสัมพันธ์กับเพื่อน ความสัมพันธ์กับแก๊งยาเสพติด การศึกษา ประวัติอาชญากร

3. เนื้อหาของความผิด ได้แก่ ความหนักเบาของการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาฉบับเก่ามิได้บัญญัติเรื่องความหนักเบาของการกระทำความผิดไว้ ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 GHQ (General Headquarters) ซึ่งเป็นคณะผู้เข้าดูแลประเทศญี่ปุ่นของสหประชาชาติเห็นว่าอัยการญี่ปุ่นมีอำนาจในการชะลอการฟ้องมากเกินไป จึงควรกำหนดเกณฑ์ให้พิจารณาในแต่ละคดีขึ้น จึงขอให้เพิ่มคำว่าความหนักเบาของการกระทำความผิดลงไปในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาฉบับปัจจุบัน ซึ่งนักวิชาการมีทั้งที่เห็นว่าการเพิ่มข้อความดังกล่าวมีผลต่อการจัดดุลพินิจของอัยการและที่เห็นว่าไม่มีผลเปลี่ยนแปลงใดๆความหนักเบาของการกระทำความผิด ได้แก่ การพิจารณากระทำผิดในแง่ objective กล่าวคือความหนักเบาของโทษตามกฎหมาย เหตุผลในการเพิ่มหรือลดโทษจำนวนครั้งที่ทำความผิด ระดับความเสียหาย จำนวน

ครั้งของความเสียหาย สภาพความผิด พิจารณาการกระทำในแง่ subjective กล่าวคือมูลเหตุจูงใจ ในการกระทำความผิด ปัจจัย วิธีการ แผนการ การอยู่ใต้ความควบคุมของผู้อื่นของผู้เสียหาย อิทธิพลของความผิดต่อสังคม การเป็นแบบอย่างให้ผู้อื่นกระทำความผิดตามความสัมพันธ์กับ ผู้ร่วมกระทำผิด ความรู้สึกของผู้เสียหาย

4. สภาพการณ์ภายหลังการกระทำความผิด เช่น การรู้สึกผิดของผู้กระทำความผิด การขอโทษ การชดใช้ความเสียหาย การหลบหนี การทำลายพยานหลักฐาน การมีผู้รับที่จะดูแล ควบคุมผู้ต้องหาในอนาคตในแง่ผู้เสียหาย เช่น การประนีประนอมกัน การให้อภัย ความหนักเบา ของความรู้สึกเสียหายในแง่สภาพอื่นๆ เช่น สภาพเงื่อนไขทางสังคม ระยะเวลาสั้นยาวหลังเกิด เหตุการณ์แก้ไขกฎหมาย การเปลี่ยนแปลงโทษ การอภัยโทษ

2. การชะลอการฟ้องในสาธารณรัฐเกาหลีใต้

สำนักงานอัยการสาธารณรัฐเกาหลีเป็นองค์กรอิสระในสังกัดกระทรวงยุติธรรม และ เป็นส่วนหนึ่งของอำนาจบริหาร อัยการมีอำนาจทำการสอบสวนโดยตำรวจและเจ้าพนักงานที่มี อำนาจสอบสวนอื่น มีอำนาจสอบสวนภายใต้คำสั่งของอัยการในประเด็นการฟ้องนั้นเฉพาะแต่ อัยการเท่านั้นที่มีอำนาจฟ้องคดีอาญา การชะลอการฟ้องผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ อัยการมีอำนาจ ใช้ดุลพินิจในการชะลอการฟ้อง แม้มีพยานหลักฐานพอฟ้องผู้ต้องหาได้ ตามหลักการฟ้องคดีโดย ดุลพินิจ ซึ่งให้อำนาจอัยการพิจารณาถึงนโยบายทางอาญาว่าจะฟ้องผู้ต้องหาหรือไม่กฎหมาย เกี่ยวกับการชะลอการฟ้อง คือ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา มาตรา 247 (การฟ้องคดีโดยดุลพินิจ) อัยการอาจพิจารณาไม่ฟ้องคดีได้หากพิจารณาประเด็นต่างๆ ที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมาย อาญา มาตรา 51 ในการกำหนดโทษ จะต้องพิจารณา อายุ ลักษณะ และความประพฤติ สถิติปัญหา และสภาพแวดล้อมของผู้กระทำความผิด ความสัมพันธ์ของผู้กระทำความผิดกับผู้เสียหาย มูลเหตุจูงใจในการกระทำความผิดอาญา วิธีการ และผลของการกระทำนั้น สถานการณ์ภายหลัง การกระทำความผิดอาญา

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาชะลอการฟ้องของสาธารณรัฐเกาหลีใต้ ได้กำหนดเกณฑ์ ในการพิจารณาชะลอการฟ้องไว้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 247 และ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 51 แต่อัยการสามารถพิจารณาปัจจัยอื่นๆ นอกจากเกณฑ์ดังกล่าวได้ ซึ่งเป็นการยากในการระบุเหตุผลที่แน่ชัดในการชะลอการฟ้อง เพราะอัยการต้องพิจารณาหลาย ปัจจัยประกอบกัน เช่น อัยการควรพิจารณาว่าการชะลอการฟ้องจะช่วยในการฟื้นฟูผู้ต้องหาและไม่

ก่อให้เกิดความไม่สงบในสังคม การพิจารณาว่าจะชะลอการฟ้องหรือไม่ขึ้นอยู่กับอัยการแต่ละคนจะพิจารณาแตกต่างกันเล็กน้อยขึ้นอยู่กับประสบการณ์ชีวิตของอัยการแต่ละคน รวมทั้งเวลาหรือการเปลี่ยนแปลงความคิด แยกได้ 3 ปัจจัยดังนี้

1. ปัจจัยเกี่ยวกับตัวผู้ต้องหา ได้แก่ อายุ โดยทั่วไปอัยการชะลอการฟ้องเยาวชน นักเรียน และผู้สูงอายุ มากกว่าบุคคลอื่น ลักษณะและรูปแบบความประพฤติ รวมถึงโรคทางกรรมพันธุ์ นิสัย อาชีพ การเคยต้องคำพิพากษาลงโทษ เป็นต้น สถิติปัญญา ซึ่งวัดจากอาชีพทางวิชาการ หรือระดับความรู้ สถานการณ์และสภาพแวดล้อม เช่น ภูมิหลังครอบครัว อาชีพ สถานที่ทำงาน มาตรฐานการครองชีพ ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้นของผู้ต้องหา และคำแนะนำของผู้ปกครอง นอกจากนี้ยังพิจารณาถึงผลการฟ้องต่อสมาชิกในครอบครัวของผู้ต้องหาด้วยความสัมพันธ์กับเหยื่อ ผู้ต้องหาเป็นญาติหรือเพื่อนร่วมสถานที่ทำงานกับผู้เสียหายหรือไม่

2. ปัจจัยเกี่ยวกับการกระทำความผิด ได้แก่ มูลเหตุจูงใจ เป็นการกระทำความผิดโดยไตร่ตรองไว้ก่อนหรือไม่ ผู้เสียหายเป็นผู้ช่วยให้เกิดการกระทำความผิดหรือไม่ ความผิดเกิดจากความประมาทของทั้งผู้ต้องหาและผู้เสียหายหรือไม่ วิธีการและผลของการกระทำ อันตรายของวิธีการกระทำประโยชน์ที่ผู้ต้องหาได้รับจากการกระทำ ความสนใจของประชาชน ผลของการกระทำความผิดต่อสังคม ระดับของความเสียหาย และระดับของการลงโทษ นอกจากนี้ยังพิจารณาว่ามีเหตุผลเพิ่มหรือบรรเทาโทษหรือไม่

3. สถานการณ์ภายหลังการกระทำความผิด ได้แก่ ผู้ต้องหารู้สึกสำนึกผิดในการกระทำหรือไม่ ผู้ต้องหาขอโทษผู้เสียหายหรือไม่ พยายามชดเชยค่าเสียหายหรือไม่ ผู้ต้องหาหลบหนีหรือทำลายพยานหลักฐานหรือไม่ ผู้เสียหายได้รับการชดเชย ค่าเสียหายหรือไม่และผู้เสียหายต้องการให้ลงโทษผู้ต้องหาหรือไม่

สาธารณรัฐเกาหลีได้มีวิธีการสั่งชะลอการฟ้องดังนี้

1. การสาบานเป็นลายลักษณ์อักษร ในทางปฏิบัติอัยการจะดำเนินผู้ต้องหาเกี่ยวกับการกระทำความผิด และอัยการจะให้ผู้ต้องหาเขียนคำสาบานว่าจะไม่กระทำความผิดอีกโดยอัยการจะเรียกตัวผู้ต้องหามาไม่ว่าผู้ต้องหาจะถูกคุมขังหรือไม่ และจะว่ากล่าวตักเตือนและให้ผู้ต้องหาเขียนคำสาบานดังกล่าว อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติอัยการจะส่งจดหมายว่ากล่าวตักเตือนไปยังผู้ต้องหาที่ได้ถูกคุมขังแทนการให้เขียนคำสาบาน เพื่อลดภาระในการดำเนินคดี ในกรณีผู้ต้องหา

เป็นเยาวชนหรือนักเรียน อัยการจะให้ผู้ปกครองหรือครูของผู้ต้องหาส่งคำสาบานเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังอัยการด้วยว่าจะควบคุมดูแลผู้ต้องหาเป็นอย่างดีมิให้กระทำความผิดอีก

2. การจัดให้มีการคุ้มครอง ในการสั่งชะลอการฟ้อง อัยการอาจมอบผู้ต้องหาแก่ญาติหรือสมาชิกของคณะกรรมการอาสาสมัครป้องกันอาชญากรรม ในกรณีไม่มีบุคคลดังกล่าวหรืออัยการเห็นว่าไม่สมควรมอบผู้ต้องหาแก่บุคคลดังกล่าว อัยการอาจขอให้องค์กรทางสังคม เช่น สมาคมฟื้นฟูและคุ้มครองแห่งเกาหลีเป็นผู้คุ้มครองผู้ต้องหา

3. การดำเนินการทางวินัย โดยหลักเมื่ออัยการจะสั่งชะลอการฟ้องเจ้าหน้าที่ของรัฐเนื่องจากการกระทำความผิดเล็กน้อย อัยการควรตรวจสอบให้ทราบผลของการดำเนินการทางวินัยของหน่วยงานต้นสังกัดเสียก่อน นอกจากนี้อัยการจะต้องแจ้งหน่วยงานต้นสังกัดดังกล่าวทราบเรื่องการสอบสวนภายใน 10 วันนับแต่เริ่มต้นทำการสอบสวนเจ้าหน้าที่นั้นแต่โดยทั่วไปหน่วยงานต้นสังกัดไม่ดำเนินการทางวินัยต่อเจ้าหน้าที่ จึงเป็นการยากที่อัยการจะทราบผลก่อนการสั่งชะลอการฟ้อง

3. การชะลอการฟ้องในยุโรป

การใช้ดุลพินิจไม่ฟ้องคดีอาญาในประเทศทางยุโรปบางประเทศมีหลักการทำนองเดียวกับการชะลอการฟ้อง กล่าวคือระบบการไม่ฟ้องคดีโดยมีเงื่อนไข (Conditional Waiver of Prosecution) ซึ่งใช้ทั้งในประเทศที่ใช้หลักการฟ้องคดีโดยดุลพินิจและหลักการฟ้องคดีตามกฎหมาย

หลักเกณฑ์ในการใช้ดุลพินิจของอัยการ เกณฑ์ในการใช้ดุลพินิจไม่ฟ้องของอัยการประเทศต่างๆ ในยุโรป ประมวลได้เป็น 5 ปัจจัย โดยที่แต่ละประเทศอาจใช้ปัจจัยไม่ครบถ้วนทั้งหมด ดังนี้

1. ปัจจัยเกี่ยวกับความสงบทางกฎหมายทั่วไป ได้แก่

1.1 ประโยชน์ของประเทศ หมายถึงความปลอดภัยและความสงบภายในประเทศ ความมั่นคงของประเทศ ความประสงค์ของอัยการที่จะหลีกเลี่ยงความวุ่นวายทางสังคมหรือ

เศรษฐกิจ หรือหลีกเลี่ยงอันตรายต่อความสัมพันธ์กับต่างประเทศอันเกิดจากการฟ้องคดี ในบางประเทศยังหมายถึงการไม่ฟ้องคดีหากการดำเนินคดีในศาลจะเสียค่าใช้จ่ายสูงมาก

1.2 การขาดประโยชน์ของประเทศ เช่น การฟ้องคดีผู้ต้องหาชาวต่างประเทศที่จะถูกเนรเทศออกนอกประเทศ หรือจะถูกดำเนินคดีในศาลในประเทศของชาวต่างประเทศนั้น หรือกรณีการกระทำความผิดเกิดในต่างประเทศ หรือผู้ต้องหาได้รับโทษในต่างประเทศแล้ว ความไม่ยุติธรรมอย่างชัดเจน ทั้งต่อผู้กระทำความผิดและต่อรัฐ บางครั้งกฎหมายมีความสลับซับซ้อนมากจนผู้พิพากษาไม่สามารถกำหนดโทษได้เท่าเทียมกันแม้ในคดีที่คล้ายคลึงกัน การขาดความจำเป็นในการบังคับคดี ในกรณีการกระทำความผิดหลายกระทง อัยการมีอำนาจไม่ฟ้องกระทงที่ไม่สำคัญ หรือฟ้องเพียงบางกระทงที่เห็นว่าการลงโทษนั้นเป็นการเพียงพอแล้วสำหรับความผิดทั้งหมดที่เกิดขึ้น การฟ้องคดีทุกกระทงนั้นจะก่อให้เกิดภาระทั้งต่อรัฐ และหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายทั้งตำรวจ อัยการ และศาล การขาดความจำเป็นในการลงโทษ หากการลงโทษไม่ได้สัดส่วนกับโทษที่ผู้ต้องหาได้รับมาแล้วหรือจะได้รับ

2. ปัจจัยเกี่ยวกับการกระทำความผิด ได้แก่

2.1 การกระทำความผิดเล็กน้อยเป็นการละเมิดกฎหมายเล็กน้อยหรือความเสียหายอันเกิดจากการกระทำความผิดมีเพียงเล็กน้อย เช่น การลักสินค้าราคาต่ำ

2.2 ผู้ต้องหามีส่วนในการกระทำความผิดร่วมกับผู้อื่นเพียงเล็กน้อย

2.3 การกระทำแทบจะไม่ใช่ความผิด ระยะเวลายาวนานภายหลังการกระทำความผิด หากการกระทำความผิดเกิดขึ้นมาเป็นเวลานานแล้ว แม้ยังไม่ขาดอายุความ จะทำให้การฟ้องคดีนั้นไม่อาจกระทำได้อีกด้วยเหตุผล ทางศีลธรรม มนุษยธรรม หรือโดยทางปฏิบัติ ซึ่งการฟ้องคดีนั้นจะไม่ยุติธรรมหรือไร้ประสิทธิผล

2.4 ความขัดแย้งทางความคิด ความผิดบางฐานเกิดจากความขัดแย้งทางสังคม เศรษฐกิจ หรือการเมือง สืบเนื่องจากความแตกต่างทางด้านความคิด การลงโทษความผิดดังกล่าว ยากที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ของการลงโทษได้ อัยการจึงไม่ฟ้องคดี เว้นแต่จะเป็นคดีอุกฉกรรจ์

3. ปัจจัยเกี่ยวกับตัวผู้กระทำความผิด ได้แก่

3.1 ผู้กระทำความผิดครั้งแรก การฟ้องคดีผู้กระทำความผิดครั้งแรกอาจไม่เหมาะสม เพราะการที่ผู้ต้องหาตกใจจากการถูกตำรวจจับกุม ถูกสอบคำให้การหรือถูกดำเนินคดีนั้น บางกรณีเป็นการป้องกันมิให้ผู้ต้องหากระทำความผิดอีกอย่างได้ผลเช่นเดียวกับการลงโทษ การฟ้องคดีจึงไม่ได้สัดส่วนกับการกระทำความผิดโดยเฉพาะเมื่อมีการคุมประพฤติด้วย

3.2 อายุของผู้ต้องหา ประมวลกฎหมายอาญาจะกำหนดอายุขั้นต่ำของเด็กที่จะมีความรับผิดชอบอาญาไว้ แต่ไม่กำหนดอายุขั้นสูงของผู้ใหญ่ที่จะมีความรับผิดชอบดังกล่าว อัยการของหลายประเทศจะไม่ฟ้องคดีเด็กที่อายุน้อยมาก และผู้ใหญ่ที่อายุสูงมากแม้จะมีความรับผิดชอบอาญาก็ตาม

3.3 ผู้ต้องหาเพิ่งได้รับโทษ การที่ผู้ต้องหาเพิ่งได้รับโทษสำหรับการกระทำความผิดครั้งหลังย่อมทำให้ผู้ต้องหาละเว้นจากการกระทำความผิดอีกได้ ซึ่งจะเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้อัยการไม่ฟ้องคดีในความผิดครั้งก่อนได้

3.4 ผู้ต้องหาได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดของตน เช่น ในความผิดฐานขบถโดยประมาทที่ผู้ต้องหาได้รับบาดเจ็บสาหัส หรือต้องสูญเสียภริยาไป ซึ่งในประมวลกฎหมายอาญาของบางประเทศ เช่น สหพันธรัฐเยอรมัน มาตรา 60 และกรีก มาตรา 302 ศาลอาจไม่พิพากษาลงโทษ ซึ่งอัยการมีอำนาจไม่ฟ้องได้ด้วยเหตุเดียวกัน

3.5 ผู้ต้องหาไม่สุขภาพไม่สมบูรณ์ การฟ้องผู้ต้องหาที่สุขภาพการหรือจิตไม่สมบูรณ์นั้นไม่เป็นการขาดความเมตตากรุณา และไม่เหมาะสม

3.6 การคุมประพฤติ อัยการมีอำนาจไม่ฟ้องได้เมื่อมีการคุมประพฤติผู้ต้องหาโดยให้ผู้ต้องหาเข้ารับการบำบัดรักษา เนื่องจากการบำบัดฟื้นฟูบุคคลสามารถบรรลุผลได้โดยไม่ต้องมีการดำเนินคดีและไม่ต้องฟ้องร้อง หลักการนี้ใช้ในคดีของผู้ต้องหาติดยาเสพติดที่เข้ารับการบำบัดรักษาการติดยา

3.7 การเปลี่ยนแปลงความประพฤติของผู้ต้องหาในทางที่ดี หากผู้ต้องหาเปลี่ยนแปลงความประพฤติของตนในระยะเวลาระหว่างการกระทำความผิดและการพิจารณาสั่งคดี

ของอัยการแล้ว อัยการมีอำนาจไม่ฟ้องคดีได้ ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน อัยการสูงสุดมีอำนาจสั่งไม่ฟ้องคดีอาชญากรรมทางการเมืองร้ายแรง เช่น ความผิดฐานเป็นกบฏหรือจารกรรมหากผู้ต้องหาป้องกันอันตรายต่อประเทศโดยจงใจให้ผู้ร่วมกระทำความผิดหยุดกระทำ หรือเปิดเผยการกระทำต่อเจ้าหน้าที่ก่อนการกระทำ หรือเปิดเผยการกระทำต่อเจ้าหน้าที่ก่อนการกระทำจะบรรลุผล และก่อนที่ผู้ต้องหาจะทราบว่าเจ้าหน้าที่ได้สืบทราบการกระทำความผิดนั้นการป้องกันอันตรายหรือการเปิดเผยการกระทำดังกล่าวแสดงถึงความสำนึกผิดในการกระทำของตน และเป็นเหตุผลเพียงพอให้สั่งไม่ฟ้อง

4. ปัจจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้เสียหายกับผู้กระทำความผิด

4.1 การชดเชยค่าเสียหาย การฟ้องคดีในกรณีผู้ต้องหาชดเชยค่าเสียหายอันเกิดจากการกระทำความผิด หรือแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างตนกับผู้เสียหายแล้ว จะทำให้เกิดปัญหาระหว่างผู้ต้องหากับผู้เสียหายขึ้นอีก

4.2 ผู้เสียหายช่วยผู้ต้องหากระทำความผิด เช่น ผู้เสียหายและผู้ต้องหาดื่มสุราอย่างหนักในร้าน แล้วเกิดการโต้เถียงและต่อสู้กัน การฟ้องผู้ต้องหาเป็นการไม่เหมาะสมเพราะผู้เสียหายมีส่วนให้เกิดการกระทำความผิด

4.3 ผลประโยชน์ขัดกัน การฟ้องคดีเป็นการขัดผลประโยชน์ของผู้เสียหายได้ ผู้เสียหายอาจไม่ต้องการให้ฟ้องคดีด้วยเหตุผลหลายประการ เช่น ไม่ต้องการให้ชื่อของตนปรากฏในสำนวนคดี หรือในคดีที่ชายกระทำชำเราเด็กหญิงอายุต่ำกว่ากำหนดจนเด็กหญิงตั้งครรภ์แล้วชายและเด็กหญิงดังกล่าวสมรสหรืออยู่กินด้วยกัน แม้การกระทำชำเราเป็นความผิดแต่การฟ้องคดีจะทำให้สถานการณ์เลวร้ายลง

4.4 ความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างผู้กระทำความผิดกับผู้เสียหาย การที่ผู้เสียหายและผู้ต้องหามีความสัมพันธ์ใกล้ชิด หรืออยู่อาศัยใกล้เคียงกัน กล่าวคือเป็นบุคคลในครอบครัว หรือเพื่อนบ้านทำให้การไม่ฟ้องเป็นสิ่งสมควร เพราะการฟ้องคดีเป็นการทำลายความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมากกว่าความผิดที่เกิดขึ้น

4.5 การชดเชย บางกรณีแม้เกิดการกระทำความผิดทางอาญาขึ้น เช่น ชักยอกแต่การไม่ฟ้องคดีอาญาเพื่อให้มีการชดเชยความเสียหายโดยการฟ้องคดีแพ่ง หรือทำความตกลงกันในทางแพ่งจะเหมาะสมกว่า

5. ปัจจัยเกี่ยวกับการใช้มาตรการอื่น ไม่ว่าทางกฎหมาย เช่น ทางแพ่ง ภาษี หรือปกครอง หรือมาตรการทางวินัยหรือสวัสดิการสังคม อาจเหมาะสมกว่าการฟ้องคดี

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือประมวลกฎหมายอาญาของประเทศในยุโรปหลายประเทศบัญญัติเรื่องการไม่ฟ้องคดีโดยมีเงื่อนไขไว้ ซึ่งอัยการจะไม่ฟ้องคดีเมื่อผู้ต้องหาตกลงปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในการสั่งไม่ฟ้อง การไม่ฟ้องคดีโดยมีเงื่อนไขนี้เห็นได้ว่าเป็นการผันคดีโดยวิธีการไกล่เกลี่ย (diversion with mediation) และเทียบได้กับการรอลงโทษของศาล การไม่ฟ้องคดีโดยมีเงื่อนไขกระทำโดยอัยการจะรอ (suspend) คำสั่งคดีไว้จนกว่าจะสิ้นสุดระยะเวลาคุมประพฤติซึ่งภายในระยะเวลาดังกล่าว ผู้ต้องหาจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขทั่วไปและ/หรือเงื่อนไขพิเศษที่อัยการกำหนดในบางประเทศใช้ระบบไม่ฟ้องคดีเมื่อผู้ต้องหายอมชำระเงินต่อกระทรวงการคลัง กล่าวคือ การเปรียบเทียบปรับ (transaction) ระบบนี้คล้ายคลึงกับการไม่ฟ้องคดีโดยมีเงื่อนไข ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือประมวลกฎหมายอาญาจะบัญญัติเงื่อนไขทั่วไป และเงื่อนไขพิเศษที่ให้อัยการสามารถกำหนดได้ในการสั่งไม่ฟ้องและผู้ต้องหาต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าวให้ครบถ้วนก่อน การสั่งไม่ฟ้องนั้นจึงจะถึงที่สุด

เงื่อนไขทั่วไป ประเทศส่วนใหญ่จะกำหนดเงื่อนไขทั่วไปว่าผู้ต้องหาจะต้องไม่กระทำความผิดอีกในระหว่างระยะเวลาคุมประพฤติ ระยะเวลาดังกล่าวเป็นเงื่อนไขปกติในการไม่ฟ้องคดีโดยมีเงื่อนไข ซึ่งแต่ละประเทศจะกำหนดระยะเวลาแตกต่างกัน เช่น นอร์เวย์ และโปแลนด์ คือ 2 ปีนับจากมีคำสั่งไม่ฟ้อง แต่ต้องยาวกว่าอายุความของความผิดที่กระทำ ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ระยะเวลาจะขึ้นอยู่กับเงื่อนไขพิเศษที่อัยการกำหนด โดยทั่วไปคือ 6 เดือน แต่อาจยาวกว่านั้นในคดีค่าอุปการะเลี้ยงดู ระยะเวลาสูงสุดคือ 1 ปี 3 เดือน

เงื่อนไขพิเศษ อัยการสามารถกำหนดเงื่อนไขพิเศษนอกเหนือจากเงื่อนไขทั่วไปได้ เงื่อนไขพิเศษดังกล่าวมีเพื่อการชดเชยความเสียหายที่เกิดจากการกระทำความผิดให้แก่สังคม หรือเพื่อเปลี่ยนแปลงความประพฤติในอนาคตของผู้ต้องหา โดยทั่วไปประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือประมวลกฎหมายอาญาจะกำหนดเงื่อนไขพิเศษไว้ด้วย

ในประเทศที่อำนาจสั่งไม่ฟ้องคดีโดยมีเงื่อนไขเกิดจากทางปฏิบัติของอัยการโดยไม่มีกฎหมายให้อำนาจไว้ เช่น ลักแซมเบิร์ก เบลเยียม และเนเธอร์แลนด์นั้น ไม่มีการกำหนดจำกัดเงื่อนไขพิเศษไว้ เช่น ในเนเธอร์แลนด์ อัยการสามารถกำหนดเงื่อนไขในการไม่ฟ้องได้ เช่นเดียวกับเงื่อนไขที่ประมวลกฎหมายอาญาให้ศาลกำหนดในการพิพากษาการลงโทษ และอัยการยังสามารถกำหนดเงื่อนไขอื่นตามที่เห็นสมควร เพื่อแก้ไขความประพฤติของผู้ต้องหา และต้องไม่ขัดต่อสิทธิทางการเมืองหรือทางแพ่งของผู้ต้องหาในประเทศส่วนใหญ่ เงื่อนไขในการไม่ฟ้องจะเป็นเช่นเดียวกับเงื่อนไขในการรอการลงโทษของศาล โดยบทบัญญัติเกี่ยวกับเงื่อนไขรอการลงโทษจะเป็นแม่แบบให้แก่การไม่ฟ้องคดีโดยมีเงื่อนไข ดังปรากฏในประเทศ เช่น ไชล์แลนด์ นอร์เวย์ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน และเดนมาร์ก ในนอร์เวย์ และสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน กฎหมายจะกำหนดเงื่อนไขที่ให้อัยการกำหนดได้ โดยอัยการไม่มีอำนาจกำหนดเงื่อนไขอื่นนอกเหนือได้ แต่ในเดนมาร์ก อัยการสามารถกำหนดเงื่อนไขใดๆ ก็ได้ตามที่เห็นสมควร โดยไม่จำกัดเพียงเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด ประมวลกฎหมายอาญาบัญญัติเงื่อนไขพิเศษสำหรับการรอการลงโทษของศาล และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้นำเงื่อนไขนั้นมาใช้ในการไม่ฟ้องโดยมีเงื่อนไขด้วย โดยผู้ต้องหาต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขเกี่ยวกับ ที่อยู่ของผู้ต้องหา กิจกรรมยามว่าง การศึกษา การทำงาน หรือการสมาคมกับบุคคลที่กำหนด การจัดการเกี่ยวกับรายได้และทุนของผู้ต้องหา และการชำระหนี้ การบำบัดรักษาการติดสุรา ยาเสพติด ทั้งในโรงพยาบาล หรือสถานพิเศษอื่นหากเป็นการจำเป็น การบำบัดทางจิต การบำบัดรักษาในสถานอื่น การชดเชยความเสียหายอันเกิดจากการกระทำความผิด การจ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดู การปฏิบัติตามคำสั่งคุมประพฤติ

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันกำหนดเงื่อนไขไว้ 4 ประการเช่นเดียวกับการรอการลงโทษ คือ การปฏิบัติงานบางประการเพื่อชดเชยความเสียหายอันเกิดจากการกระทำความผิด ชำระเงินจำนวนหนึ่งแก่องค์กรไม่หวังกำไรหรือกระทรวงการคลัง ทำงานบริการชุมชน หรืองานอื่นเพื่อประโยชน์สาธารณะ จ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูแก่ผู้อยู่ในอุปการะ

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 27 ของโปแลนด์บัญญัติเงื่อนไขที่อัยการสามารถกำหนดในการไม่ฟ้อง คือ ชำระค่าเสียหายอันเกิดจากการกระทำความผิด ทำงานหรือบริการเพื่อประโยชน์สาธารณะ และขอโทษผู้เสียหาย

ในลักเซมเบิร์ก และเนเธอร์แลนด์ การชดเชยค่าเสียหายสำหรับความเสียหายอันเกิดจากการกระทำความผิดเป็นเงื่อนไขสำคัญสำหรับการไม่ฟ้องคดีโดยมีเงื่อนไขด้วยเช่นกัน ในคดียาเสพติด ประเทศฝรั่งเศส สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน โปรตุเกส และลักเซมเบิร์ก มีกฎหมายพิเศษให้อำนาจอัยการไม่ฟ้องคดีโดยมีเงื่อนไขในคดีความผิดของผู้ติดยาเสพติด โดยเฉพาะฐานเสพ กล่าวคืออัยการอาจไม่ฟ้องคดีในเงื่อนไขบางประการ หากผู้กระทำความผิดเข้ารับหรือตั้งใจจะเข้ารับการรักษา ในออสเตรียพระราชบัญญัติยาเสพติดห้ามการฟ้องคดีในกรณีการได้มาหรือครอบครองยาเสพติดปริมาณเล็กน้อยเพื่อการเสพของผู้กระทำกล่าวคือหากผู้กระทำยินยอมเข้ารับการรักษาโรคโดยสมัครใจ หรือยอมอยู่ในการคุมประพฤติของพนักงานคุมประพฤติ อัยการต้องรอการสั่งฟ้องเพื่อคุมประพฤติเป็นเวลา 2 ปี โดยพระราชบัญญัติยาเสพติดให้นำเงื่อนไขพิเศษสำหรับการรอการลงโทษของศาลมาใช้ในการรอการสั่งฟ้องได้

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจเอกสารที่มีผู้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องไว้ต่อไปนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็น

สุมาลี (2539) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานคุมประพฤติสตรี พบว่า พนักงานคุมประพฤติที่มีอายุ ภูมิฐานะสถานภาพสมรส อายุราชการ และตำแหน่งที่ปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานคุมประพฤติสตรีไม่แตกต่างกัน ส่วนพนักงานคุมประพฤติที่มีเพศ สาขาวิชาที่จบการศึกษา และความเชื่อเกี่ยวกับบทบาททางเพศที่ต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานคุมประพฤติสตรีแตกต่างกัน

ศิโรจน์ (2540) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ทักษะคติของพนักงานคุมประพฤติที่มีต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครคุมประพฤติกระทรวงยุติธรรม พบว่า ระดับทักษะคติของพนักงานคุมประพฤติที่มีต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครคุมประพฤติ ในภาพรวม คือ ด้านดี และด้านกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่ามีปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับทักษะคติของพนักงานคุมประพฤติ ได้แก่ อายุราชการ การรับรู้ข่าวสารจากสื่อประเภทจุลสาร วารสาร ข่าวคุมประพฤติ เอกสารรายงาน การประชุม การพูดคุยกับอาสาสมัครคุมประพฤติ การอบรมสัมมนากับอาสาสมัคร

คุณสมบัติ ความรู้ความเข้าใจการติดต่อประสานงาน หรือการมีประสบการณ์ร่วมกับอาสาสมัคร
คุณสมบัติ

กิ่งแก้ว (2544) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์กับกรณีผู้ต้องขัง
ล้นเรือนจำ พบว่า เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์มีความคิดเห็นกับกรณีผู้ต้องขังล้นเรือนจำในระดับสูง โดย
แยกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้ คือ ด้านสาเหตุที่เกิดจากผู้ต้องขังล้นเรือนจำ ด้านมาตรการที่ใช้ในการ
แก้ไขปัญหาในปัจจุบันและด้านมาตรการที่ควรนำมาใช้ในอนาคต เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์เห็นด้วยใน
ระดับเห็นด้วยมาก ส่วนด้านปัญหาที่เกิดจากผู้ต้องขังล้นเรือนจำเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์เห็นด้วยใน
ระดับเห็นด้วยมากที่สุด และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์กรณี
ผู้ต้องขังล้นเรือนจำ ได้แก่ อายุ ระดับตำแหน่ง หน้าที่ความรับผิดชอบปัจจุบัน ประสบการณ์ใน
การปฏิบัติงาน ความรู้และความเข้าใจในงานราชทัณฑ์ ส่วนปัจจัยด้านเพศ สถานภาพสมรส
ระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์กับกรณีผู้ต้องขังล้น
เรือนจำ

มาโนช (2544) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจสายป้องกันและ
ปราบปรามที่มีต่อการตรวจค้นตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540: ศึกษาเฉพาะกรณีตำรวจ
จังหวัดสระบุรี พบว่า ความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจสายป้องกันและปราบปรามต่อกฎหมาย
รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ว่าด้วยการขอหมายค้นจากศาลอยู่ในระดับต่ำ และมีความเห็นด้วยระดับสูง
ต่อปัญหาในการขอหมายค้นจากศาล ตัวแปรอายุ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในการตรวจค้น
ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ส่วนชั้นยศ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา การอบรมหลักสูตรป้องกัน
ปราบปรามอาชญากรรม และระยะเวลารับราชการสายป้องกันปราบปราม ไม่มีความสัมพันธ์กับ
ความคิดเห็นในการตรวจค้นตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540

สิริกัญญา (2545) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติที่มีต่อ
การนำระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีไปใช้ในการบริหารงานของกรมคุมประพฤติ
พบว่า พนักงานคุมประพฤติส่วนใหญ่มีความไม่แน่ใจต่อการนำระเบียบระบบบริหารกิจการ
บ้านเมือง และสังคมที่ดีไปใช้ในการปฏิบัติงานของกรมคุมประพฤติ แต่เมื่อแยกพิจารณาเป็นราย
ด้านแล้ว พบว่า พนักงานคุมประพฤติเห็นด้วยต่อการนำหลักคุณธรรม หลักความโปร่งใสและหลัก
ความคุ้มค่าไปใช้ในการบริหารงานของกรมคุมประพฤติ พนักงานคุมประพฤติที่มีระดับตำแหน่ง
แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการนำระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี
ไปใช้ในการบริหารงานของกรมคุมประพฤติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนเพศ อายุ

ระดับการศึกษา สาขาวิชาที่เรียนจบ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน สายงานที่รับผิดชอบ และความรู้ความเข้าใจในระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีแตกต่างกันไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการนำระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีไปใช้ในการบริหารงานของกรมคุมประพฤติ

อาทิตยา (2545) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความเป็นไปได้ในการนำผู้พ้นคุมประพฤติเป็นอาสาสมัครคุมประพฤติในทัศนะของพนักงานคุมประพฤติ พบว่า ทัศนะของพนักงานคุมประพฤติในเรื่องดังกล่าวอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่าความคิดเห็นต่องานคุมประพฤติ และความคิดเห็นต่ออาสาสมัครคุมประพฤติ มีความสัมพันธ์กับทัศนะของพนักงานคุมประพฤติต่อความเป็นไปได้ในการนำผู้พ้นคุมประพฤติเป็นอาสาสมัครคุมประพฤติ ส่วนเพศ อายุ สถานภาพสมรส สาขาวิชาที่จบการศึกษา ระดับตำแหน่ง ระยะเวลา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และความรู้ความเข้าใจในงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติ

ณัฐวุฒิ (2547) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของพนักงานสอบสวนที่มีต่อการคุ้มครองพยานบุคคล: ศึกษาเฉพาะกรณีกองบังคับการตำรวจนครบาล พบว่า ในภาพรวมพนักงานสอบสวนมีระดับความคิดเห็นต่อการคุ้มครองพยานบุคคลอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่ทำให้ความคิดเห็นแตกต่างกัน ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ชั้นยศ ส่วนสถานภาพสมรส ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน จำนวนคดีที่รับผิดชอบ ไม่มีผลต่อความคิดเห็น สำหรับปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบและมาตรการในการคุ้มครองพยานบุคคลมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของพนักงานสอบสวน ส่วนปัจจัยด้านความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน กับปัจจัยด้านการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็น

โกมล (2548) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานคุมประพฤติ: ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานคุมประพฤติในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า พนักงานคุมประพฤติในเขตกรุงเทพมหานครมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง และผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ตัวแปรต่าง ๆ คือ เพศ อายุ รายได้ สถานภาพในการปฏิบัติงาน ระยะเวลาในการทำงาน และประสบการณ์ในการทำงานคุมประพฤติ ไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานคุมประพฤติ ยกเว้น ประสบการณ์ในการทำงานบางส่วนที่เกี่ยวกับการร่วมวางแผนการดำเนินงานของสำนักงานคุมประพฤติ และการเข้าร่วมงาน/โครงการที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน มีความสัมพันธ์กับปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานคุมประพฤติ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการชะลอการฟ้อง

เรวัต (2522) ศึกษาเรื่อง การชะลอการฟ้อง ผลการศึกษาพบว่า การชะลอการฟ้อง หมายความว่า การที่อัยการมีความเห็นแล้วว่า ผู้ต้องหาเป็นผู้กระทำผิดกฎหมาย แต่จะยังไม่ฟ้องทันที หากจะกำหนดเงื่อนไขควบคุมความประพฤติที่ผู้ต้องหาจะต้องปฏิบัติในช่วงระยะหนึ่ง ซึ่งหากผู้ต้องหาสามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขนั้นได้ครบถ้วนตลอดช่วงเวลานั้น อัยการจะสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหานั้น แล้วปล่อยตัวไป แต่ถ้าผู้ต้องหาไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขได้ อัยการจะมีคำสั่งฟ้อง และนำตัวผู้ต้องหาส่งฟ้องศาลต่อไป อำนาจของอัยการในการชะลอการฟ้องจึงเป็นอำนาจในการใช้ดุลพินิจที่จะไม่ฟ้องผู้ต้องหาซึ่งเป็นผู้กระทำผิด สำหรับระบบการฟ้องคดีอาญาของไทย ไม่มีบทบังคับว่าอัยการต้องฟ้องคดีเมื่อเห็นว่าผู้ต้องหาเป็นผู้กระทำความผิด และในทางปฏิบัติมีกรณีให้เห็นได้ชัด คือ อัยการจะได้ฟ้องผู้ต้องหาที่ถูกกันเป็นพยาน เพื่อเป็นหลักฐานสนับสนุนคดีของอัยการ โจทก์ที่จะฟ้องให้ศาลลงโทษผู้ต้องหาอื่นในคดีเดียวกัน ที่กระทำผิดหลักกว่าเช่นกัน ราษฎรผู้ให้สินบนเจ้าพนักงานเป็นพยานในคดีที่อัยการฟ้องเจ้าพนักงานผู้รับสินบน เป็นต้น เมื่อระบบการฟ้องคดีของอัยการตามกฎหมายไทยเป็นระบบการใช้ดุลพินิจ หากจะขยายหลักการใช้ดุลพินิจไปถึงเรื่องการชะลอการฟ้องด้วย จึงเป็นสิ่งเป็นไปได้ในหลักการ

เรวัช (2527) ศึกษาเรื่อง ทักษะคดีของเจ้าหน้าที่กระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการชะลอการฟ้องในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มเจ้าพนักงานตำรวจ กลุ่มเจ้าพนักงานอัยการ กลุ่มข้าราชการราชทัณฑ์และกลุ่มทนายความ เห็นด้วยกับผลดีของการชะลอการฟ้องมากกว่าผลเสีย และเห็นด้วยที่จะนำการชะลอการฟ้องมาใช้ในประเทศไทย ส่วนกลุ่มผู้พิพากษานั้นเห็นด้วยกับผลเสียของการชะลอการฟ้องมากกว่าผลดีและไม่เห็นด้วยที่จะนำการชะลอการฟ้องมาใช้กับประเทศไทย อย่างไรก็ตาม แม้ในกลุ่มเจ้าพนักงานตำรวจ กลุ่มข้าราชการกรมราชทัณฑ์และกลุ่มทนายความจะเห็นด้วยกับผลดีของการชะลอการฟ้องมากกว่าผลเสียก็ตาม แต่ก็เห็นด้วยกับผลเสียบางเรื่องอยู่ ดังนั้น กลุ่มเจ้าพนักงานตำรวจและกลุ่มทนายความจึงเห็นด้วยที่จะนำการชะลอการฟ้องมาใช้กับประเทศไทยในอนาคตมากกว่าปัจจุบัน ส่วนปัจจัยทางด้านการมีประสบการณ์ในการดำเนินคดีอาญา การเคยได้ยินได้ฟังเกี่ยวกับเรื่องการชะลอการฟ้อง และระยะเวลาในการทำงานก่อให้เกิดทัศนคติของกลุ่มเจ้าพนักงานตำรวจ กลุ่มเจ้าพนักงานอัยการ กลุ่มผู้พิพากษา กลุ่มข้าราชการกรมราชทัณฑ์ และกลุ่มทนายความมีทัศนคติต่อการชะลอการฟ้องแตกต่างกัน โดยทัศนคติดังกล่าวยังคงเป็นไปในทิศทางเดิม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพชรินทร์ (2533) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ทักษะของนักวิชาการต่อการชะลอการฟ้อง พบว่า ประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 66.67 มีความคิดเห็นว่าการชะลอการฟ้องจะสามารถช่วยลดปัญหาอาชญากรรมได้ กล่าวคือร้อยละ 43.33 เห็นว่าช่วยให้ผู้กระทำความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ ไม่ต้องเข้าไปเรียนรู้พฤติกรรมในเรือนจำ ส่วนประชากรร้อยละ 25.66 มีความเห็นว่าการชะลอการฟ้องไม่สามารถช่วยลดปัญหาอาชญากรรมได้ และจากการศึกษาพบว่า โดยสรุปจากสภาพสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบันควรมีการนำการชะลอการฟ้องมาใช้ เพื่อช่วยลดความแออัดในเรือนจำ ช่วยลดจำนวนคดีที่ต้องไปสู่ศาลและช่วยลดค่าใช้จ่ายของรัฐในการดำเนินคดีต่อผู้ต้องหา เป็นต้น

ชาญณรงค์ (2540) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การวิจัยเพื่อหาวิธีลดปริมาณคดีที่มาสู่ศาลและความรวดเร็วในการดำเนินคดี ผลการศึกษาพบว่า การชะลอการฟ้อง เป็นวิธีการที่ให้อำนาจพนักงานอัยการใช้ดุลพินิจในการรอตั้งฟ้องผู้กระทำความผิดไว้ชั่วคราวระยะเวลาหนึ่ง ภายใต้เงื่อนไขคุ้มครองความประพฤติ ซึ่งหากภายในระยะเวลาดังกล่าวที่กำหนดไว้ ผู้กระทำความผิดปฏิบัติตามเงื่อนไขพนักงานอัยการก็จะออกคำสั่งไม่ฟ้อง แต่หากผู้กระทำความผิดประพฤติดังเงื่อนไขพนักงานอัยการก็จะสั่งฟ้องคดีต่อศาลเพื่อให้ศาลมีคำพิพากษา

กรรณิกา (2543) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การนำมาตรการชะลอการฟ้องมาใช้ในการป้องกันปัญหามลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม ผลการศึกษาพบว่า วิธีการชะลอการฟ้องที่จะนำมาใช้กับผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรม มีส่วนทำให้การนำมาตรการทางกฎหมายมาใช้ในการป้องกันปัญหามลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรมมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การชะลอการฟ้อง เป็นขั้นตอนในชั้นการตั้งคดีของพนักงานอัยการ โดยก่อนมีคำสั่งชะลอการฟ้องจะมีการพิจารณาถึงประวัติและความประพฤติของผู้ต้องหา ลักษณะของความเสียหายที่เกิดต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ความยินยอมของผู้เสียหาย ความประสงค์ของผู้ต้องหาที่ปฏิบัติตามเงื่อนไขคุ้มครองความประพฤติ ทั้งนี้เป็นเงื่อนไขทั่วไปและเงื่อนไขพิเศษ ซึ่งพนักงานอัยการจะพิจารณาจากความเห็นของคณะกรรมการที่ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญหลายด้าน โดยมุ่งที่จะให้ผู้กระทำความผิดรับผิดชอบในการจัดการแก้ไขและป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาซ้ำอีก รวมถึงการเยียวยาฟื้นฟูความเสียหายด้วยการชะลอการฟ้องจึงเป็นวิธีที่ช่วยพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากการประกอบการของโรงงานได้อีกทางหนึ่ง

ฉวีวรรณ (2544) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การชะลอการฟ้อง ผลการศึกษาพบว่า การชะลอการฟ้องเป็นผลสืบเนื่องมาจากหลักแนวคิดในเรื่องการใช้ดุลพินิจในการฟ้องคดีของอัยการ เป็นวิธีการที่ให้อำนาจพนักงานอัยการใช้ดุลพินิจในการรอการตั้งฟ้องผู้ต้องหาไว้ชั่วคราวระยะเวลาหนึ่งเมื่อมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ต้องหาเป็นผู้กระทำความผิดต่อกฎหมาย แต่จะยังไม่ฟ้องในทันที หากแต่จะรอ

การสั่งฟ้องไว้ภายใต้ข้อกำหนดเงื่อนไขความประพฤติ หากผู้ต้องหาไม่ประพฤติผิดเงื่อนไขความประพฤติตลอดช่วงเวลาที่กำหนดไว้ อัยการก็จะออกคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหานั้น พร้อมทั้งปล่อยตัวไป แต่หากผู้ต้องหาประพฤติผิดเงื่อนไขความประพฤติที่กำหนดไว้ อัยการก็จะสั่งฟ้องผู้ต้องหาในคดีเดิมพร้อมทั้งคดีที่กระทำใหม่เพื่อให้ศาลมีคำพิพากษาต่อไป ควรนำมาตรการชะลอการฟ้องมาใช้ในประเทศไทย โดยมีการแก้ไขเพิ่มเติมในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และนอกจากนี้จะต้องสร้างความเข้าใจที่ตรงกันให้เกิดขึ้นแก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง และประชาชนโดยทั่วไปในเรื่องเกี่ยวกับการชะลอการฟ้อง เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกันและยอมรับในหลักการเดียวกันด้วย

ปนัดดา (2544) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความแออัดในเรือนจำ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความแออัดในเรือนจำ มีสาเหตุมาจากปริมาณของอาชญากรรมมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ปัญหาความล่าช้าในการดำเนินคดีอาญา นโยบายในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่ไม่เหมาะสม โดยเฉพาะนโยบายการปราบปรามยาเสพติดของรัฐที่เข้มงวดมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้อัตราการจับกุมผู้ต้องขังเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก รวมทั้งปัญหาการบริหารงานยุติธรรมที่ขาดการใช้เทคนิคที่เหมาะสมในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด อาทิ การนำมาตรการอื่นแทนการใช้โทษจำคุกให้กับผู้กระทำผิดที่มีได้มีสันดานชั่วร้ายและผู้กระทำผิดคดีเล็กน้อย ได้แก่ การใช้โทษปรับ การชะลอการฟ้อง การลดวันต้องโทษจำคุก เป็นต้น สำหรับผู้กระทำผิดในคดียาเสพติดซึ่งถือเป็นผู้ป่วยมิใช่อาชญากรควรนำไปบำบัดฟื้นฟูรักษายังสถานบำบัดโดยเฉพาะ ส่วนเรือนจำควรใช้เป็นสถานที่คุมขังสำหรับอาชญากรที่เป็นผู้ร้ายสำคัญ และเป็นภัยต่อสังคมจริง ๆ

วชิระ (2546) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ทักษะของพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจต่อการชะลอการฟ้อง ผลการศึกษาพบว่า ทักษะของพนักงานตำรวจฝ่ายสอบสวนต่อผลดีของการชะลอการฟ้อง ดังนี้ ผลดีต่อประเทศ/สังคม พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า จะเป็นผลดีต่อผู้ต้องหาที่ไม่ต้องจำคุก จะได้รับการยอมรับจากสังคมมากกว่าหากมีการจำคุก ผลดีต่อผู้กระทำผิด พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า จะเป็นผลดีในเรื่องหลีกเลี่ยงการจำคุกในระยะสั้น ผลดีต่อกระบวนการยุติธรรม พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจมีความคิดเห็นว่า จะเป็นผลดีในเรื่องลดขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรมกับอำนาจความยุติธรรมและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมแก่ประชาชน เมื่อนำมาจัดลำดับระดับผลดีทั้ง 3 ด้านแล้วพบว่า ผลดีของการชะลอการฟ้องต่อผู้กระทำผิดมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ผลดีต่อกระบวนการยุติธรรม และผลดีต่อประเทศ/สังคม มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ซึ่งในภาพรวม ผลดีของการชะลอการฟ้องอยู่ในระดับสูง ทักษะของพนักงานตำรวจฝ่ายสอบสวนต่อผลเสียของการชะลอการฟ้องดังนี้ ผลเสียต่อประเทศ/สังคม พบว่า พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า จะเป็นผลเสียในเรื่องการเพิ่มงบประมาณ

ในการจ้างบุคลากรด้านคุมประพฤติ ผลเสียต่อผู้กระทำผิด พบว่า พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าอาจมีจำนวนผู้กระทำผิดเล็กน้อยเพิ่มขึ้นเนื่องจากเห็นว่าไม่ต้องติดคุก ผลเสียต่อกระบวนการยุติธรรม พบว่า พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า จะเป็นผลเสียในเรื่องจะทำให้ฝ่ายบริหารมีอำนาจในการวินิจฉัยคดีเพิ่มขึ้น ผิดหลักการถ่วงดุลอำนาจ เมื่อนำมาจัดลำดับระดับผลเสียทั้ง 3 ด้าน พบว่าผลเสียของการชะลอการฟ้องต่อผู้กระทำผิด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ผลเสียต่อประเทศ/สังคม และเสียต่อกระบวนการยุติธรรมมีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด ซึ่งในภาพรวมผลเสียของการชะลอการฟ้องอยู่ในระดับสูง

ธีระยุทธ (2546) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ชะลอการฟ้อง: ศึกษากรณีความผิดเกี่ยวกับการพนัน โดยมุ่งศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการพนัน ระหว่าง รูปแบบกระบวนการยุติธรรมที่ใช้อยู่ในปัจจุบันกับรูปแบบกระบวนการยุติธรรมที่เสนอเพื่อ เป็นทางเลือกใหม่ โดยใช้มาตรการชะลอการฟ้อง และเพื่อแสวงหามาตรการเชิงป้องกันผู้เคยกระทำ ความผิดมิให้กลับมากระทำความผิดซ้ำ ได้เสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ การพนัน พ.ศ. 2478 โดยกำหนดให้พนักงานอัยการมีอำนาจนำวิธีการชะลอการฟ้องมาใช้กับ ความผิดตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 โดยอาจกำหนดเป็นหมวดใหม่ว่าด้วยการชะลอ การฟ้องที่ประกอบด้วยการบวนการในการนำวิธีการชะลอการฟ้องมาใช้ ซึ่งหากได้มีการ นำมาตรการชะลอการฟ้องมาใช้แล้วจะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้กระทำความผิดได้มีโอกาสกลับ ตัวเป็นคนดีไม่กระทำความผิดซ้ำและสามารถกลับคืนสู่สังคมโดยไม่เป็นการเสื่อมเสียสถานะ ทางสังคมที่เขาเคยมีอยู่เดิม และเป็นการประหยัดงบประมาณของรัฐในการดำเนินคดีโดยไม่จำเป็น

สาครินทร์ (2547) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การชะลอการฟ้องในคดีอาญา: ความคิดเห็นของ นิสิตนักศึกษานิติศาสตร์ ปี 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นต่อการชะลอการฟ้อง คดีอาญาในระดับปานกลาง และพบว่า เพศ สถาบันการศึกษา อาชีพของมารดา และภูมิภูมิลำเนาเดิม ไม่มีผลต่อความคิดเห็นที่มีต่อการชะลอการฟ้อง ส่วนอาชีพของบิดา และความรู้ด้านการชะลอ การฟ้องในคดีอาญาที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการชะลอการฟ้องในคดีอาญาแตกต่างกัน

พิรศักดิ์ (2542) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การชะลอการฟ้อง พบว่า การชะลอการฟ้องเป็น รูปแบบหนึ่งที่สำคัญในการลดปริมาณคดีขึ้นสู่ศาล ซึ่งจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้เห็นว่าการชะลอ การฟ้องเป็นการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมที่ดีที่สุดในรูปแบบหนึ่งที่รัฐควรให้การสนับสนุน อย่างเต็มที่ ซึ่งกระทรวงยุติธรรมและสำนักงานอัยการสูงสุดควรจะมีผลผลักดันโครงการนี้ ให้เป็นผลสำเร็จเพื่อประโยชน์สุขของประเทศชาติและประชาชนต่อไป

ชาตรี (2545) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การชะลอการฟ้อง ผลการวิจัยพบว่า 1. หลักการและวิธีการชะลอการฟ้องเป็นแนวทางเหมาะสมในการลดอาชญากรรมเพราะมีการลดกระบวนการและขั้นตอนการดำเนินคดีลง ย่อมส่งผลให้มีการลดงบประมาณของประเทศ ลดจำนวนคดีที่ขึ้นสู่ศาล ไม่ต้องเพิ่มข้าราชการในกระบวนการยุติธรรม การชะลอการฟ้องจึงหลีกเลี่ยงการจำคุกในระยะสั้น ในคดีความผิดบางประเภทการขังผู้กระทำความผิดไว้ในเรือนจำจะทำให้ผู้กระทำความผิดเข้าไปเรียนรู้สิ่งชั่วร้ายในเรือนจำ ระยะเวลาที่สั้นดังกล่าวไม่เพียงพอต่อการสอนหรืออบรมผู้ต้องขัง หลีกเลี่ยงการมีประวัติอาชญากรรมของผู้กระทำความผิด 2. วิธีการชะลอการฟ้อง ควรนำมาใช้กับคดีที่มีนักโทษจำคุกในระยะสั้น ที่เกี่ยวกับผู้กระทำความผิดโดยประมาท ความผิดหุโทษหรือคดีที่มีโทษไม่สูงมากนัก เช่น โทษจำคุกไม่เกินห้าปีคดีที่ศาลมักจะวางโทษจำคุกแต่รอการลงโทษผู้กระทำความผิด รวมทั้งคดีทางเศรษฐกิจที่มีโทษทางอาญา เช่น คดีเกี่ยวกับพระราชบัญญัติสิ่งแวดล้อม โดยกระบวนการของมาตรการชะลอการฟ้องได้กำหนดให้มีการดำเนินการที่สอดคล้องและเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบและเสร็จสิ้นลงภายในช่วงระยะเวลาอันมีกำหนดแน่นอนเป็นการอำนวยความสะดวกโดยเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติ ผู้กระทำความผิดทุกคนต้องผ่านขั้นตอนของมาตรการตามลำดับอย่างต่อเนื่องจนเสร็จสิ้น อีกทั้งมาตรการชะลอการฟ้องยังมีความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจช่วยลดค่าใช้จ่ายของภาครัฐ ประหยัดงบประมาณแผ่นดินรวมทั้งค่าใช้จ่ายของประชาชน จึงเป็นมาตรการที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสถานะของประเทศในปัจจุบัน 3. สภาพบังคับที่นำมาใช้แก่ผู้กระทำความผิดในคดีที่ผิดเงื่อนไขการชะลอการฟ้องนั้นจะต้องมีมาตรการบังคับเพื่อให้ผู้กระทำความผิดเกรงกลัวและหลบจำ เพราะการชะลอการฟ้องไม่มีผลเหมือนคำพิพากษาถึงที่สุด กล่าวคือ การชะลอการฟ้องเป็นการกระทำภายในของอัยการ หากภายหลังผู้ได้รับการชะลอการฟ้องกระทำความผิดขึ้นอีกอัยการสามารถเพิกถอนการชะลอการฟ้องและฟ้องคดีนั้นพร้อมกับความผิดหลังได้ อันเป็นการบังคับให้ผู้ได้รับการชะลอการฟ้องต้องแก้ไขฟื้นฟูตนเองอันจะเป็นการแก้ไขปรับปรุงตัวผู้กระทำความผิดอย่างได้ผล

สมบุญ (ม.ป.ป.) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การใช้มาตรการอื่นแทนโทษจำคุกกับการแก้ปัญหา นักโทษล้นเรือนจำ พบว่า มาตรการในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดโดยไม่ใช้เรือนจำ ดังเช่นที่นิยมใช้กันอยู่ในบรรดานานาอารยะประเทศ นับว่ามีผลโดยตรงต่อการระบายความแออัดของผู้ต้องขังตามเรือนจำและทัณฑสถานต่าง ๆ ซึ่งประสบปัญหาในเรื่องจำนวนผู้ต้องขังเกินอัตราความจุปกติของเรือนจำ เป็นอุปสรรคสำคัญในการอบรมแก้ไขฟื้นฟูจิตใจและการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขัง นอกจากนี้ ยังเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้กระทำความผิดบางประเภท ซึ่งมีได้มีสันดานเป็นผู้ร้ายหรือเป็นอาชญากรอาชีพได้มีโอกาสกลับตัวเป็นพลเมืองดี โดยไม่ต้องเข้าไปรับโทษในเรือนจำ มาตรการที่ควรนำมาให้มีการนำมาใช้การปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดในปัจจุบัน ได้แก่ การชะลอการฟ้อง การรอลง

อาญาหรือการรอกำหนดโทษโดยการคุมประพฤติ ซึ่งศาลใช้อยู่ในปัจจุบัน ก็ควรจะได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการนำมาใช้อย่างกว้างขวางและจริงจังยิ่งขึ้น

จากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสามารถสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อที่มุ่งศึกษาความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติในเขตกรุงเทพมหานครต่อการชะลอการฟ้อง โดยกำหนดตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ตัวแปรอิสระต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมาประกอบการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็น กล่าวคือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สาขาวิชา ที่จบการศึกษา ระยะเวลาการปฏิบัติงาน ลักษณะงานที่ปฏิบัติ แหล่งการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และความรู้เกี่ยวกับการชะลอการฟ้อง ตัวแปรตามที่มีมุ่งศึกษา กล่าวคือ ความคิดเห็นต่อการชะลอการฟ้องในด้าน แนวคิดและวัตถุประสงค์ของการชะลอการฟ้อง รูปแบบของการชะลอการฟ้อง ผลของการชะลอการฟ้อง

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงนำมาสร้างกรอบแนวคิดได้ดังนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

ประกอบด้วยปัจจัย 2 กลุ่ม คือ

1. ปัจจัยด้านบุคคล

- 1.1 เพศ
- 1.2 อายุ
- 1.3 ระดับการศึกษาสูงสุด
- 1.4 สาขาวิชาที่จบการศึกษา
- 1.5 ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน
- 1.6 ลักษณะงานที่ปฏิบัติ
- 1.7 แหล่งการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการชะลอการฟ้อง

2. ปัจจัยด้านความรู้

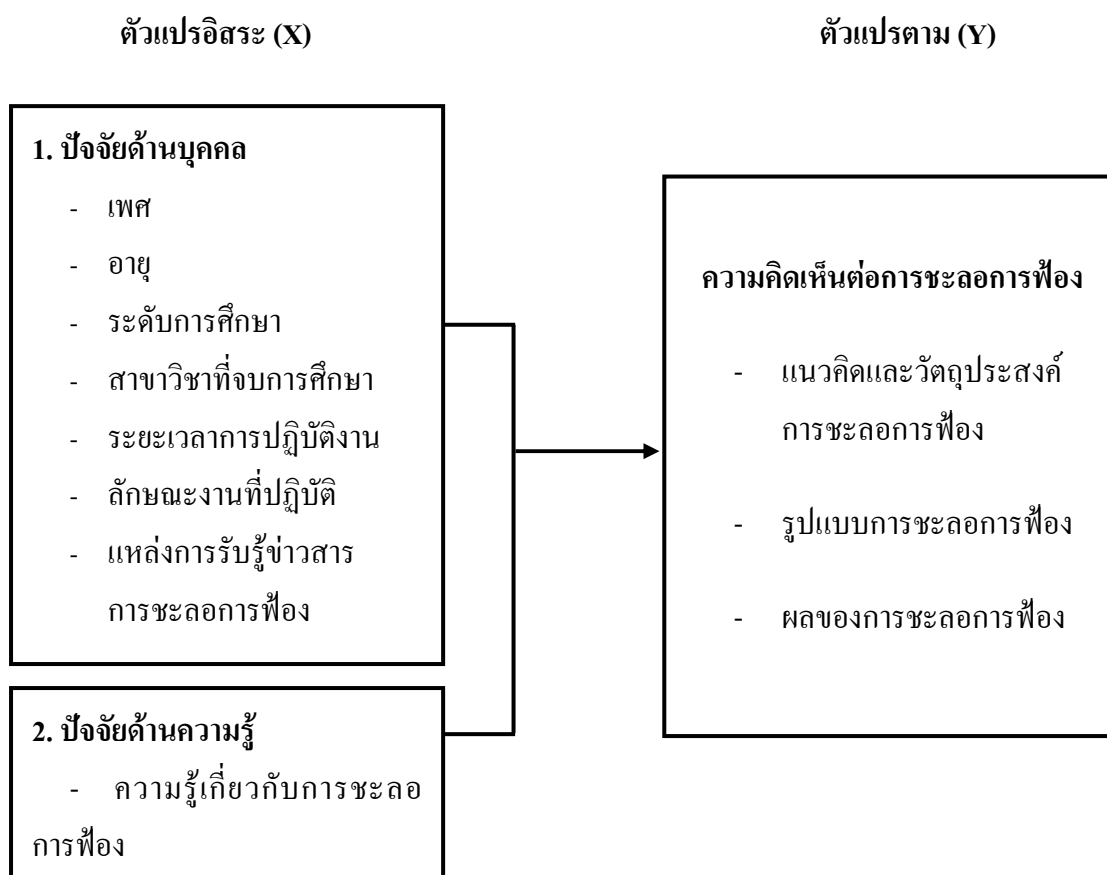
ความรู้เกี่ยวกับการชะลอการฟ้องตามร่างพ.ร.บ.ชะลอการฟ้อง พ.ศ. ....ที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2547

ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

ความคิดเห็นของพนักงานงานคุมประพฤติในเขตกรุงเทพมหานครต่อการชะลอการฟ้อง

1. แนวคิดและวัตถุประสงค์ของการชะลอการฟ้อง
2. รูปแบบของการชะลอการฟ้อง
3. ผลของการชะลอการฟ้อง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 2 แสดงตัวแปรอิสระและตัวแปรตามในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

จากกรอบแนวคิดดังกล่าว จะเห็นว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหลายกลุ่มที่มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการชะลอการฟ้อง การวิจัยครั้งนี้จึงได้นำตัวแปรต่าง ๆ มากำหนดสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. พนักงานคุมประพฤติที่มีปัจจัยด้านบุคคลต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการชะลอการฟ้องต่างกัน

1.1 พนักงานคุมประพฤติที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการชะลอการฟ้องแตกต่างกัน

1.2 พนักงานคุมประพฤติที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการชะลอการฟ้องแตกต่างกัน

1.3 พนักงานคุมประพฤติที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการชะลอการฟ้องแตกต่างกัน

1.4 พนักงานคุมประพฤติที่มีสาขาวิชาที่จบการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการชะลอการฟ้องแตกต่างกัน

1.5 พนักงานคุมประพฤติที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการชะลอการฟ้องแตกต่างกัน

1.6 พนักงานคุมประพฤติที่มีลักษณะงานที่ปฏิบัติต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการชะลอการฟ้องแตกต่างกัน

1.7 พนักงานคุมประพฤติที่มีแหล่งการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการชะลอการฟ้องต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการชะลอการฟ้องแตกต่างกัน

2. ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับการชะลอการฟ้องมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการชะลอการฟ้องของพนักงานคุมประพฤติ

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) มุ่งศึกษาระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการชะลอการฟ้อง ในที่นี้จะกล่าวถึงประชากรที่ใช้ในการวิจัยการทดสอบเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลการตรวจแบบวัดและให้คะแนน และสถิติที่ใช้ในการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ พนักงานคุมประพฤติที่ปฏิบัติงานในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งเป็นสำนักงานส่วนกลาง 3 สำนักงาน และสำนักงานคุมประพฤติในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 11 สำนักงาน โดยเป็นข้าราชการ และพนักงานราชการ จำนวนทั้งสิ้น 249 คน (กรมคุมประพฤติ, 2548)

กลุ่มตัวอย่าง (Sample)

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พนักงานงานคุมประพฤติที่ปฏิบัติงานในสำนักงานคุมประพฤติในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นตัวแทนพนักงานคุมประพฤติในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 154 คน

ขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้จากประชากร โดยการใช้สูตรของ Yamane's โดยให้มีความคลาดเคลื่อนได้ .05 (Yamane, 1973: 583) ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 154 คน

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
 เมื่อ N แทน ประชากรทั้งหมด
 เมื่อ e แทน ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิดขึ้นได้ของการสุ่มตัวอย่าง ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดให้มีค่าเท่ากับ .05

สามารถแทนค่าได้ ดังนี้

$$\text{แทนค่า } N = 249 \text{ คน}$$

$$\text{แทนค่า } \frac{249}{1 + [249 \times (0.05)^2]}$$

$$n = 154$$

ดังนั้น ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เท่ากับ 154 ตัวอย่าง

2. จัดแบ่งจำนวนตัวอย่างที่จะใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งจะศึกษาจากจำนวนพนักงานคুমประพุกติ โดยสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และในแต่ละชั้นภูมิจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม/ชั้น} = \frac{\text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรในแต่ละชั้น}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

จากสูตรสามารถคำนวณจำนวนพนักงานคুমประพุกติ ในเขตกรุงเทพมหานครดังปรากฏผลตามตาราง

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

หน่วยงาน	ข้าราชการ	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง ข้าราชการ	พนักงาน ราชการ	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง พนักงาน ราชการ
1.สำนักงานคุมประพฤติประจำศาลอาญา	18	11	9	6
2.สำนักงานคุมประพฤติประจำศาลอาญา กรุงเทพใต้	11	7	7	4
3.สำนักงานคุมประพฤติประจำศาลจังหวัด มีนบุรี	15	9	9	6
4.สำนักงานคุมประพฤติประจำศาลแขวงดุสิต	5	3	6	4
5.สำนักงานคุมประพฤติประจำศาลแขวง พระโขนง	12	7	15	9
6.สำนักงานคุมประพฤติประจำศาลแขวง พระนครใต้	8	5	5	3
7.สำนักงานคุมประพฤติประจำศาลแขวง พระนครเหนือ	14	9	13	8
8.สำนักงานคุมประพฤติประจำศาลทรัพย์สิน ทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง	3	2	-	-
9.สำนักงานคุมประพฤติประจำศาลอาญา ธนบุรี	13	8	8	5
10.สำนักงานคุมประพฤติประจำศาลแขวง ธนบุรี	12	7	8	5
11.สำนักงานคุมประพฤติประจำศาลแขวง ตลิ่งชัน	11	7	8	5
12.สำนักงานคุมประพฤติธนบุรี	3	2	1	1
13.สำนักงานคุมประพฤติกรุงเทพมหานคร	5	3	1	1
14.สำนักงานพัฒนาการคุมประพฤติ	27	17	2	1
รวม	157	97	92	57

3. เลือกใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยการจับสลากหมายเลขซึ่งเป็นตัวแทนบุคคลของแต่ละสำนักงานแล้วจึงแจกแบบสอบถาม หากยังได้ไม่ครบจำนวนก็จะแจกให้กับบุคคลที่ยังไม่ได้จับสลากจนกว่าจะได้ครบตามจำนวนที่ได้คำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และดัดแปลงจากแบบสอบถามที่มีผู้สร้างขึ้นแล้วเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ เพื่อให้ข้อความครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา ซึ่งแบบสอบถามมีทั้งหมด 4 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามแบบให้เติมข้อความและเลือกตอบ เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของพนักงานคุมประพฤติ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ระดับตำแหน่ง ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ลักษณะงานที่ปฏิบัติ แหล่งการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการชะลอการฟ้อง

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามแบบที่เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับการชะลอการฟ้อง ตามร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. .... ที่ผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2547

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติต่อการชะลอการฟ้อง

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการชะลอการฟ้อง 2 ประเด็น คือ รูปแบบและวิธีการชะลอการฟ้อง และ ปัญหา อุปสรรคที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยนำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นมาเพื่อการวิจัยครั้งนี้ไปทำการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) และหาความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

1. การหาความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของคำถามแต่ละข้อว่าตรงตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้หรือไม่หลังจากนั้นนำไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อดำเนินการในขั้นต่อไป

2. การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยหาความเชื่อมั่นโดยการนำแบบสอบถามไปทำการทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มที่ทำการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดนครปฐม สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดนนทบุรี สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดปทุมธานี จำนวน 30 ราย หลังจากนั้นนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR_{20} (Kuder - Richardson Formular 20) สำหรับแบบสอบถามที่มี 2 คำตอบ และใช้วิธีการของ Cronbach วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นเป็นรายข้อ (Item Analysis) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) สำหรับแบบสอบถามที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) (ยงยุทธพงษ์, 2543: 134 - 140) ซึ่งผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่น มีดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับการชะลอการฟ้องโดยสูตร KR_{20} ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7328

2.2 ผลการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการชะลอการฟ้องโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9431

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การเก็บข้อมูลปฐมภูมิ ผู้วิจัยได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมคุมประพฤติ (นายวันชัย รุจนวงศ์) ในการเก็บข้อมูล เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2549 แล้วส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ (Mail Questionnaire) ไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ในวันจันทร์ที่ 9 มกราคม 2549 และรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองในวันศุกร์ที่ 13 มกราคม 2549

2. การเก็บข้อมูลทุติยภูมิ โดยการศึกษาจากเอกสารทั้งที่พิมพ์เผยแพร่เป็นรูปเล่มหรือข้อมูลในระบบอินเทอร์เน็ต หนังสือ รายงานการวิจัย บทความวิจัย บทความวิชาการ เอกสารทางราชการ วารสาร สิ่งตีพิมพ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากได้รับแบบสอบถามคืนจากกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง (Edit) ของแบบสอบถาม แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (Statistical Software)

การตรวจแบบวัดและการให้คะแนน

1. ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการชะลอการฟ้องของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเป็นคำถาม ซึ่งเป็นคำถาม ใช่ หรือ ไม่ใช่ โดยข้อความที่ใช้มีลักษณะโดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนนแบ่งเป็น 2 ระดับ และแปลความหมายดังนี้

คำตอบ	คะแนน	แสดงว่า
ใช่	1	ตอบถูก
ไม่ใช่	0	ตอบไม่ถูก

เมื่อรวบรวมข้อมูลแจกแจงความถี่แล้วจะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มประชากรแบ่งระดับความรู้ของพนักงานคุมประพฤติออกเป็น 2 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} = \frac{1 - 0}{2} = 0.50$$

ระดับคะแนน	ระดับความรู้ความเข้าใจ
0.00 – 0.50	ต่ำ
0.51 – 1.00	สูง

ระดับความรู้ความเข้าใจ น้อย หมายถึง พนักงานคุมประพฤติยังไม่มีความรู้เกี่ยวกับการชะลอการฟ้องมากนัก

ระดับความรู้ความเข้าใจ มาก หมายถึง พนักงานคุมประพฤติมีความรู้เกี่ยวกับการชะลอการฟ้องเป็นอย่างดี

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการชะลอการฟ้อง การสร้างแบบสอบถามผู้วิจัยใช้ Likert's Scale เป็นมาตรวัดลักษณะของข้อความที่ใช้ มีหลักเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับความคิดเห็น	ข้อความเชิงบวก	ข้อความเชิงลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

จากการให้คะแนนดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจะแบ่งเกณฑ์ในการวัดครั้งนี้ออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับน้อย ระดับปานกลาง และระดับมาก โดยมีวิธีดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} = \frac{5 - 1}{3} = 1.33$$

ระดับคะแนน	ระดับความคิดเห็น
3.67 – 5.00	มาก
2.34 – 3.66	ปานกลาง
1.00 – 2.33	น้อย

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวผู้วิจัยสามารถแปลความหมายของระดับความคิดเห็นได้ดังนี้

1. ระดับความความคิดเห็นมาก (คะแนน 3.67 – 5.00) หมายถึง พนักงานคุมประพฤติมีความเห็นด้วยกับการชะลอการฟ้อง
2. ระดับความคิดเห็นปานกลาง (คะแนน 2.34 – 3.66) หมายถึง พนักงานคุมประพฤติค่อนข้างเห็นด้วยกับการชะลอการฟ้อง
3. ระดับความคิดเห็นน้อย (คะแนน 1.00 – 2.33) หมายถึง พนักงานคุมประพฤติไม่ค่อยเห็นด้วยกับการชะลอการฟ้อง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

1.1 ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ใช้สำหรับอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ใช้ในการวิเคราะห์และอธิบายระดับความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อการชะลอการฟ้อง

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

2.1 ค่า t-test ใช้ทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระจำแนกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ เพศ และแหล่งการรับรูข่าวสาร

2.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ใช้ทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระ ซึ่งจำแนกออกเป็น 3 กลุ่มขึ้นไป ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สาขาวิชาที่จบการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

2.3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ใช้อธิบายความสัมพันธ์ของความรู้เกี่ยวกับการชะลอการฟ้องกับความคิดเห็นพนักงานคุมประพฤติในเขตกรุงเทพมหานครต่อการชะลอการฟ้อง โดยใช้เกณฑ์ดีความจากคำบรรยายค่าสหสัมพันธ์ (Descriptor) ของ Davis (Davis's Descriptors) (ผ่องพรรณและสุภาพ, 2543 : 85-86)

สำหรับระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ กำหนดไว้ที่ระดับ .05

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติในเขตกรุงเทพมหานครต่อการชะลอการฟ้อง” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติต่อการชะลอการฟ้อง ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติที่มีต่อการชะลอการฟ้องตามปัจจัยส่วนบุคคล และศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการชะลอการฟ้องกับความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติต่อการชะลอการฟ้อง ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย ได้แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับความรู้เกี่ยวกับการชะลอการฟ้องของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการชะลอการฟ้องของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะที่มีต่อการชะลอการฟ้อง

ส่วนที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยด้านบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สาขาวิชาที่จบการศึกษาระยะเวลาการปฏิบัติงาน ลักษณะงานที่ปฏิบัติ แหล่งการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการชะลอการฟ้อง ผลการวิจัยมีดังนี้

ตารางที่ 2 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยด้านบุคคล

(n=154)		
ปัจจัยด้านบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	71	46.1
หญิง	83	53.9
2. อายุ		
23 - 29 ปี	69	44.8
30 - 36 ปี	44	28.6
37 - 43 ปี	33	21.4
44 - 50 ปี	8	5.2
(อายุสูงสุด 50 ปี ต่ำสุด 23 ปี อายุเฉลี่ย 32.25 ปี)		
3. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	145	94.2
ปริญญาโท	7	4.5
เนติบัณฑิตไทย	2	1.3
4. สาขาวิชาที่จบการศึกษา		
สาขานิติศาสตร์	66	42.9
สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์	65	42.2
สาขาจิตวิทยา	12	7.8
สาขาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา	6	3.9
สาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์	5	3.2

ตารางที่ 2 (ต่อ)

(n = 154)		
ปัจจัยด้านบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
5. ระยะเวลาการปฏิบัติงาน		
1 - 7 ปี	114	74.1
8 - 14 ปี	31	20.1
15 - 21 ปี	7	4.5
22 - 26 ปี	2	1.3
(ระยะเวลาสูงสุด 26 ปี ระยะเวลาต่ำสุด 1 ปี ระยะเวลาเฉลี่ย 5.15 ปี)		
6. ลักษณะงานที่ปฏิบัติ		
งานด้านการพัฒนาระบบงานคอมพิวเตอร์	22	14.3
งานสืบเสาะและพินิจ	54	35.1
งานควบคุมและสอดส่อง	32	20.8
งานตาม พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545	46	29.8

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นข้อมูลด้านบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. เพศ กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือ ร้อยละ 53.9 และร้อยละ 46.1 ตามลำดับ

2. อายุ กลุ่มตัวอย่างมีอายุน้อยที่สุด 23 ปี และมากที่สุด 50 ปี อายุเฉลี่ย 32.25 ปี โดยมีอายุระหว่าง 23-29 ปี มากที่สุด ร้อยละ 44.8 รองลงมา คือ อายุ 30-36 ปี ร้อยละ 28.6 อายุ 37- 43 ปี ร้อยละ 21.4 และอายุ 44-50 ปี ซึ่งมีเพียงร้อยละ 5.2 ตามลำดับ

3. ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 94.2 รองลงมา คือ ปริญญาโท ร้อยละ 4.5 เนติบัณฑิตไทย มีเพียง ร้อยละ 1.3 ตามลำดับ

4. สาขาวิชาที่จบการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จบการศึกษาด้านนิติศาสตร์ ร้อยละ 42.9 รองลงมา คือ สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ ร้อยละ 42.2 สาขาจิตวิทยา ร้อยละ 7.8 สาขาสังคมมานุษยวิทยา ร้อยละ 3.9 และสาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ร้อยละ 3.2 ตามลำดับ

5. ระยะเวลาการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างมีระยะเวลาการปฏิบัติงานน้อยที่สุด 1 ปี และมากที่สุด 26 ปี โดยระยะเวลาการปฏิบัติราชการเฉลี่ย 5.15 ปี สำหรับกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานระหว่าง 1 - 7 ปี มากที่สุด ร้อยละ 74.1 รองลงมา คือ กลุ่มที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานระหว่าง 8 - 17 ปี ร้อยละ 20.1 ระหว่าง 15 - 21 ปี ร้อยละ 4.5 และกลุ่มที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานระหว่าง 22 - 26 ปี มีเพียงร้อยละ 1.3 ตามลำดับ

6. ลักษณะงานที่ปฏิบัติ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ปฏิบัติงานสืบเสาะและพินิจมากที่สุด ร้อยละ 35.1 รองลงมา ปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ร้อยละ 29.8 ปฏิบัติงานควบคุมและสอดส่อง ร้อยละ 20.8 ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาระบบงานคุมประพฤติ ร้อยละ 14.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามแหล่งการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการชะลอการฟ้อง

(n = 154)			
แหล่งการรับรู้ข่าวสาร	รับรู้	ไม่รับรู้	รวม
โทรทัศน์	20.8 (32)	79.2 (122)	100 (154)
วารสาร	24.0 (37)	76.0 (117)	100 (154)
อินเทอร์เน็ต	9.1 (14)	90.9 (140)	100 (154)

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(n = 154)			
แหล่งการรับรู้ข่าวสาร	รับรู้	ไม่รับรู้	รวม
หนังสือพิมพ์	26.6 (41)	73.4 (113)	100 (154)
เอกสารภายในหน่วยงาน	53.9 (83)	46.1 (71)	100 (154)
การประชุม สัมมนา	48.1 (74)	51.9 (80)	100 (154)
เพื่อนร่วมงาน	54.5 (84)	45.5 (70)	100 (154)

จากตารางที่ 3 แหล่งการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการชะลอการฟ้อง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการชะลอการฟ้องจากเพื่อนร่วมงาน มากที่สุด ร้อยละ 54.5 รองลงมาจากเอกสารภายในหน่วยงาน ร้อยละ 53.9 จากการประชุม สัมมนา ร้อยละ 48.1 จากหนังสือพิมพ์ ร้อยละ 26.6 และจากวารสาร โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ร้อยละ 24.0 ร้อยละ 20.8 ร้อยละ 9.1 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับความรู้เกี่ยวกับการชะลอการฟ้อง

การวิเคราะห์ระดับความรู้เกี่ยวกับการชะลอการฟ้องของพนักงานคุมประพฤติในเขตกรุงเทพมหานคร โดยเป็นความรู้ตามร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. .... ฉบับที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2547 โดยแบ่งระดับความรู้ออกเป็น 2 ระดับ

ความรู้เกี่ยวกับการชะลอการฟ้องอยู่ในระดับต่ำ หมายถึง การที่พนักงานคุมประพฤติในเขตกรุงเทพมหานครมีความรู้เกี่ยวกับการชะลอการฟ้องตามร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. .... ต่ำ

ความรู้เกี่ยวกับการชะลอการฟ้องอยู่ในระดับสูง หมายถึง การที่พนักงานคุมประพฤติในเขตกรุงเทพมหานครมีความรู้เกี่ยวกับการชะลอการฟ้องตามร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. .... สูง

โดยผลการวิเคราะห์ระดับความรู้เกี่ยวกับการชะลอการฟ้อง จำแนกเป็นรายชื่อได้แสดงไว้ตามตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 ระดับความรู้ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับการชะลอการฟ้อง จำแนกเป็นรายชื่อ

(n = 154)					
ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความรู้
1. การชะลอการฟ้องใช้กับคดีที่ได้กระทำโดยประมาท	60.4 (93)	39.6 (61)	.60	.49	สูง
2. การกระทำผิดที่ไม่ร้ายแรงสามารถใช้มาตรการชะลอการฟ้องได้	92.2 (142)	7.8 (12)	.92	.26	สูง
3. การชะลอการฟ้องจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อผู้กระทำผิดให้การรับสารภาพ	81.2 (125)	18.8 (29)	.81	.39	สูง
4. ผู้เสียหายต้องให้ความยินยอมในการใช้มาตรการชะลอการฟ้อง	77.3 (119)	22.7 (35)	.77	.42	สูง
5. พนักงานสอบสวนต้องบันทึกคำให้การลงในสำนวนการสอบสวนเมื่อผู้กระทำผิดขอให้ชะลอการฟ้อง	81.2 (125)	18.8 (29)	.81	.39	สูง
6. พนักงานอัยการที่มีอำนาจสั่งคดีอาญาเป็นผู้ที่มีอำนาจสั่งชะลอการฟ้อง	86.4 (133)	13.6 (21)	.86	.34	สูง

ตารางที่ 4 (ต่อ)

(n = 154)					
ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความรู้
7. ต้องมีการสืบเสาะข้อเท็จจริงต่าง ๆ ของผู้กระทำความผิดก่อนการพิจารณาสั่งชะลอการฟ้อง	91.6 (141)	8.4 (13)	.92	.28	สูง
8. พนักงานคุมประพฤติต้องดำเนินการสืบเสาะให้เสร็จภายใน 30 วันและขยายเวลาได้ไม่เกิน 15 วัน	79.2 (122)	20.8 (32)	.79	.40	สูง
9. หากพนักงานอัยการมีความเห็นว่าไม่สมควรชะลอการฟ้องต้องดำเนินคดีในความผิดนั้นต่อไป	92.2 (142)	7.8 (12)	.92	.27	สูง
10. พนักงานอัยการต้องแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้กระทำความผิดและผู้เสียหายทราบถึงเหตุผลของการสั่งชะลอการฟ้อง	92.9 (143)	7.1 (11)	.93	.26	สูง
11. ผู้กระทำความผิด ผู้เสียหาย หรือผู้มีส่วนได้เสียสามารถยื่นคำคัดค้านคำสั่งชะลอการฟ้องต่ออัยการสูงสุดได้	90.9 (140)	9.1 (14)	.91	.29	สูง
12. ถ้าอัยการสูงสุดไม่เห็นด้วยกับคำสั่งชะลอการฟ้องพนักงานอัยการต้องดำเนินคดีในความผิดนั้นต่อไป	89.6 (138)	10.4 (16)	.90	.30	สูง
13. พนักงานอัยการมีอำนาจสั่งให้พนักงานคุมประพฤติดำเนินการสืบเสาะได้ตามที่เห็นสมควร	85.7 (132)	14.3 (22)	.86	.35	สูง

ตารางที่ 4 (ต่อ)

(n = 154)					
ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความรู้
14. พนักงานคุมประพฤติและอาสาสมัคร คุมประพฤติมีอำนาจหน้าที่คุมความ ประพฤติผู้ที่อยู่ระหว่างชะลอการฟ้อง	85.7 (132)	14.3 (22)	.86	.35	สูง
15. ผู้ถูกคุมประพฤติในชั้นชะลอการฟ้องต้อง มารายงานตัวกับพนักงานคุมประพฤติหรือ อาสาสมัครคุมประพฤติตามกำหนด	89.0 (137)	11.0 (17)	.89	.31	สูง
16. คำสั่งให้ชะลอการฟ้องและระยะเวลาการ คุมความประพฤติต้องไม่เกิน 3 ปีและไม่เกิน กำหนดอายุความสำหรับความผิดนั้น	84.4 (130)	15.6 (24)	.84	.36	สูง
17. ผู้กระทำผิดที่ได้รับการชะลอการฟ้องซึ่งอยู่ ระหว่างการคุมประพฤติต้องทำกิจกรรมบริการ สังคมหรือสาธารณะประโยชน์	69.5 (107)	30.5 (47)	.69	.46	สูง
18. พนักงานคุมประพฤติเป็นผู้ที่มีบทบาท ในการสร้างความสมานฉันท์ระหว่าง ผู้กระทำผิด ผู้เสียหาย และชุมชน	95.5 (147)	4.5 (7)	.95	.20	สูง
19. พนักงานคุมประพฤติต้องทำรายงานเสนอ ให้พนักงานอัยการทราบเมื่อผู้กระทำผิดไม่ ปฏิบัติตามเงื่อนไขการคุมประพฤติ	90.9 (140)	9.1 (14)	.91	.29	สูง

ตารางที่ 4 (ต่อ)

(n = 154)					
ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความรู้
20. พนักงานอัยการสามารถดำเนินคดีกับ ผู้กระทำผิดหากจงใจไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข การคุมประพฤติ	87.7 (135)	12. (19)	.88	.33	สูง
ค่าเฉลี่ยรวม			.85	.13	สูง

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า ในภาพรวมความรู้ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการชะลอการฟ้องมีค่าเฉลี่ยรวม .85 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับ การชะลอการฟ้องอยู่ในระดับสูง และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ที่พนักงานคุมประพฤตินับบทบาทในการสร้างความสมานฉันท์ระหว่างผู้กระทำผิด ผู้เสียหาย และชุมชน (ข้อ 18) สูงที่สุด ค่าเฉลี่ย .95 รองลงมา มีความรู้ที่พนักงานอัยการต้องแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้กระทำผิดและผู้เสียหายทราบถึงเหตุผลของการสั่งชะลอการฟ้อง (ข้อ 10) ค่าเฉลี่ย .93 รองลงมา มีความรู้ว่าการกระทำผิดที่ไม่ร้ายแรงสามารถใช้มาตรการชะลอการฟ้องได้ (ข้อ 2) ค่าเฉลี่ย .92 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับความรู้ว่าต้องมีการสืบเสาะข้อเท็จจริงต่าง ๆ ของผู้กระทำผิดก่อนการพิจารณาสั่งชะลอการฟ้อง (ข้อ 7) ตามลำดับ สำหรับข้อที่กลุ่มตัวอย่างมีความรู้น้อยที่สุด ได้แก่ การชะลอการฟ้องใช้กับคดีที่ได้กระทำโดยประมาท (ข้อ 1) ค่าเฉลี่ย .60

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติในเขตกรุงเทพมหานครต่อการชะลอการฟ้อง

การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติในเขตกรุงเทพมหานครต่อการชะลอการฟ้อง ศึกษาในองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ ด้านแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการชะลอการฟ้อง ด้านรูปแบบการชะลอการฟ้อง ด้านผลของการชะลอการฟ้อง ซึ่งได้แบ่งการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นออกเป็น 3 ระดับ คือ

ระดับความความคิดเห็นมาก หมายถึง พนักงานคุมประพฤติในเขตกรุงเทพมหานครมีความเห็นด้วยกับการชะลอการฟ้อง

ระดับความคิดเห็นปานกลาง หมายถึง พนักงานคุมประพฤติในเขตกรุงเทพมหานคร
ค่อนข้างเห็นด้วยกับการชะลอการฟ้อง

ระดับความคิดเห็นน้อย หมายถึง พนักงานคุมประพฤติในเขตกรุงเทพมหานครไม่ค่อย
เห็นด้วยกับการชะลอการฟ้อง

โดยผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการชะลอการฟ้องของพนักงาน
คุมประพฤติในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกเป็นรายชื่อ ได้แสดงไว้ตามตารางที่ 5 ดังนี้

ตารางที่ 5 ระดับความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็น
ของพนักงานคุมประพฤติต่อการชะลอการฟ้อง จำแนกเป็นรายชื่อ

(n = 154)

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความเห็น

แนวคิดและวัตถุประสงค์การชะลอ

การฟ้อง (ค่าเฉลี่ยรวม 3.90)

1. การชะลอการฟ้องเป็นมาตรการที่ สามารถลดปริมาณคดีขึ้นสู่ศาลได้	32.5 (50)	53.2 (82)	11.7 (18)	1.9 (3)	0.6 (1)	4.15	.75	มาก
2. การชะลอการฟ้องเป็นมาตรการที่ ช่วยลดภาระการจำคุกระยะสั้นได้	22.1 (34)	60.4 (93)	15.6 (24)	1.9 (3)	.0 (0)	4.03	.68	มาก
3. การชะลอการฟ้องเป็นมาตรการ ที่ช่วยลดปัญหาผู้ต้องขังแออัดใน เรือนจำ	26.0 (40)	56.5 (87)	13.6 (21)	3.2 (5)	.6 (1)	4.04	.77	มาก
4. การชะลอการฟ้องทำให้รัฐ ประหยัดงบประมาณในการดูแล ผู้ต้องขัง	22.1 (34)	52.6 (81)	17.5 (27)	7.1 (11)	.6 (1)	3.88	.86	มาก

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n = 154)								
ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความเห็น
5. การชะลอการฟ้องจะทำให้ ผู้เสียหายและผู้กระทำผิดลด ค่าใช้จ่ายในกระบวนการ ดำเนินคดีอาญา เช่น ค่า ทนายความ	20.1 (31)	52.6 (81)	21.4 (33)	4.5 (7)	1.3 (2)	3.86	.84	มาก
6. การชะลอการฟ้องเป็น มาตรการหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดได้	18.2 (28)	45.5 (70)	30.5 (47)	5.8 (9)	.0 (0)	3.76	.82	มาก
7. การชะลอการฟ้องเป็นการ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟู ผู้กระทำผิด	13.6 (21)	51.9 (80)	26.0 (40)	8.4 (13)	.0 (0)	3.71	.81	มาก
8. การชะลอการฟ้องเป็นการ เบี่ยงเบนคดีออกจาก กระบวนการยุติธรรมโดยอาศัย ความร่วมมือจากชุมชนและ สังคม	14.9 (23)	56.5 (87)	20.8 (32)	7.8 (12)	.0 (0)	3.79	.79	มาก

รูปแบบการชะลอการฟ้อง

(ค่าเฉลี่ยรวม 3.88)

9. การชะลอการฟ้องควรใช้ เฉพาะความผิดที่ไม่ร้ายแรงและ ไม่เป็นอันตรายต่อสังคมเท่านั้น	31.8 (49)	56.5 (87)	9.1 (14)	2.6 (4)	.0 (0)	4.18	.70	มาก

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n = 154)								
ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
10. การชะลอการฟ้องใช้กับ ผู้กระทำผิดซึ่งไม่เคยได้รับโทษ จำคุกมาก่อนเหมาะสมแล้ว	26.6 (41)	51.9 (80)	11.0 (17)	10.4 (16)	.0 (0)	3.95	.89	มาก
11. การชะลอการฟ้องใช้กับ ความผิดที่กระทำโดยประมาท เหมาะสมแล้ว	19.5 (30)	48.7 (75)	19.5 (30)	12.3 (19)	.0 (0)	3.75	.91	มาก
12. อัตราโทษจำคุกที่เหมาะสม ต่อการชะลอการฟ้องควรเป็น ความผิดที่มีโทษจำคุกอย่างสูง ไม่เกิน 3 ปี	18.8 (29)	57.8 (89)	15.6 (24)	7.1 (11)	.6 (1)	3.87	.82	มาก
13. การชะลอการฟ้องควร พิจารณาถึงความหนักเบาแห่ง ความเสียหายด้วย	35.7 (55)	57.8 (89)	4.5 (7)	1.9 (3)	.0 (0)	4.27	.64	มาก
14. การชะลอการฟ้องควรใช้กับ ผู้ที่รับสารภาพตั้งแต่ชั้นพนักงาน สอบสวน	22.1 (34)	51.9 (80)	14.9 (23)	10.4 (16)	.6 (1)	3.84	.91	มาก
15. การสั่งชะลอการฟ้องควร พิจารณาจากความรู้สึกสำนึกผิด ในการกระทำของตัวผู้กระทำผิด ด้วย	33.1 (51)	56.5 (87)	7.1 (11)	2.6 (4)	.6 (1)	4.19	.73	มาก
16. การชะลอการฟ้องควรต้อง คำนึงถึงความยินยอมของ ผู้เสียหายเป็นสำคัญ	32.5 (50)	42.9 (66)	14.3 (22)	9.7 (15)	.6 (1)	3.97	.96	มาก

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n = 154)								
ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความเห็น
17. การให้ความยินยอมในการ ชะลอการฟ้องของผู้เสียเป็นการ ป้องกันไม่ให้มีการนำคดีกลับมา ฟ้องได้อีก	10.4 (16)	48.7 (75)	22.7 (35)	13.6 (21)	4.5 (7)	3.47	1.00	ปานกลาง
18. ประเทศไทยมีระบบการ ฟ้องโดยใช้ดุลพินิจจึงทำให้ สามารถนำมาตราการชะลอการ ฟ้องมาใช้ได้	9.7 (15)	53.2 (82)	30.5 (47)	5.2 (8)	1.3 (2)	3.65	.78	ปานกลาง
19. ผู้มีอำนาจในการสั่งชะลอ การฟ้องควรเป็นพนักงานอัยการ เท่านั้น	7.8 (12)	38.3 (59)	26.0 (40)	22.7 (35)	5.2 (8)	3.21	1.05	ปานกลาง
20. พนักงานอัยการอาจอุทธรณ์ ทางการเมืองเข้าแทรกแซงใน การใช้ดุลพินิจในการสั่งชะลอ การฟ้องได้	22.1 (34)	45.5 (70)	26.0 (40)	5.2 (8)	1.3 (2)	3.82	.88	มาก
21. การพิจารณาสั่งชะลอการ ฟ้องควรเป็นรูปแบบ คณะกรรมการ	26.6 (41)	57.1 (88)	13.6 (21)	1.9 (3)	.6 (1)	4.07	.73	มาก
22. การพิจารณาสั่งชะลอการ ฟ้องในรูปแบบคณะกรรมการ สามารถเป็นหลักประกันการใช้ ดุลพินิจได้	20.8 (32)	52.6 (81)	24.7 (38)	1.3 (2)	.6 (1)	3.92	.75	มาก

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n = 154)								
ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
23. การมีผู้เชี่ยวชาญทางด้าน อาชีวศึกษา จิตวิทยา และสังคม สงเคราะห์ เข้ามามีส่วนร่วมจะ ทำให้การชะลอการฟ้องมี ประสิทธิภาพขึ้น	24.7 (38)	54.5 (84)	17.5 (27)	3.2 (5)	.0 (0)	4.01	.75	มาก
24. การชะลอการฟ้องไม่เป็นการ ก้าวล่วงอำนาจการพิจารณา คดีของฝ่ายตุลาการ	9.1 (14)	54.5 (84)	31.8 (49)	2.6 (4)	1.9 (3)	3.66	.76	ปานกลาง
25. การสืบเสาะข้อเท็จจริงจะ ช่วยให้การพิจารณาสั่งชะลอการ ฟ้องของพนักงานอัยการมี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	23.4 (36)	57.1 (88)	18.2 (28)	1.3 (2)	.0 (0)	4.03	.69	มาก
26. ผู้กระทำความผิดจะได้รับการ แก้ไขฟื้นฟูอย่างเหมาะสม ระหว่างถูกคุมประพฤติ	14.9 (23)	59.1 (91)	22.7 (35)	2.6 (4)	.6 (1)	3.85	.72	มาก
27. การชะลอการฟ้องทำให้ คู่กรณีสามารถตกลงกันอย่าง สันติโดยกระบวนการยุติธรรม เชิงสมานฉันท์	21.4 (33)	53.9 (83)	22.7 (35)	1.9 (3)	.0 (0)	3.95	.72	มาก

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n = 154)								
ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความเห็น
ผลของการชะลอการฟ้อง								
(ค่าเฉลี่ยรวม 3.48)								
28. ทำให้ศาลมีเวลาพิจารณา คดีอาญาประเภทอื่น ๆ ที่มีโทษ สูงได้อย่างรวดเร็วขึ้น	22.7 (35)	51.3 (79)	24.0 (37)	1.9 (3)	.0 (0)	3.95	.74	มาก
29. ทำให้คดีความที่ค้างค้างอยู่ใน ชั้นศาลมีจำนวนลดลง	20.1 (31)	57.1 (88)	21.4 (33)	1.3 (2)	.0 (0)	3.96	.69	มาก
30. ทำให้รัฐสามารถนำ งบประมาณไปใช้ในการแก้ไข ฟื้นฟูผู้ต้องขังที่กระทำผิด ร้ายแรงกว่าได้อย่างทั่วถึง	17.5 (27)	44.8 (69)	32.5 (50)	5.2 (8)	.0 (0)	3.75	.81	มาก
31. เป็นประโยชน์ต่อผู้เสียหาย และผู้กระทำผิดเนื่องจาก สามารถยุติคดีลงในเวลา อันรวดเร็ว	16.9 (26)	55.8 (86)	22.7 (35)	4.5 (7)	.0 (0)	3.85	.75	มาก
32. ทำให้ผู้กระทำผิดสามารถ ชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้นได้ สะดวกและรวดเร็วกว่า การถูก ลงโทษจำคุก	14.9 (23)	54.5 (84)	26.6 (41)	3.9 (6)	.0 (0)	3.81	.73	มาก
33. สามารถฟื้นฟูความ ประพฤติผู้กระทำผิดให้กลับตน เป็นพลเมืองดีได้โดยไม่ต้อง จำคุก	12.3 (19)	54.5 (84)	29.9 (46)	1.9 (3)	1.3 (2)	3.75	.75	มาก

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n = 154)								
ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความเห็น
34. การชะลอการฟ้องสามารถ ป้องกันการถ่ายทอดพฤติกรรม การกระทำผิดของผู้ต้องขัง ระหว่างถูกจำคุก	14.9 (23)	57.8 (89)	24.0 (37)	3.2 (5)	.0 (0)	3.84	.71	มาก
35. การชะลอการฟ้องทำให้ ผู้กระทำผิดไม่ถูกสังคมนำ ว่าเป็นคนชั่ว	15.6 (24)	61.7 (95)	19.5 (30)	3.2 (5)	.0 (0)	3.90	.69	มาก
36. การชะลอการฟ้องทำให้ ผู้กระทำผิดสามารถอยู่ร่วมกับ ครอบครัวและสังคมได้อย่าง ปกติสุขโดยไม่เกิดปัญหา	16.2 (25)	60.4 (93)	22.7 (35)	.6 (1)	.0 (0)	3.92	.64	มาก
37. การชะลอการฟ้องเป็นการ ป้องกันไม่ให้ผู้ต้องหากลับไป กระทำผิดซ้ำอีก	7.8 (12)	30.5 (47)	50.6 (78)	9.7 (15)	1.3 (2)	3.34	.81	ปานกลาง
38. ทำให้ผู้กระทำผิดไม่หนี ความผิดและให้ความร่วมมือกับ เจ้าหน้าที่ในกระบวนการ ยุติธรรมมากยิ่งขึ้น	6.5 (10)	47.4 (73)	42.2 (65)	3.2 (5)	.6 (1)	3.56	.70	ปานกลาง
39. * การชะลอการฟ้องอาจทำ ให้ผู้กระทำผิดไม่เกรงกลัวต่อ การถูกลงโทษ	1.3 (2)	11.0 (17)	31.2 (48)	44.8 (69)	11.7 (18)	2.45	.89	ปานกลาง

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n = 154)								
ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
40. * การชะลอการฟ้องอาจทำให้เกิดการกระทำผิดกฎหมาย เพิ่มสูงขึ้น	3.2 (5)	9.1 (14)	38.3 (59)	37.7 (58)	11.7 (18)	2.55	.93	ปานกลาง
41. * การชะลอการฟ้องมุ่งให้ ประโยชน์กับผู้กระทำผิด มากกว่าผู้เสียหาย	3.2 (5)	17.5 (27)	29.2 (45)	38.5 (59)	11.7 (18)	2.62	1.01	ปานกลาง
42. * ผู้เสียหายอาจรู้สึกว่ กฎหมายคุ้มครองผู้กระทำผิด มากกว่าเหยื่อที่ได้รับผลร้าย	1.9 (3)	14.9 (23)	26.6 (41)	41.6 (64)	14.9 (23)	2.47	.99	ปานกลาง
43. ทำให้ต้องเพิ่มจำนวน บุคลากรเพื่อปฏิบัติงานด้านการ ชะลอการฟ้อง	33.1 (51)	43.5 (67)	16.2 (25)	6.5 (10)	.6 (1)	4.02	.90	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม						3.74	.37	มาก

* คำถามเชิงลบ

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นถึงระดับความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติที่มีต่อการชะลอการฟ้องในภาพรวม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยรวม 3.74 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการชะลอการฟ้องอยู่ในระดับมาก หมายถึง พนักงานคุมประพฤติมีความเห็นด้วยกับการชะลอการฟ้อง โดยพบว่ามี 33 ข้อที่แสดงระดับความคิดเห็นในระดับมาก และมี 10 ข้อที่แสดงระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นด้วยมากใน 3 ลำดับ ได้แก่ การชะลอการฟ้องควรพิจารณาถึงความหนักเบาแห่งความเสียหายด้วย (ข้อ 13) ค่าเฉลี่ย 4.27 รองลงมา ได้แก่ การตั้งชะลอการฟ้องควรพิจารณาจากการรู้สึกสำนึกผิดในการกระทำของตัวผู้กระทำผิดด้วย (ข้อ 15) ค่าเฉลี่ย 4.19 รองลงมา ได้แก่ การชะลอการฟ้องควรใช้เฉพาะความผิดที่ไม่ร้ายแรงและไม่เป็นอันตรายต่อสังคมเท่านั้น (ข้อ 9) ค่าเฉลี่ย 4.18 สำหรับข้อที่กลุ่ม

ตัวอย่างมีความเห็นด้วยน้อยใน 3 ลำดับ ได้แก่ การชะลอการฟ้องอาจทำให้เกิดการกระทำผิดกฎหมายเพิ่มสูงขึ้น (ข้อ 40) ค่าเฉลี่ย 2.55 รองลงมา ได้แก่ ผู้เสียหายอาจรู้สึกว่าการฟ้องผู้กระทำผิดมากกว่าเหยื่อที่ได้รับผลร้าย (ข้อ 42) ค่าเฉลี่ย 2.47 รองลงมาเป็นข้อที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยน้อยที่สุด ได้แก่ การชะลอการฟ้องอาจทำให้ผู้กระทำผิดไม่เกรงกลัวต่อการถูกลงโทษ (ข้อ 39) ค่าเฉลี่ย 2.45

เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า

ด้านแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการชะลอการฟ้อง มีค่าเฉลี่ยรวม 3.90 ข้อที่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นด้วยสูงสุด ได้แก่ การชะลอการฟ้องเป็นมาตรการที่สามารถลดปริมาณคดีขึ้นสู่ศาลได้ (ข้อ 1) ค่าเฉลี่ย 4.15 รองลงมา ได้แก่ การชะลอการฟ้องเป็นมาตรการที่ช่วยลดปัญหาผู้ต้องขังแออัดในเรือนจำ (ข้อ 3) ค่าเฉลี่ย 4.04 รองลงมา ได้แก่ การชะลอการฟ้องเป็นมาตรการที่ช่วยลดการจำคุกระยะสั้นได้ (ข้อ 2) ค่าเฉลี่ย 4.03 ตามลำดับ สำหรับข้อที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยน้อยที่สุดในด้านแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการชะลอการฟ้อง ได้แก่ การชะลอการฟ้องเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด (ข้อ 7) ค่าเฉลี่ย 3.71

ด้านรูปแบบการชะลอการฟ้อง มีค่าเฉลี่ยรวม 3.88 ข้อที่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นด้วยสูงสุด ได้แก่ การชะลอการฟ้องควรพิจารณาถึงความหนักเบาแห่งความเสียหายด้วย (ข้อ 13) ค่าเฉลี่ย 4.27 รองลงมา ได้แก่ การสั่งชะลอการฟ้องควรพิจารณาจากความรู้สึกสำนึกผิดในการกระทำของตัวผู้กระทำผิดด้วย (ข้อ 15) ค่าเฉลี่ย 4.19 รองลงมา ได้แก่ การชะลอการฟ้องควรใช้เฉพาะความผิดที่ไม่ร้ายแรงและไม่เป็นอันตรายต่อสังคมเท่านั้น (ข้อ 9) ค่าเฉลี่ย 4.18 ตามลำดับ สำหรับข้อที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยน้อยที่สุดในด้านรูปแบบการชะลอการฟ้อง ได้แก่ ผู้มีอำนาจสั่งชะลอการฟ้องควรเป็นพนักงานอัยการเท่านั้น (ข้อ 19) ค่าเฉลี่ย 3.21

ด้านผลของการชะลอการฟ้อง มีค่าเฉลี่ยรวม 3.48 ข้อที่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นด้วยสูงสุด ได้แก่ การชะลอการฟ้องทำให้ต้องเพิ่มจำนวนบุคลากรเพื่อปฏิบัติงานด้านการชะลอการฟ้อง (ข้อ 43) ค่าเฉลี่ย 4.02 รองลงมา ได้แก่ การชะลอการฟ้องทำให้คดีความที่ค้างค้างอยู่ในชั้นศาลมีจำนวนลดลง (ข้อ 29) ค่าเฉลี่ย 3.96 ทำให้ศาลได้มีเวลาพิจารณาคดีอาญาประเภทอื่น ๆ ที่มีโทษสูงได้อย่างรวดเร็ว (ข้อ 28) ค่าเฉลี่ย 3.95 ตามลำดับ สำหรับข้อที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยน้อยที่สุดในด้านผลของการชะลอการฟ้อง ได้แก่ การชะลอการฟ้องอาจทำให้เกิดการกระทำผิดกฎหมายเพิ่มสูงขึ้น (ข้อ 39) ค่าเฉลี่ย 2.45

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะที่มีต่อการชะลอการฟ้อง

เป็นข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของพนักงานคุมประพฤติต่อการชะลอการฟ้อง ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อเสนอแนะจำนวน 135 คน ไม่ให้ข้อเสนอแนะจำนวน 19 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการจัดกลุ่มประเด็นตามข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ตารางที่ 6 ร้อยละ จำนวนของข้อเสนอแนะต่อการชะลอการฟ้อง

ข้อเสนอแนะ	ร้อยละ	จำนวน
1. การพิจารณาสั่งชะลอการฟ้องควรเป็นรูปแบบคณะกรรมการ เพื่อเป็นหลักประกันความเป็นธรรมให้แก่ทุกฝ่าย	92.5	125
2. กรมคุมประพฤติควรเพิ่มบุคลากรเพื่อปฏิบัติงานชะลอการฟ้อง	88.9	120
3. หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมควรมีการประสาน และสร้างความเข้าใจที่ตรงกันในเรื่องการชะลอการฟ้อง	86.7	117
4. ควรคำนึงถึงความต้องการพร้อมทั้งความรู้สึกของผู้เสียหาย มากกว่าผู้กระทำความผิด	83.0	112
5. ควรนำกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาใช้ในการชะลอการฟ้อง	80.0	108
6. ควรกำหนดรูปแบบการชะลอการฟ้องที่ชัดเจนและเหมาะสมกับสังคมไทย	78.5	106
7. ควรมีการทำประชาพิจารณ์ก่อนที่จะนำร่างกฎหมายเข้าสู่การพิจารณาของฝ่ายนิติบัญญัติ	76.3	103

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	ร้อยละ	จำนวน
8. ควรมีมาตรการในการดำเนินการชะลอการฟ้องให้มีความรวดเร็ว ทันต่อความเสียหาย และความผิดที่เกิดขึ้น	72.6	98
9. ควรมีการกำหนดฐานความผิดที่สามารถใช้มาตรการชะลอการ ฟ้องให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น	70.4	95
10. ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงวัตถุประสงค์ แนวคิด และรูปแบบของการชะลอการฟ้องที่ได้กำหนดขึ้น	68.9	93
11. ควรรนำการชะลอการฟ้องมาใช้กับคดีความรุนแรงในครอบครัว	65.9	89
12. ควรใช้มาตรการชะลอการฟ้องกับความผิดที่ได้กระทำโดย ประมาทเท่านั้น	64.4	87

จากตารางที่ 6 แสดงข้อเสนอแนะของพนักงานคุมประพฤติในเขตกรุงเทพมหานครต่อการชะลอการฟ้อง พบว่า ส่วนใหญ่เสนอแนะให้พิจารณาสั่งชะลอการฟ้องควรเป็นรูปแบบคณะกรรมการเพื่อเป็นหลักประกันความเป็นธรรมให้แก่ทุกฝ่าย ร้อยละ 92.5 รองลงมา คือ เสนอแนะให้กรมคุมประพฤติควรเพิ่มบุคลากรเพื่อปฏิบัติงานชะลอการฟ้อง ร้อยละ 88.9 รองลงมา คือ เสนอแนะให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมควรมีการประสาน และสร้างความเข้าใจที่ตรงกันในเรื่องการชะลอการฟ้อง ร้อยละ 86.7 ประเด็นที่มีผู้ให้ข้อเสนอแนะน้อยที่สุด คือ ควรใช้มาตรการชะลอการฟ้องกับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทเท่านั้น ร้อยละ 64.4

ส่วนที่ 5 การทดสอบสมมติฐาน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระซึ่งได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยด้านความรู้ กับตัวแปรตาม ซึ่งได้แก่ ความคิดเห็นของพนักงาน

คุณสมบัติต่อการชะลอการฟุ้ง ทั้งนี้เพื่อให้ได้ทราบว่าตัวแปรอิสระตัวแปรใด ที่มีผลต่อระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการชะลอการฟุ้ง สถิติที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปร 2 กลุ่ม (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) ในการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ใช้หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับการชะลอการฟุ้งกับความคิดเห็นต่อการชะลอการฟุ้งสำหรับนัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้กำหนดไว้ที่ .05 หรือที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

สมมติฐานที่ 1 พนักงานคุณสมบัติที่มีปัจจัยด้านบุคคลต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการชะลอการฟุ้งแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.1 พนักงานคุณสมบัติที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการชะลอการฟุ้งแตกต่างกัน

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานคุณสมบัติต่อการชะลอการฟุ้งจำแนกตามเพศ

(n = 154)					
เพศ	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t	P
ชาย	71	3.80	0.35	0.940	0.334
หญิง	83	3.68	0.37		
รวม	154				

จากตารางที่ 7 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า พนักงานคุณสมบัติที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการชะลอการฟุ้งไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 1.2 พนักงานคุณสมบัติที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการชะลอการฟุ้งแตกต่างกัน

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติต่อการชะลอการฟ้องจำแนกตามอายุ (n = 154)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.391	0.130	0.971	0.408
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	150	20.119	0.134		
รวม	153	20.509			

จากตารางที่ 8 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า พนักงานคุมประพฤติที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการชะลอการฟ้องไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 1.3 พนักงานคุมประพฤติที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการชะลอการฟ้องแตกต่างกัน

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติต่อการชะลอการฟ้องจำแนกตามระดับการศึกษา (n = 154)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	0.327	0.164	1.224	0.297
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	151	20.182	0.134		
รวม	153	20.509			

จากตารางที่ 9 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า พนักงานคุมประพฤติที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการชะลอการฟ้องไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 1.4 พนักงานคุมประพฤติที่มีสาขาวิชาที่จบการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการชะลอการฟ้องแตกต่างกัน

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานคูปประพตต่อการชะลอการฟ้องจำแนกตามสาขาวิชาที่จบการศึกษา

(n = 154)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	4	0.918	0.229	1.745	0.143
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	149	19.592	0.131		
รวม	153	20.509			

จากตารางที่ 10 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า พนักงานคูปประพตที่มีสาขาวิชาที่จบการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการชะลอการฟ้องไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 1.5 พนักงานคูปประพตที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการชะลอการฟ้องแตกต่างกัน

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานคูปประพตต่อการชะลอการฟ้องจำแนกตามระยะเวลาการปฏิบัติงาน

(n = 154)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.225	0.075	0.554	0.646
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	150	20.285	0.135		
รวม	153	20.509			

จากตารางที่ 11 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า พนักงานคูปประพตที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการชะลอการฟ้องไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 1.6 พนักงานคูปประพตที่มีลักษณะงานที่ปฏิบัติต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการชะลอการฟ้องแตกต่างกัน

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติต่อการชะลอการฟ้องจำแนกตามลักษณะงานที่ปฏิบัติ

(n = 154)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.109	0.036	0.268	0.848
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	150	20.100	0.136		
รวม	153	20.509			

จากตารางที่ 12 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า พนักงานคุมประพฤติที่มีลักษณะงานที่ปฏิบัติต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการชะลอการฟ้องไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 1.6 พนักงานคุมประพฤติที่มีแหล่งการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการชะลอการฟ้องต่างกันมีความคิดเห็นต่อการชะลอการฟ้องแตกต่างกัน

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติต่อการชะลอการฟ้องจำแนกตามแหล่งการรับรู้ข่าวสารจากโทรทัศน์

(n = 154)

การรับรู้	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t	P
รับรู้	32	3.66	0.35	0.224	0.636
ไม่รับรู้	122	3.75	0.37		
รวม	154				

จากตารางที่ 13 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า พนักงานคุมประพฤติที่มีแหล่งการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการชะลอการฟ้องจากโทรทัศน์ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการชะลอการฟ้องไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติต่อการชะลอการฟ้องจำแนกตาม
แหล่งการรับรู้ข่าวสารจากวารสาร

(n = 154)

การรับรู้	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t	P
รับรู้	37	3.66	0.42	1.223	0.271
ไม่รับรู้	117	3.76	0.34		
รวม	154				

จากตารางที่ 14 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า พนักงานคุมประพฤติที่มีแหล่งการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการชะลอการฟ้องจากวารสารต่างกันมีความคิดเห็นต่อการชะลอการฟ้องไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 15 เปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติต่อการชะลอการฟ้องจำแนกตาม
แหล่งการรับรู้ข่าวสารจากอินเทอร์เน็ต

(n = 154)

การรับรู้	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t	P
รับรู้	14	3.72	0.24	2.445	0.120
ไม่รับรู้	140	3.74	0.38		
รวม	154				

จากตารางที่ 15 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า พนักงานคุมประพฤติที่มีแหล่งการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการชะลอการฟ้องจากอินเทอร์เน็ตต่างกันมีความคิดเห็นต่อการชะลอการฟ้องไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 16 เปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติต่อการชะลอการฟ้องจำแนกตาม
แหล่งการรับรู้ข่าวสารจากหนังสือพิมพ์

(n = 154)

การรับรู้	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t	P
รับรู้	41	3.73	0.43	2.372	0.126
ไม่รับรู้	113	3.73	0.34		
รวม	154				

จากตารางที่ 16 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า พนักงานคุมประพฤติที่มีแหล่งการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการชะลอการฟ้องทางหนังสือพิมพ์ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการชะลอการฟ้องไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 17 เปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติต่อการชะลอการฟ้องจำแนกตาม
แหล่งการรับรู้ข่าวสารจากเอกสารภายในหน่วยงาน

(n = 154)

การรับรู้	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t	P
รับรู้	83	3.82	0.33	0.610	0.436
ไม่รับรู้	71	3.64	0.39		
รวม	154				

จากตารางที่ 17 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า พนักงานคุมประพฤติที่มีแหล่งการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการชะลอการฟ้องจากเอกสารภายในหน่วยงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการชะลอการฟ้องไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติต่อการชะลอการฟ้องจำแนกตาม
แหล่งการรับรู้ข่าวสารจากการประชุม สัมมนา

(n = 154)

การรับรู้	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t	P
รับรู้	74	3.78	0.35	0.134	0.715
ไม่รับรู้	80	3.69	0.38		
รวม	154				

จากตารางที่ 18 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า พนักงานคุมประพฤติที่มีแหล่งการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการชะลอการฟ้องทางจากประชุม สัมมนาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการชะลอการฟ้องไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 19 เปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติต่อการชะลอการฟ้องจำแนกตาม
แหล่งการรับรู้ข่าวสารจากเพื่อนร่วมงาน

(n = 154)

การรับรู้	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t	P
รับรู้	84	3.80	0.33	1.451	0.230
ไม่รับรู้	70	3.68	0.40		
รวม	154				

จากตารางที่ 19 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า พนักงานคุมประพฤติที่มีแหล่งการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการชะลอการฟ้องจากเพื่อนร่วมงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการชะลอการฟ้องไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับการชะลอการฟ้องมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการชะลอการฟ้องของพนักงานคุมประพฤติ

ตารางที่ 20 แสดงความสัมพันธ์ของความรู้เกี่ยวกับการชะลอการฟ้องกับความคิดเห็นต่อการชะลอการฟ้อง

(n = 154)

ความรู้เกี่ยวกับการชะลอการฟ้อง	ความคิดเห็นต่อการชะลอการฟ้อง	
	r	P
ความรู้เกี่ยวกับการชะลอการฟ้อง	0.204	0.011*

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 20 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ความรู้เกี่ยวกับการชะลอการฟ้องมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการชะลอการฟ้องของพนักงานคุมประพฤติในทางบวกหรือผันแปรไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งหมายความว่า ยิ่งพนักงานคุมประพฤติดีความรู้เกี่ยวกับการชะลอการฟ้องมากเท่าใด ก็จะทำให้พนักงานคุมประพฤติดีความคิดเห็นต่อการชะลอการฟ้องมากขึ้นด้วย ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อวิจารณ์

จากผลการวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติในเขตกรุงเทพมหานครต่อการชะลอการฟ้อง มีประเด็นต่าง ๆ ที่ควรยกมาวิจารณ์ ดังต่อไปนี้

ปัจจัยส่วนบุคคล

จากข้อมูลด้านบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุเฉลี่ยประมาณ 32 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาที่จบมากที่สุด คือ สาขานิติศาสตร์ มีระยะเวลาการปฏิบัติงานเฉลี่ยประมาณ 5 ปี ลักษณะงานที่ปฏิบัติได้แก่ งานสืบเสาะและพินิจ

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ตั้งสมมติฐานที่ 1 ไว้ว่า พนักงานคุมประพฤติที่มีปัจจัยด้านบุคคลต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการชะลอการฟ้องต่างกัน แต่ผลการทดสอบสมมติฐานปรากฏว่า พนักงานคุมประพฤติที่มีปัจจัยด้านบุคคลแตกต่างกันกลับมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการชะลอการฟ้อง

ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ความคิดเห็นด้านการชะลอการฟ้องเป็นเรื่องที่กลุ่มตัวอย่างสามารถให้ความคิดเห็นได้โดยไม่ต้องอาศัยปัจจัยส่วนบุคคลแต่อย่างใด ซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวความคิดของ Oskamp (1977: 119-133) ที่กล่าวว่า ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกาย มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคลในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมาลี (2539) พบว่า อายุ อายุราชการ และตำแหน่งที่ปฏิบัติงานต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน งานวิจัยของ อาทิตยา (2545) ที่พบว่า เพศ อายุ สาขาวิชาที่จบการศึกษา ระยะเวลา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่มีผลต่อความคิดเห็น งานวิจัยของ สิริกัญญา (2545) ที่พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา สาขาวิชาที่เรียนจบ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน สายงานที่รับผิดชอบไม่มีผลต่อความคิดเห็น และวิจัยของ ฉัฐวุฒิ (2547) ที่พบว่า ระยะเวลาในการปฏิบัติงานไม่มีผลต่อความคิดเห็น

ปัจจัยด้านความรู้

ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับการชะลอการฟ้อง พบว่า พนักงานคุมประพฤติมีระดับความรู้เกี่ยวกับการชะลอการฟ้องตามร่าง พ.ร.บ.ชะลอการฟ้อง พ.ศ. .... อยู่ในระดับสูง ซึ่ง หมายความว่า พนักงานคุมประพฤติมีความรู้ในเนื้อหาของสาระของร่าง พ.ร.บ.ชะลอการฟ้อง พ.ศ. .... เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพนักงานคุมประพฤติ กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า วิธีการที่พนักงานคุมประพฤติจะต้องปฏิบัติตาม ร่างพ.ร.บ.ฉบับดังกล่าว มีความคล้ายคลึง และใกล้เคียงกับวิธีการปัจจุบันที่พนักงานคุมประพฤติปฏิบัติงานคุมประพฤติตามคำสั่งของศาล

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานที่ 2 ไว้ว่า ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับการชะลอการฟ้องมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการชะลอการฟ้องของพนักงานคุมประพฤติ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพนักงานคุมประพฤติที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความสนใจในการติดตามข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการชะลอการฟ้องจึงทำให้ความรู้ขึ้นจนสามารถแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่ตนเองรู้ได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Foster (1952: 119) ที่กล่าวว่า ความคิดเห็นเกิดจาก ความรู้ ความเข้าใจ ซึ่งอาจเกิดมาจากการศึกษา ระดับการศึกษา หน้าที่ความรับผิดชอบ หรือการรับรู้ข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นจาก โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ หรือจากการพูดคุยกับบุคคลอื่นและสังคมนั้น ๆ ซึ่งมีส่วนผลักดันให้บุคคลมีการเรียนรู้และการแสดงออกถึงความคิดเห็นในเรื่องนั้น ๆ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิ่งแก้ว (2544) ที่พบว่าความรู้ ความเข้าใจมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็น

ด้านความคิดเห็นต่อชะลอการฟ้อง

จากระดับความคิดเห็นต่อการชะลอการฟ้องของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก หมายความว่า พนักงานคุมประพฤติในเขตกรุงเทพมหานคร มีความเห็นด้วยเกี่ยวกับการชะลอการฟ้อง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.82 แสดงให้เห็นว่า ถึงแม้พนักงานคุมประพฤตินี้จะมีงานที่ต้องปฏิบัติหลายงานด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นงานสืบเสาะและพินิจในขั้นตอนของศาลและขั้นตอนของราชทัณฑ์ งานควบคุมและสอดส่องตามเงื่อนไขการคุมประพฤติ งานกิจกรรมชุมชนงานแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด งานสงเคราะห์ผู้กระทำผิด งานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด (กรมคุมประพฤติ, ม.ป.ป.) แต่ก็ไม่ได้แสดงความคิดเห็นในเชิงที่ไม่เห็นด้วยหรือคัดค้านการนำมาตรการชะลอการฟ้องมาใช้กระบวนการยุติธรรม ทั้งที่พนักงานคุมประพฤติต้องมีการะงานเพิ่มขึ้นจากเดิม ซึ่งตามร่าง พ.ร.บ.ชะลอการฟ้อง พ.ศ. .... ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานคุมประพฤติไว้หลายประการด้วยกัน

เมื่อแยกพิจารณาระดับความคิดเห็นต่อการชะลอการฟ้องเป็นรายด้านและรายข้อแล้ว พบว่ามีประเด็นที่น่าสนใจและควรนำมาวิจารณ์ ดังนี้

ด้านแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการชะลอการฟ้อง

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็น ด้านแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการชะลอการฟ้อง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.90) หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นด้วยกับแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการชะลอการฟ้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็น การชะลอการฟ้องเป็นมาตรการที่สามารถลดปริมาณคดีเข้าสู่ศาล (ค่าเฉลี่ย 4.15) พนักงานคุมประพฤตินี้มีความเห็นด้วยมากที่สุดในด้านนี้ แสดงให้เห็นว่า พนักงานคุมประพฤติรับทราบถึงสภาพปัญหาปริมาณคดีล้นศาล ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคดีที่ไม่มีความผิดร้ายแรง คดีที่ได้กระทำไปด้วยความประมาทหรือคดีที่มีอัตราโทษจำคุกน้อย ที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดีของศาลเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการพิจารณาคดี จึงควรมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาญณรงค์ (2540) ที่พบว่า การชะลอการฟ้อง เป็นแนวทางหนึ่งการลดปริมาณคดีเข้าสู่ศาล งานวิจัยของ พิรศักดิ์ (2542) ที่พบว่า การชะลอการฟ้องเป็นรูปแบบหนึ่งที่สำคัญในการลดปริมาณคดีเข้าสู่ศาลและเห็นว่าการชะลอการฟ้องเป็นการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมที่ดีที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของคณิต (2546) กล่าวไว้ว่า การชะลอการฟ้องเป็นมาตรการในการบริหารงานคดีอย่างหนึ่ง กล่าวคือ เป็นกระบวนการเบี่ยงเบนคดี (Diversion)

ภายหลังจากที่มีการพิจารณาพิพากษาคดีที่ไม่มีความผิดร้ายแรง คดีที่ได้กระทำไปด้วยความประมาท หรือคดีที่มีอัตราโทษจำคุกน้อย จะทำให้เกิดผลกระทบต่อการรณรงค์ในการดูแลผู้ต้องขัง เนื่องจากมีปริมาณผู้ต้องขังจำนวนมากจนทำให้เกิดความแออัดเกิดขึ้นในเรือนจำ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นด้วยที่การชะลอการฟ้องเป็นมาตรการที่ช่วยลดปัญหาผู้ต้องขังแออัดในเรือนจำ (ค่าเฉลี่ย 4.04) แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่าการชะลอการฟ้องเป็นมาตรการที่สามารถลดปัญหาผู้ต้องขังแออัดในเรือนจำได้ เพราะจะทำให้ผู้ที่กระทำผิดที่มีลักษณะดังกล่าวไม่ต้องเข้าไปอยู่ในเรือนจำ และเรียนรู้พฤติกรรมกรรมการทำความผิดผู้ต้องโทษจำคุกที่เป็นอาชญากรอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบูรณ์ (ม.ป.ป.) ที่เสนอให้มีการนำการชะลอการฟ้องมาใช้แทนการลงโทษจำคุกและใช้แก้ปัญหานักโทษล้นเรือนจำ งานวิจัยของ ปันดดา (2544) ที่เสนอให้มีการนำมาตรการอื่นแทนการใช้โทษจำคุกให้กับผู้กระทำผิดที่มีได้มีสันดานชั่วร้ายและผู้กระทำผิดคดีเล็กน้อย ได้แก่ การใช้โทษปรับ การชะลอการฟ้อง การลดวันต้องโทษจำคุก งานวิจัยของ ชาตรี (2545) พบว่า หลักการและวิธีการชะลอการฟ้องเป็นแนวทางเหมาะสมในการลดอาชญากรรม เพราะมีการลดกระบวนการและขั้นตอนการดำเนินคดีลง ย่อมส่งผลให้มีการลดงบประมาณของประเทศ ลดจำนวนคดีที่ขึ้นสู่ศาล ไม่ต้องเพิ่มข้าราชการในกระบวนการยุติธรรม การชะลอการฟ้องจึงหลีกเลี่ยงการจำคุกระยะสั้น ในคดีความผิดบางประเภทการขังผู้กระทำความผิดไว้ในเรือนจำจะทำให้ผู้กระทำผิดเข้าไปเรียนรู้สิ่งชั่วร้ายในเรือนจำ ระยะเวลาที่สั้นดังกล่าวไม่เพียงพอต่อการสอนหรืออบรม ผู้ต้องขัง หลีกเลี่ยงการมีประวัติอาชญากรรมของผู้กระทำผิด

สำหรับประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นด้วยในด้านแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการชะลอการฟ้องมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ การชะลอการฟ้องเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด (ค่าเฉลี่ย 3.71) แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างปฏิบัติงานอยู่ในกรมคุมประพฤติ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกิจของกรมคุมประพฤติค่อนข้างมาก ไม่ว่าจะเป็นอาสาสมัครคุมประพฤติหรือเครือข่ายยุติธรรมชุมชน จึงทำให้เห็นถึงผลดีของการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม แต่สำหรับการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดของการชะลอการฟ้องนั้นยังไม่มีหลักเกณฑ์และวิธีการของการมีส่วนร่วมที่ชัดเจนจึงทำให้กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับประเด็นนี้น้อยกว่าประเด็นอื่น ๆ ในด้านเดียวกัน

ด้านรูปแบบและวิธีการชะลอการฟ้อง

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็น ด้านรูปแบบและวิธีการชะลอการฟ้อง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.88) หมายความว่า พนักงานคุมประพฤติในเขต กรุงเทพมหานครมีความเห็นด้วยกับรูปแบบและวิธีการชะลอการฟ้อง ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจจะนำมาวิจารณ์ ดังนี้

การให้ความยินยอมในการชะลอการฟ้องของผู้เสียหายเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดการนำคดีกลับมาฟ้องได้อีก (ค่าเฉลี่ย 3.47) ระดับความคิดเห็นปานกลาง แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างค่อนข้างเห็นด้วยกับการที่ผู้เสียหายต้องให้ความยินยอมก่อนที่จะมีการชะลอการฟ้อง กล่าวคือการให้ความยินยอมของผู้เสียหายที่ได้รับผลร้ายจากการกระทำผิดโดยตรงเป็นเงื่อนไขสำคัญสำหรับการชะลอการฟ้อง หากผู้เสียหายไม่ให้ความยินยอมที่จะให้มีการชะลอการฟ้องในคดีที่ได้รับความเสียหายแล้วการชะลอการฟ้องย่อมไม่เกิดขึ้น ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างยังไม่มั่นใจว่าการให้ความยินยอมจะเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดการนำคดีกลับไปฟ้องอีกได้ เพราะผู้เสียหายมีสิทธิฟ้องคดีด้วยตนเองในกฎหมายปัจจุบัน ดังนั้นการสั่งชะลอการฟ้องไม่เป็นการตัดสิทธิผู้เสียหายในการที่จะฟ้องคดีเอง หากคดีนั้นมิใช่ความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหาย หากภายหลังผู้เสียหายเปลี่ยนความคิดให้ผู้กระทำผิดได้รับการลงโทษก็อาจนำพยานหลักฐานไปฟ้องคดีต่อศาลได้

ประเทศไทยมีระบบการฟ้องโดยใช้ดุลพินิจจึงทำให้สามารถนำการชะลอการฟ้องมาใช้ได้ (ค่าเฉลี่ย 3.65) ระดับความคิดเห็นปานกลาง แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างค่อนข้างเห็นด้วยว่ากับหลักการดำเนินคดีตามดุลพินิจในระบบการฟ้องคดี แต่อาจยังไม่มั่นใจว่าการชะลอการฟ้องเป็นการใช้ดุลพินิจเช่นเดียวกับหลักเกณฑ์การสั่งไม่ฟ้องของพนักงานอัยการ ตามมาตรา 143 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่กำหนดให้พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาได้นั้นหรือไม่ อย่างไรก็ตามกลุ่มตัวอย่างทราบว่าตามหลักการของการชะลอการฟ้องนั้น เป็นการใช้ดุลพินิจของพนักงานอัยการในการสั่งชะลอการฟ้อง ซึ่งเป็นประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยน้อยที่สุดในด้านนี้ คือ ผู้มีอำนาจในการสั่งชะลอการฟ้องควรเป็นพนักงานอัยการเท่านั้น (ค่าเฉลี่ย 3.21) แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่ากรณีที่ให้พนักงานอัยการเท่านั้นเป็นผู้สั่งชะลอการฟ้อง อาจถูกอิทธิพลทางการเมืองเข้าแทรกแซงในการใช้ดุลพินิจในการสั่งชะลอการฟ้อง จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าควรให้มีการพิจารณาชะลอการฟ้องเป็นรูปแบบของคณะกรรมการ (ค่าเฉลี่ย 4.07) โดยคิดว่ารูปแบบคณะกรรมการสามารถเป็นหลักประกันการใช้ดุลพินิจของ

พนักงานอัยการได้ กล่าวคือ เป็นลักษณะของการตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน (Check and Balance) เพื่อเป็นการป้องกันการใช้อำนาจของพนักงานอัยการเกินขอบเขตและเป็นการป้องกันการแทรกแซงทางการเมืองการใช้ดุลพินิจในการสั่งชะลอการฟ้อง ทั้งนี้ยังเห็นด้วยว่าควรมีผู้เชี่ยวชาญทางด้านอาชญาวิทยา จิตวิทยา และสังคมสงเคราะห์ เข้ามามีส่วนร่วมจะทำให้การชะลอการฟ้องมีประสิทธิภาพขึ้น เนื่องจากบุคคลเหล่านั้น มีผู้เชี่ยวชาญสามารถวิเคราะห์เหตุแห่งความผิด ความหนักเบาของความเสียหาย พฤติการณ์แห่งการกระทำผิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยเกี่ยวกับผู้ต้องหา ไม่ว่าจะเป็นอายุ อาชีพ สติปัญญา สุขภาพร่างกาย และพฤติกรรมของผู้กระทำผิด

การสืบเสาะข้อเท็จจริงจะช่วยให้การพิจารณาสั่งชะลอการฟ้องของพนักงานอัยการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (ค่าเฉลี่ย 4.03) ระดับความคิดเห็นมาก แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่า การชะลอการฟ้องควรต้องมีการสืบเสาะข้อเท็จจริงของผู้กระทำผิดประกอบการพิจารณาว่าสมควรหรือไม่ที่จะให้มีการชะลอการฟ้องในความผิดนั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าพนักงานคุมประพฤติต้องปฏิบัติหน้าที่ในการสืบเสาะและพินิจและเสนอความเห็นต่อศาลประกอบดุลพินิจในการพิพากษาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 อยู่แล้ว จึงทำให้เห็นว่าการสืบเสาะและพินิจเป็นขั้นตอนที่ทำให้ได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติ และภูมิหลังทางสังคม รวมทั้งพฤติกรรมแห่งคดีของผู้กระทำผิด สามารถใช้เป็นข้อมูลเพื่อลงโทษผู้กระทำผิดแต่ละรายอย่างเหมาะสมต่อไป

การชะลอการฟ้องทำให้คู่กรณีสามารถตกลงกันอย่างสันติโดยกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ (ค่าเฉลี่ย 3.95) ระดับความคิดเห็นมาก แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่าการอำนวยความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ (Restorative Justice) เป็นแนวคิดใหม่ซึ่งได้รับการกล่าวถึงอย่างมาก เป็นการมองปัญหาอาชญากรรมว่าเป็นเรื่องที่มีใช่เป็นการกระทำต่อรัฐที่กระทบต่อความสงบเรียบร้อยเท่านั้นแต่เป็นเรื่องที่กระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลด้วย ดังนั้น ทุกฝ่ายที่ได้รับผลกระทบจากอาชญากรรมไม่ว่าจะเป็นผู้เสียหาย ผู้กระทำผิด มีโอกาสได้พูดคุยกันโดยตรง โดยผู้เสียหายได้พูดหรือแสดงถึงผลกระทบของการกระทำผิดนั้น ซึ่งผู้กระทำผิดเองก็สามารถเรียนรู้ถึงผลกระทบจากการกระทำของตนเองและแสดงความรับผิดชอบต่อผู้เสียหายโดยตรงเพื่อจะได้หาทางทำในสิ่งที่ถูกต้องต่อไป โดยมีผู้ไกล่เกลี่ยและชุมชนเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ จูทาร์ตัน (2548) ที่เห็นว่ากระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์สามารถใช้ในชั้นอัยการได้แก่ การชะลอการฟ้อง

ด้านผลของการชะลอการฟ้อง

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็น ด้านผลของการชะลอการฟ้องในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.48) หมายความว่า พนักงานคุมประพฤติในเขตกรุงเทพมหานครมีความเห็นด้วยกับผลของการชะลอการฟ้อง ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยกับผลดีของการชะลอการฟ้อง แต่ในประเด็นผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นหากมีการนำมาชะลอการฟ้องมาใช้ในอนาคต มีประเด็นที่น่าสนใจจะนำมาวิจารณ์ ดังนี้

การชะลอการฟ้องอาจทำให้ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวต่อการถูกลงโทษ (ค่าเฉลี่ย 2.45) ระดับความคิดเห็นปานกลาง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความไม่เห็นด้วย ร้อยละ 44.8 แสดงให้เห็นว่า พนักงานคุมประพฤติในฐานะที่ต้องปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับผู้กระทำความผิดที่อยู่ระหว่างคุมประพฤติ ตามคำสั่งศาล ไม่เห็นด้วยว่าสาเหตุการกระทำความผิดนั้นขึ้นอยู่กับโทษที่จะได้รับ แต่น่าจะเกิดจากตัวผู้กระทำความผิดเองมีความต้องการหรือตั้งใจที่จะทำให้เกิดการกระทำความผิดขึ้น แต่ในทางตรงกันข้าม หากผู้กระทำความผิดไม่ได้มีจิตใจเป็นอาชญากร และตามประวัติความประพฤติ การศึกษาอาชีพ สภาพแวดล้อมแห่งจิตใจของบุคคลดังกล่าวเป็นคนดีในสังคม และบางคนอาจทำประโยชน์ให้แก่สังคม แต่เมื่อได้กระทำความผิดอาญาโดยสาเหตุบางประการ หรือความผิดบางประเภท เช่น การกระทำโดยประมาท การกระทำบางอย่างที่ถือเป็นความผิดเพราะเป็นข้อห้ามของกฎหมาย เช่น ความผิดเกี่ยวกับอาวุธปืน การกระทำความผิดที่มีสาเหตุมาจากบุคคลอื่น เช่น การป้องกันเกินกว่าเหตุ การกระทำโดยจำเป็นเกินกว่าเหตุ การกระทำโดยบันดาลโทสะ การกระทำความผิดเนื่องจากสภาพแวดล้อมชักนำ เช่น ความยากจนเหลือทนทาน เพราะโอกาสอันควรให้ลักทรัพย์ที่กระทำด้วยความจำใจ หรือความยากจนเหลือทนทานซึ่งทรัพย์สินนั้นมีราคาเล็กน้อย ซึ่งเป็นความผิดที่อาจใช้วิธีการชะลอการฟ้องได้ ดังนั้นการชะลอการฟ้องจึงไม่น่าจะทำให้ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวการถูกลงโทษ หรือเป็นสาเหตุให้มีการกระทำความผิดกฎหมายเพิ่มสูงขึ้นแต่อย่างใด

การชะลอการฟ้องมุ่งให้ประโยชน์กับผู้กระทำความผิดมากกว่าผู้เสียหาย (ค่าเฉลี่ย 2.62) ระดับความคิดเห็นปานกลาง กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นใกล้เคียงกันระหว่างไม่เห็นด้วย กับไม่แน่ใจ ร้อยละ 38.5 และ 29.2 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า พนักงานคุมประพฤติค่อนข้างเห็นว่าการชะลอการฟ้องไม่ได้มุ่งประโยชน์ไปที่ตัวผู้กระทำความผิดเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ผู้เสียหายก็ยังได้รับประโยชน์จากการชะลอการฟ้องด้วย กล่าวคือ ได้รับการชดเชยความเสียหายอย่างรวดเร็วจากผู้กระทำความผิด และไม่ต้องเสียงบประมาณในการฟ้องร้องต่อศาล สอดคล้องกับแนวความคิดของ คัมภีร์ (ม.ป.ป.) ผู้ต้องหาสามารถดำเนินการบางอย่างอันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เสียหาย ตนเอง หรือ

สังคม สอดคล้องกับแนวคิดของ วันชัย (2548) ที่กล่าวว่าโดยมุ่งให้เชิงคุณค่าและประโยชน์สาธารณะ คำนึงถึงผู้ต้องหาและผู้เสียหายที่จะได้รับการเยียวยาตลอดจนการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสมานฉันท์ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าไม่ใช่แค่ตัวผู้กระทำความผิดได้รับประโยชน์จากการชะลอการฟ้องเพียงฝ่ายเดียว ทั้งนี้ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมก็จะได้รับประโยชน์ด้วย กล่าวคือ ปริมาณคดีที่เข้าสู่กระบวนการของศาลมีจำนวนลดลง กรมราชทัณฑ์ไม่ต้องประสบกับปัญหาผู้ต้องขังแออัดในเรือนจำ

กรมคุมประพฤติต้องเพิ่มจำนวนบุคลากรเพื่อปฏิบัติงานด้านการชะลอการฟ้อง (ค่าเฉลี่ย 4.02) ระดับความคิดเห็นมาก แสดงให้เห็นว่า พนักงานคุมประพฤติเห็นด้วยในการเพิ่มจำนวนบุคลากรเพื่อรองรับการปฏิบัติงานด้านการชะลอการฟ้องหากกฎหมายมีผลบังคับใช้ สาเหตุที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในประเด็นนี้มากที่สุดของด้านผลของการชะลอการฟ้องนั้น อาจเป็นเพราะว่า ในปัจจุบัน ภาระงานของพนักงานคุมประพฤติในปัจจุบันมีจำนวนมาก แต่จำนวนบุคลากรไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ทำให้อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานการชะลอการฟ้องในอนาคตได้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติในเขตกรุงเทพมหานครต่อการชะลอการฟ้อง” เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติต่อการชะลอการฟ้องเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติที่มีต่อการชะลอการฟ้องตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สาขาวิชาที่จบการศึกษา ระยะเวลาการปฏิบัติงาน ลักษณะงานที่ปฏิบัติ แหล่งการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการชะลอการฟ้อง และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการชะลอการฟ้องกับความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติต่อชะลอการฟ้อง

การดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้ ผู้วิจัยได้ใช้กลุ่มตัวอย่างจากสำนักงานคุมประพฤติในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งพนักงานคุมประพฤติ จำนวน 154 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างไปทำการประมวลผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, ค่า t - test, One-way ANOVA และ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

ปัจจัยด้านบุคคล กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 53.9 มีอายุระหว่าง 23 - 29 ปี ร้อยละ 44.8 มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 94.2 ส่วนใหญ่จบการศึกษาด้านนิติศาสตร์ ร้อยละ 42.9 รองลงมาจบสาขาวิทยาศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ ร้อยละ 42.2 โดยมีระยะเวลาการปฏิบัติงานระหว่าง 1-7 ปี ร้อยละ 74.1 มีลักษณะงานที่ปฏิบัติด้านสืบเสาะและพินิจ ร้อยละ 35.1

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการชะลอการฟ้องจากเพื่อนร่วมงานมากที่สุดร้อยละ 54.5 ส่วนเอกสารภายในหน่วยงานเป็นแหล่งที่รองลงมา ร้อยละ 53.9

ปัจจัยด้านความรู้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับการชะลอการฟ้องอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 0.85

ความคิดเห็นเกี่ยวกับชะลอการฟ้อง พบว่า กลุ่มตัวอย่างพนักงานคุมประพฤติในเขตกรุงเทพมหานครมีความเห็นเกี่ยวกับการชะลอการฟ้อง ค่าเฉลี่ย 3.74

ผลการทดสอบสมมติฐาน

จากการทดสอบสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ 2 ข้อ ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 พนักงานคุมประพฤติที่มีปัจจัยด้านบุคคลแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการชะลอการฟ้องแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับการชะลอการฟ้องมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติต่อการชะลอการฟ้อง

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า มีทั้งเป็นไปตามสมมติฐาน และไม่เป็นไปตามสมมติฐาน สรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยด้านบุคคลของพนักงานคุมประพฤติ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สาขาวิชาที่จบการศึกษา ระยะเวลาการปฏิบัติงาน ลักษณะงานที่ปฏิบัติ แหล่งการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการชะลอการฟ้องที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการชะลอการฟ้องไม่แตกต่างกัน ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1 และไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6 และ 1.7

2. ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับการชะลอการฟ้องของพนักงานคุมประพฤติมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติต่อการชะลอการฟ้อง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

.05 ซึ่งหมายความว่า ยิ่งพนักงานคุมประพฤติมีความรู้เกี่ยวกับชะลอการฟ้องมากขึ้นเท่าใด ก็จะทำให้ความคิดเห็นต่อการชะลอการฟ้องมีมากขึ้นเท่านั้น จึงสรุปได้ว่า เป็นไปตามสมมติฐานที่ 2

ตารางที่ 21 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ตัวแปรอิสระ	ผลการทดสอบ	
	เป็นไปตามสมมติฐาน	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
1. ปัจจัยด้านบุคคล		
1.1 เพศ		✓
1.2 อายุ		✓
1.3 ระดับการศึกษา		✓
1.4 สาขาวิชาที่จบการศึกษา		✓
1.5 ระยะเวลาการปฏิบัติงาน		✓
1.6 ลักษณะงานที่ปฏิบัติ		✓
1.7 แหล่งการรับรู้ข่าวสาร		✓
2. ปัจจัยด้านความรู้		
2.1 ความรู้เกี่ยวกับการชะลอการฟ้อง	✓	

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ในเรื่องของความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติในเขตกรุงเทพมหานครต่อการชะลอการฟ้อง พบว่ามีประเด็นที่ควรเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. จากประเด็นคำถามที่ว่า ผู้มีอำนาจในการสั่งชะลอการฟ้องควรเป็นพนักงานอัยการเท่านั้น กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.21) ซึ่งหมายความว่า

กลุ่มตัวอย่างค่อนข้างไม่เห็นด้วยที่พนักงานอัยการมีอำนาจในการสั่งชะลอการฟ้องแต่เพียงผู้เดียว จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 ควรกำหนดรูปแบบการพิจารณาสั่งชะลอการฟ้องในรูปแบบคณะกรรมการพิจารณาชะลอการฟ้อง เพื่อเป็นหลักประกันการใช้ดุลพินิจของพนักงานอัยการ โดยให้พนักงานอัยการผู้ที่มีหน้าที่พิจารณาคดีการชะลอการฟ้อง ทำหน้าที่กลั่นกรองคดีแล้วเสนอผลการพิจารณาว่าสมควรให้มีการชะลอการฟ้องหรือไม่ แล้วนำเข้าสู่การพิจารณาในรูปแบบคณะกรรมการเพื่อพิจารณาร่วมกันในขั้นตอนต่อไป

1.2 คณะกรรมการพิจารณาชะลอการฟ้อง ควรประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ เช่น อาชญาวิทยา จิตวิทยา และสังคมสงเคราะห์ เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการเพื่อพิจารณา เหตุแห่งความผิด ความหนักเบาของความเสียหาย พฤติการณ์แห่งการกระทำผิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยเกี่ยวกับผู้ต้องหา ไม่ว่าจะเป็นอายุ อาชีพ สติปัญญา สุขภาพร่างกาย และพฤตินิสัยของผู้กระทำผิด เพื่อให้สามารถใช้การชะลอการฟ้องได้เหมาะสม

2. จากประเด็นคำถามที่ว่า การชะลอการฟ้องมุ่งให้ประโยชน์กับผู้กระทำผิดมากกว่าผู้เสียหาย กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.62) ซึ่งหมายความว่ากลุ่มตัวอย่างค่อนข้างไม่เห็นด้วยกับประเด็นนี้ จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

2.1 ควรนำกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์เข้ามาใช้ในขั้นตอนของการชะลอการฟ้อง เพื่อให้ทุกฝ่ายที่ได้รับผลกระทบจากอาชญากรรมไม่ว่าจะเป็นผู้เสียหาย ผู้กระทำผิด และชุมชนจึงต้องเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน และประโยชน์ของการชะลอการฟ้องจะเกิดขึ้นกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

2.2 หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมควรมีการประสาน และสร้างความเข้าใจที่ตรงกันในเรื่องการชะลอการฟ้อง โดยร่วมกันการพิจารณาถึงประโยชน์ ผลดี ผลเสีย หรือผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นได้ เพื่อหาข้อยุติในทางปฏิบัติซึ่งจะทำให้การชะลอการฟ้องเกิดประโยชน์สูงสุดในการอำนวยความยุติธรรมให้กับประชาชน

3. จากประเด็นคำถามในส่วนของการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการชะลอการฟ้อง พบว่า กลุ่มตัวอย่างรับรู้ข่าวสารจากเพื่อนร่วมงานมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการชะลอการฟ้องยังไม่ทั่วถึง จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1 ควรมีการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการชะลอการฟ้องให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องประชาชนทั่วไป ได้รับทราบหลักการ และแนวคิดของการชะลอการฟ้องเพื่อให้เกิดการยอมรับ ก่อนนำมาใช้ในอนาคตต่อไป

3.2 ควรมีการทำประชาสัมพันธ์ร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. .... เพื่อให้ทราบถึงข้อคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องและนำข้อคิดเห็นไปปรับให้เหมาะสม ก่อนเข้าสู่กระบวนการออกกฎหมายต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาในลักษณะที่เป็นการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างบุคลากรของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เพื่อจะศึกษาความคิดเห็นต่อการชะลอการฟ้องเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร ซึ่งจะทำให้การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการชะลอการฟ้องมีความชัดเจนและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

2. การศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล จึงมีลักษณะในเชิงปริมาณ ซึ่งควรเพิ่มการวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์ผู้บริหารของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม และนักวิชาการด้านกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้ผลการวิจัยได้ข้อมูลเชิงลึกและมีความสมบูรณ์มากกว่าการศึกษาวิจัยครั้งนี้

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กมลวิทย์ โสภิกุล. 2541. กระบวนการยุติธรรมในสหัสวรรษหน้า : มุมมองของนักวิชาการ

จุลพาฬ. 46 (กรกฎาคม-ธันวาคม2542): 9-17.

กรมคุมประพฤติ. ม.ป.ป. บทบาทและภารกิจกรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม.

กรุงเทพมหานคร.

กรมราชทัณฑ์. 2540. ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ สำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขังกับข้อเสนอแนะใน

เรื่องที่เกี่ยวข้องขององค์การสหประชาชาติ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ราชทัณฑ์.

กรรณิกา พลเยี่ยม. 2543. การนำมาตรการชะลอการฟ้องมาใช้ในการป้องกันปัญหาหลพิษจาก

โรงงานอุตสาหกรรม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กิตติพงษ์ กิตยารักษ์. 2544. การปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมทางอาญาไทย. กรุงเทพมหานคร:

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

_____. 2545. ความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ หลักการและแนวคิดใน กระบวนการยุติธรรมเชิง

สมานฉันท์: ทางเลือกใหม่สำหรับกระบวนการยุติธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน

กองทุนสนับสนุนการวิจัย.

กิ่งแก้ว คงกษัตริย์. 2544. ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์กับกรณีผู้ต้องขังล้นเรือนจำ.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

โกมล พรหมเพ็ง. 2548. ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานคุมประพฤติ: ศึกษาเฉพาะกรณี

สำนักงานคุมประพฤติในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

คณะอนุกรรมการศึกษาผลกระทบกฎหมายเกี่ยวกับการใช้มาตรการชะลอการฟ้องและมาตรการ
ต่อรองคำรับสารภาพ. 2548. รายงานการศึกษาผลกระทบกฎหมายเกี่ยวกับการใช้
มาตรการชะลอการฟ้องและมาตรการต่อรองคำรับสารภาพ. **ดุลพาห** (มกราคม-เมษายน
2548) : 1.

คณิต ฌ นคร. 2546. การชะลอการฟ้องกับอำนาจตุลาการ. **มติชน** (18 กันยายน 2546): 6.

คัมภีร์ แก้วเจริญ. ม.ป.ป. อัยการสูงสุดคนใหม่กับงานในกระบวนการยุติธรรม. **วารสารอัยการ
ฉบับร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. ....: กับผลประโยชน์ของประชาชน** : 1- 5.

จตุพร บานชื่น. 2532. **กระบวนการยุติธรรม**. ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์.

จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. 2548. กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์: การคืนอำนาจแก่เหยื่อ
อาชญากรรมและชุมชน. กรุงเทพมหานคร: บริษัทเอเชีย แปซิฟิค ออฟเซ็ท จำกัด.

ฉวีวรรณ ขอบทำกิจ. 2545. **การชะลอการฟ้อง**. สารนิพนธ์, มหาวิทยาลัยเกริก.

ชาติรี สุวรรณิน. 2545. **การชะลอการฟ้อง**. งานวิจัยหลักสูตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
รุ่นที่ 45.

ชาญณรงค์ ปราณจิตต์. 2540. **การวิจัยเพื่อหาวิธีการลดปริมาณคดีที่มาสู่ศาลและความรวดเร็วใน
การดำเนินคดี**. กรุงเทพมหานคร.

ณัฐวุฒิ เสริมมัย, ร.ต.อ. 2547. **ความคิดเห็นของพนักงานสอบสวนที่มีต่อการคุ้มครองพยานบุคคล
: ศึกษาเฉพาะกรณีกองบังคับการตำรวจนครบาล**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ธีระยุทธ แรงเขตร์การ, ร.ต.อ. 2546. **ชะลอการฟ้อง: ศึกษากรณีความผิดเกี่ยวกับการพนัน**.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

นวลจันทร์ ทศนชัยกุล. 2548. อาชญากรรม (การป้องกัน: การควบคุม). นนทบุรี: พรทิพย์การพิมพ์.

นัทธี จิตสว่าง. 2540. หลักทัณฑ์วิทยา. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิปัญญาสงเคราะห์.

ปนัดดา แพร่สีดา. 2544. ปัจจัยที่มีผลต่อความแออัดในเรือนจำ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ประธาน วัฒนวานิชย์. ม.ป.ป. วารสารอัยการ. ฉบับร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. ....: กับผลประโยชน์ของประชาชน.

ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. 2535. การพัฒนากระบวนการยุติธรรม ประเด็นที่ควรพิจารณา. รวมบทความวิชาการพัฒนาสังคม แนวคิดและปฏิบัติการ. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

พ่องพรรณ ตรียมกงกุล และ สุภาพ ถัตราภรณ์. 2543. การออกแบบการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พิชา รุจินาม, พ.ต.ต. 2544. ภาพลักษณ์ของตำรวจทางหลวงในทัศนะของผู้ขับขี่รถยนต์บนถนนสายเอเชีย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พิรศักดิ์ ศรีสุพล. 2542. การชะลอการฟ้อง. งานวิจัยหลักสูตรผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง วิทยาลัยการยุติธรรม สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม.

เพชรินทร์ ตั้งกิตติวงศ์พร. 2533. ทัศนะของนักวิชาการต่อการชะลอการฟ้อง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

มานิช สุภาพพูล, พ.ต.ท. 2544. ความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจสายป้องกันปราบปรามที่มีต่อการตรวจค้นตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540: ศึกษาเฉพาะกรณีตำรวจภูธรจังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ยุทธพงษ์ กัยวรรณ. 2543. **พื้นฐานการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

รัตติกรณ์ จงวิศาล. 2535. **ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ ทักษะกับการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เรวัช กลิ่นเกษร. 2527. **ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการชะลอการฟ้อง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยมหิดล.

เรวัต น้ำเฉลิม. 2522. **การชะลอการฟ้อง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วชิระ สนิธิรักษ์. 2546. **ทัศนะของพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจต่อการชะลอการฟ้อง**. สารนิพนธ์, มหาวิทยาลัยเกริก.

วันชัย ศรีนวนนัต, พล.ต.ท. 2548. **มาตรการชะลอการฟ้อง (Suspend Prosecution)**. (Online). Available: www.office.police.go.th/wanchai/know16.htm.

วาสนา พงศาปาน. 2546. **ความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่สำนักงานประมาณในการกำหนดผลผลิต ผลลัพธ์ภายใต้ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วีระพงษ์ บุญโญภาส. 2547. **กระบวนการยุติธรรมกับกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน**. กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์นิติธรรม.

ศิริโรจน์ ดุลลัมพะ. 2540. **ทัศนคติของพนักงานคุมประพฤติที่มีต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ศุภกนิษฐ์ พลไพรินทร์. 2540. **เทคนิคการประเมินผล**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แพร่พิทยา.

สมบูรณ์ ประสพเนตร. (ม.ป.ป.) การใช้มาตรการอื่น แทนโทษจำคุกกับการแก้ปัญหานักโทษ
ล้นเรือนจำ. กรุงเทพมหานคร.

สาครินทร์ จำปา. 2547. การชะลอการฟ้องในคดีอาญา: ความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษานิติศาสตร์
ปี 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สำนักงานอัยการสูงสุด. 2546. การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เรื่อง การนำมาตรการชะลอ
การฟ้องและต่อรองคำรับสารภาพมาใช้ในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร.

สุดสงวน สุธีสร. 2541. อาชญากรรม: ความหมาย ขอบเขต และทฤษฎี. คณะสังคมสงเคราะห์
ศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร.

สุชีรา ภัทรายุทธวรรณ. 2545. คู่มือการวัดทางจิตวิทยา. ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริ
ราชพยาบาล, มหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์เมดิคัลมีเดีย.

สุพจน์ สุโรจน์. 2539. ทฤษฎีการลงโทษและแบบของการลงโทษ. เอกสารการสอนวิชาอาชญาวิทยา
และทัณฑวิทยา หน่วยที่ 8-15 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (พิมพ์ครั้งที่ 1). นนทบุรี: โรง
พิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

_____. 2540. แนวคิดและทฤษฎีในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด. เอกสารการสอนวิชา
การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด หน่วยที่ 1-7 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (พิมพ์ครั้งที่ 1).
นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

_____. 2544. ทฤษฎีการลงโทษและทฤษฎีเพื่อความปลอดภัย. เอกสารการสอนวิชากฎหมาย
อาญา 1 ภาคบัญญัติทั่วไป มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (พิมพ์ครั้งที่ 12). นนทบุรี: โรง
พิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สุมาลี ตานันชัย. 2539. ความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงาน
คุมประพฤติสตรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ศิริกัญญา เหล่างาม. 2545. ความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติที่มีต่อการนำระบบบริหาร
กิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีไปใช้ในการบริหารงานของกรมคุมประพฤติ. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อรัญ สุวรรณบุบผา. 2518. หลักสูตรอาญาวิทยา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

อาทิตยา ระวีประยูรบุตร. 2545. ความเป็นไปได้ในการนำผู้พ้นคุมประพฤติเป็นอาสาสมัคร
คุมประพฤติในทัศนะของพนักงานคุมประพฤติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อายุตม์ สินธพพันธุ์. 2542. รูปแบบกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในอนาคต. วารสารราชทัณฑ์.
42 (กันยายน – ธันวาคม 2542): 81 – 92.

Bloom, B.S. 1972. **Taxonomy of Educational Objective.** Hand Book 1: Cognitive Domain.
New York: David Mokay Company, Inc.

Bloom, B.S., G.F. Madaus and Hastings, J.T. 1981. **Evaluation to Improve Learning.** New
York: McGraw-Hill.

Foster, C.R. 1952. **Psychology for Life Adjustment.** Chicago: American Technical Society.

Good, C.V. 1959. **Dictionary of Education.** New York: McGraw-Hill Book Company.

Issak, A.C. 1981. **Scope and Method of Political Science: An Introduction to the
Methodology of Political Inquiry.** 3rd ed. Illinois: The Dorsey Press.

Oskamp, S. 1977. **Attitudes and Opinions.** Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice - Hall, Inc.

Renner, H.H. 1954. **Introduction to Opinion and Attitude.** New York: Harper and Brothers
Publisher Measurement.

Shaw, M.E. and J.M. Wright. 1976. **Scale for The Measurement of Attitude**. New York: McGraw-Hill.

Webster's Collegiate Dictionary. 1996. **Merriam-Webster's Collegiate Dictionary**. 10th ed. Massachusetts: Merriam Webster Incorporated.

Yamane, T. 1973. **Statistics and Introductory Analysis**. 3rd ed. New York: Harper and Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติในเขตกรุงเทพมหานครต่อการชะลอการฟ้อง

คำชี้แจง

ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถามชุดนี้ขึ้น เพื่อศึกษาความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติในเขตกรุงเทพมหานครต่อการชะลอการฟ้อง

แบบสอบถามชุดนี้ ประกอบด้วยข้อคำถามแบ่งเป็น 4 ส่วน คือ

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยด้านบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการชะลอการฟ้อง
- ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติต่อการชะลอการฟ้อง
- ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการชะลอการฟ้อง

ข้อมูลจากท่านมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสมบูรณ์ของผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ โดยจะนำไปวิเคราะห์ร่วมกันทั้งหมดและไม่แยกเสนอผลการวิเคราะห์เป็นรายบุคคล ดังนั้นการตอบแบบสอบถามจะไม่ส่งผลกระทบต่อท่านแต่ประการใด และจะใช้ประโยชน์ในทางวิชาการเท่านั้น

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางสาวนรินชา สุภาพพูล

นิติศตปริญาโท สาขาบริหารงานยุติธรรมฯ

ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แบบสอบถาม

เรื่อง ความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติในเขตกรุงเทพมหานครต่อการชะลอการฟ้อง

.....

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หรือข้อความที่ตรงกับความจริงหรือความคิดเห็นของท่านมากที่สุดหรือเติมข้อความในช่องว่างให้ได้ความสมบูรณ์ (โปรดตอบทุกข้อ)

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลด้านบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

☐ 1. ชาย

☐ 2. หญิง

2. อายุ ..... ปี

3. ระดับการศึกษา

☐ 1. ประถมตรี

☐ 2. ประถมโท

☐ 3. ประถมเอก

☐ 4. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. สาขาวิชาที่จบการศึกษา

☐ 1. สาขานิติศาสตร์

☐ 2. สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

☐ 3. สาขาจิตวิทยา

☐ 4. สาขาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

☐ 5. สาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

☐ 6. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

5. ระยะเวลาการปฏิบัติงานตำแหน่งพนักงานคุมประพฤติ .....ปี.....เดือน

6. ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

- ☐ 1. ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาระบบงานคอมพิวเตอร์
- ☐ 2. ปฏิบัติงานสืบเสาะและพินิจ
- ☐ 3. ปฏิบัติงานควบคุมและสอดส่อง
- ☐ 4. ปฏิบัติงานตามพ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.2545

7. ท่านได้รับทราบข่าวสารเกี่ยวกับการชะลอการฟ้องจากแหล่งใด (ตอบได้กว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1. โทรทัศน์
- ☐ 2. วารสาร
- ☐ 3. อินเทอร์เน็ต
- ☐ 4. หนังสือพิมพ์
- ☐ 5. เอกสารภายในหน่วยงาน
- ☐ 6. การประชุม สัมมนา
- ☐ 7. เพื่อนร่วมงาน

ส่วนที่ 2 : ความรู้เกี่ยวกับการชะลอการฟ้อง (ตามร่างพ.ร.บ.ชะลอการฟ้อง พ.ศ. .... ที่ผ่านความเห็นจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 1 กันยายน พ.ศ.2547)

คำชี้แจง ข้อคำถามต่อไปนี้ข้อใดถูก ข้อใดผิด โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้ของท่านมากที่สุด (โปรดตอบทุกข้อ)

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
1. การชะลอการฟ้องใช้กับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท		
2. การกระทำผิดที่ไม่ร้ายแรงสามารถใช้มาตรการชะลอการฟ้องได้		
3. การชะลอการฟ้องจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อผู้กระทำผิดให้การรับสารภาพ		
4. ผู้เสียหายต้องให้ความยินยอมในการใช้มาตรการชะลอการฟ้อง		
5. พนักงานสอบสวนต้องบันทึกคำให้การลงในสำนวนการสอบสวนเมื่อผู้กระทำผิดขอให้ชะลอการฟ้อง		

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
6. พนักงานอัยการที่มีอำนาจสั่งคดีอาญาเป็นผู้ที่มีอำนาจสั่งชะลอการฟ้อง		
7. ต้องมีการสืบเสาะข้อเท็จจริงต่าง ๆ ของผู้กระทำความผิดก่อนการพิจารณาสั่งชะลอการฟ้อง		
8. พนักงานคุมประพฤติต้องดำเนินการสืบเสาะให้เสร็จภายใน 30 วัน และ ขยายเวลาได้ไม่เกิน 15 วัน		
9. หากพนักงานอัยการมีความเห็นว่าจะสมควรชะลอการฟ้องต้องดำเนินคดี ในความผิดนั้นต่อไป		
10. พนักงานอัยการต้องแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้กระทำความผิดและผู้เสียหายทราบถึงเหตุผลของการสั่งชะลอการฟ้อง		
11. ผู้กระทำความผิด ผู้เสียหาย หรือผู้มีส่วนได้เสียสามารถยื่นคำคัดค้านคำสั่งชะลอการฟ้องต่ออัยการสูงสุดได้		
12. ถ้าอัยการสูงสุดไม่เห็นด้วยกับคำสั่งชะลอการฟ้องพนักงานอัยการต้องดำเนินคดีในความผิดนั้นต่อไป		
13. พนักงานอัยการมีอำนาจสั่งให้พนักงานคุมประพฤติดำเนินการสืบเสาะได้ตามที่เห็นสมควร		
14. พนักงานคุมประพฤติและอาสาสมัครคุมประพฤติดำเนินการหน้าที่คุมความประพฤติผู้ที่อยู่ระหว่างชะลอการฟ้อง		
15. ผู้ถูกคุมประพฤติในชั้นชะลอการฟ้องต้องมารายงานตัวกับพนักงานคุมประพฤติหรืออาสาสมัครคุมประพฤติตามที่กำหนด		
16. คำสั่งให้ชะลอการฟ้องและระยะเวลาการคุมความประพฤติต้องไม่เกิน 3 ปี และไม่เกินกำหนดอายุความสำหรับความผิดนั้น		
17. ผู้กระทำความผิดที่ได้รับการชะลอการฟ้องซึ่งอยู่ระหว่างการคุมประพฤติต้องทำกิจกรรมบริการสังคมหรือสาธารณะประโยชน์		
18. พนักงานคุมประพฤติเป็นผู้ที่มีบทบาทในการสร้างความสมานฉันท์ระหว่างผู้กระทำความผิด ผู้เสียหาย และชุมชน		
19. พนักงานคุมประพฤติต้องทำรายงานเสนอให้พนักงานอัยการทราบเมื่อผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการคุมประพฤติ		

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
20. พนักงานอัยการสามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดหากจงใจไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการคุมประพฤติ		

ส่วนที่ 3 : ความคิดเห็นเกี่ยวกับการชะลอการฟ้อง

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องของข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด (โปรดตอบทุกข้อ)

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
<u>แนวคิดและวัตถุประสงค์การชะลอการฟ้อง</u>					
1. การชะลอการฟ้องเป็นมาตรการที่สามารถลดปริมาณคดีขึ้นสู่ศาลได้					
2. การชะลอการฟ้องเป็นมาตรการที่ช่วยลดความเสี่ยงการจำคุกระยะสั้นได้					
3. การชะลอการฟ้องเป็นมาตรการที่ช่วยลดปัญหาผู้ต้องขังแออัดในเรือนจำ					
4. การชะลอการฟ้องทำให้รัฐประหยัดงบประมาณในการดูแลผู้ต้องขัง					
5. การชะลอการฟ้องจะทำให้ผู้เสียหายและผู้กระทำผิดลดค่าใช้จ่ายในกระบวนการดำเนินคดีอาญา เช่น ค่าทนายความ					
6. การชะลอการฟ้องเป็นมาตรการหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดได้					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
7. การชะลอการฟ้องเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด					
8. การชะลอการฟ้องเป็นการเบี่ยงเบนคดีออกจากกระบวนการยุติธรรมโดยอาศัยความร่วมมือจากชุมชนและสังคม					
รูปแบบการชะลอการฟ้อง					
9. การชะลอการฟ้องควรใช้เฉพาะความผิดที่ไม่ร้ายแรงและไม่เป็นอันตรายต่อสังคมเท่านั้น					
10. การชะลอการฟ้องใช้กับผู้กระทำผิดซึ่งไม่เคยได้รับโทษจำคุกมาก่อนเหมาะสมแล้ว					
11. การชะลอการฟ้องใช้กับความผิดที่กระทำโดยประมาทเหมาะสมแล้ว					
12. อัตราโทษจำคุกที่เหมาะสมต่อการชะลอการฟ้องควรเป็นความผิดที่มีโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 3 ปี					
13. การชะลอการฟ้องควรพิจารณาถึงความหนักเบาแห่งความเสียหายด้วย					
14. การชะลอการฟ้องควรใช้กับผู้รับสารภาพตั้งแต่ชั้นพนักงานสอบสวน					
15. การสั่งชะลอการฟ้องควรพิจารณาจากการรู้สึกสำนึกผิดในการกระทำของผู้กระทำผิดด้วย					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
16. การชะลอการฟ้องควรต้องคำนึงถึง ความยินยอมของผู้เสียหายเป็นสำคัญ					
17. การให้ความยินยอมในการชะลอการ ฟ้องของผู้เสียหายเป็นการป้องกัน ไม่ให้มีการนำคดีกลับมาฟ้องได้อีก					
18. ประเทศไทยมีระบบการฟ้องโดยใช้ ดุลพินิจจึงทำให้สามารถนำมาตราการ ชะลอการฟ้องมาใช้ได้					
19. ผู้มีอำนาจในการสั่งชะลอการฟ้องควร เป็นพนักงานอัยการเท่านั้น					
20. พนักงานอัยการอาจถูกอิทธิพลทาง การเมืองเข้าแทรกแซงในการใช้ ดุลพินิจในการสั่งชะลอการฟ้องได้					
21. การพิจารณาสั่งชะลอการฟ้องควรเป็น รูปแบบคณะกรรมการ					
22. การพิจารณาสั่งชะลอการฟ้องใน รูปแบบคณะกรรมการสามารถเป็น หลักประกันการใช้ดุลพินิจได้					
23. การมีผู้เชี่ยวชาญทางด้านอาชญาวิทยา จิตวิทยาและสังคมสงเคราะห์ เข้ามามี ส่วนร่วมจะทำให้การชะลอการฟ้องมี ประสิทธิภาพขึ้น					
24. การชะลอการฟ้องไม่เป็นการก้าวก่าย อำนาจการพิจารณาคดีของฝ่ายตุลาการ					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
ผลของการชะลอการฟ้อง					
25. การสืบเสาะข้อเท็จจริงจะช่วยให้การพิจารณาสั่งชะลอการฟ้องของพนักงานอัยการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น					
26. ผู้กระทำผิดจะได้รับการแก้ไขฟื้นฟูอย่างเหมาะสมระหว่างถูกคุมประพฤติ					
27. การชะลอการฟ้องทำให้คู่กรณีสามารถตกลงกันอย่างสันติโดยกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์					
28. ทำให้ศาลมีเวลาพิจารณาคดีอาญาประเภทอื่น ๆ ที่มีโทษสูงได้อย่างรวดเร็วขึ้น					
29. ทำให้คดีความที่ค้างคั่งอยู่ในชั้นศาลมีจำนวนลดลง					
30. ทำให้รัฐสามารถนำงบประมาณไปใช้ในแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังที่กระทำผิดร้ายแรงกว่าได้อย่างทั่วถึง					
31. เป็นประโยชน์ต่อผู้เสียหายและผู้กระทำผิดเนื่องจากสามารถยุติคดีลงในเวลาอันรวดเร็ว					
32. ทำให้ผู้กระทำผิดสามารถชดใช้ความเสียหายที่เกิดขึ้นได้สะดวกและรวดเร็วกว่า การถูกลงโทษจำคุก					
33. สามารถฟื้นฟูความประพฤติผู้กระทำผิดให้กลับตนเป็นพลเมืองดีได้โดยไม่ต้องจำคุก					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
34. การชะลอการฟ้องสามารถป้องกันการ ถ่ายทอดพฤติกรรมการกระทำผิดของ ผู้ต้องขังระหว่างถูกจำคุก					
35. การชะลอการฟ้องทำให้ผู้กระทำผิดไม่ ถูกสังคมนับว่าเป็นคนจี้คุก					
36. การชะลอการฟ้องทำให้ผู้กระทำผิด สามารถอยู่ร่วมกับครอบครัวและสังคม ได้อย่างปกติสุขโดยไม่เกิดปัญหา					
37. การชะลอการฟ้องเป็นการป้องกัน ไม่ให้ผู้ต้องหากลับไปกระทำผิดซ้ำอีก					
38. ทำให้ผู้กระทำผิดไม่หนีความผิดและ ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ใน กระบวนการยุติธรรมมากยิ่งขึ้น					
39. การชะลอการฟ้องอาจทำให้ผู้กระทำ ผิดไม่เกรงกลัวต่อการถูกลงโทษ					
40. การชะลอการฟ้องอาจทำให้เกิดการ กระทำผิดกฎหมายเพิ่มสูงขึ้น					
41. การชะลอการฟ้องมุ่งให้ประโยชน์กับ ผู้กระทำผิดมากกว่าผู้เสียหาย					
42. ผู้เสียหายอาจรู้สึกว่าคุณหมายคุ้มครอง ผู้กระทำผิดมากกว่าเหยื่อที่ได้รับผลร้าย					
43. ทำให้ต้องเพิ่มจำนวนบุคลากรเพื่อ ปฏิบัติงานด้านการชะลอการฟ้อง					

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการชะลอการฟ้อง

คำชี้แจง โปรดพิจารณาให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำการชะลอการฟ้องมาใช้ในประเทศไทยในประเด็นดังต่อไปนี้

รูปแบบและวิธีการชะลอการฟ้อง : .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ปัญหา อุปสรรคที่คาดว่าจะเกิดขึ้น : .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

*****

ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามการวิจัยครั้งนี้

ภาคผนวก ข

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตารางผนวกที่ 1 ผลการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของมาตรวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับการชะลอการฟ้อง

ข้อความที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Alpha if Item Deleted
1	167.1667	406.4885	.6729	.9409
2	167.4333	408.1851	.627	.9411
3	167.5000	403.9828	.5434	.9417
4	167.6333	397.2747	.6647	.9406
5	167.5667	403.1506	.5440	.9417
6	167.4333	411.7023	.4693	.9422
7	167.5000	406.3276	.7077	.9408
8	167.4333	404.6678	.6868	.9407
9	167.1000	424.1621	.1194	.9441
10	167.4333	417.4954	.2298	.9441
11	167.4667	417.1540	.3548	.9428
12	167.4000	422.5241	.2097	.9435
13	167.0333	418.3782	.3277	.9430
14	167.7000	405.1138	.5020	.9420
15	167.1000	419.2655	.3584	.9428
16	167.4333	411.8402	.4012	.9427
17	168.0333	409.4816	.3989	.9429
18	167.6333	413.7575	.5849	.9417
19	168.1000	410.2310	.3689	.9432
20	167.8000	407.2000	.4693	.9423
21	167.3333	410.5057	.5744	.9416
22	167.4333	411.6333	.5743	.9416
23	167.4000	407.1448	.6326	.9411

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ข้อความที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Alpha if Item Deleted
24	167.7333	414.1333	.4372	.9424
25	167.3667	404.8609	.6935	.9407
26	167.5333	405.1540	.6457	.9410
27	167.4000	406.1793	.5969	.9413
28	167.4667	401.0161	.7064	.9404
29	167.5000	400.3276	.7080	.9404
30	167.7000	397.5276	.7323	.9401
31	167.6000	394.8000	.8415	.9393
32	167.5667	400.4609	.7676	.9401
33	167.5333	416.3264	.4106	.9425
34	167.5667	401.9092	.7622	.9402
35	167.4667	410.7402	.5798	.9415
36	167.4333	409.4954	.7107	.9410
37	168.0000	401.7931	.6750	.9406
38	167.8333	400.2816	.7754	.9400
39	168.0667	412.8230	.3205	.9436
40	168.2333	418.1851	.1855	.9449
41	168.2333	413.7023	.3046	.9437
42	168.1000	414.5759	.2616	.9443
43	167.4000	408.8690	.4551	.9423

N of Cases = 30 Reliability Coefficients = 43 items Alpha = .9431

ภาคผนวก ค

ร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. ....

ร่าง
พระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง
พ.ศ. ....

.....
.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยชะลอการฟ้อง

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๘ ประกอบกับมาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. ....

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“พนักงานคุมประพฤติ” หมายความว่า ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการเกี่ยวกับการคุมความประพฤติตามพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุมความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๒๒ หรือตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๓๔ หรือตามกฎหมายว่าด้วยการคุมความประพฤติ

“อาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม” หมายความว่า ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากกระทรวงยุติธรรมให้มีหน้าที่ช่วยเหลือในการปฏิบัติงานของพนักงานคุมประพฤติ ตามระเบียบว่าด้วยอาสาสมัครคุมประพฤติ

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจในการออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๕ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ต้องหาอยู่ระหว่างถูกจำคุก กักขัง กักกัน หรือถูกควบคุมตัวเพื่อการฝึกอบรมตามกฎหมาย

(๒) คดีอยู่ในอำนาจศาลเยาวชนและครอบครัว

มาตรา ๖ คดีความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดซึ่งมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินห้าปีหรือความผิดอื่นที่กฎหมายบัญญัติว่าให้ใช้วิธีการชะลอการฟ้อง ถ้าผู้ต้องหาให้การรับสารภาพและขอให้ชะลอการฟ้อง ให้พนักงานสอบสวนบันทึกคำให้การของผู้ต้องหาไว้ในสำนวนการสอบสวน

ถ้าคดีตามวรรคหนึ่งอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแขวง ให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนคดีดังกล่าวให้ครบถ้วนสมบูรณ์ โดยไม่ต้องดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงในเรื่องการฟ้อง การผิดฟ้อง และการฝากขัง หากผู้ต้องหาถูกควบคุมตัวให้จัดการปล่อยตัวไป โดยให้ผู้ต้องหาปฏิญาณตนว่าจะมาตามนัด

ในการดำเนินการตามวรรคสอง หากผู้เสียหายยังไม่ให้ความยินยอมที่จะให้มีการชะลอการฟ้อง และพนักงานสอบสวนมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ต้องหาจะหลบหนีหรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานหรือก่อเหตุอันตรายประการอื่น ให้พนักงานสอบสวนปล่อยตัวผู้ต้องหาไปโดยมีประกันหรือหลักประกันตามที่เห็นสมควร ถ้าผู้ต้องหาไม่สามารถจัดหาประกันหรือหลักประกันได้ให้ถือว่าคดีไม่มีเหตุที่จะชะลอการฟ้อง

มาตรา ๗ เมื่อพนักงานอัยการได้รับสำนวนการสอบสวน หรือผู้ต้องหาร้องขอให้ชะลอการฟ้องต่อพนักงานอัยการ และคดีมีเหตุที่จะชะลอการฟ้องตามมาตรา ๖ ให้พนักงานอัยการส่งเรื่องให้พนักงานคุมประพฤติดำเนินการสืบเสาะข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ต้องหา เช่น อายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญหา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ ฐานะสิ่งแวดล้อมของผู้ต้องหา พฤติการณ์แห่งคดี การบรรเทาผลร้ายแห่งคดี ความสำนึกผิดและการชดใช้เยียวยาความเสียหาย ความรับผิดชอบต่อครอบครัว การยอมรับของชุมชน ความยินยอมของ

ผู้เสียหาย ความจำเป็นตามหลักอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา ตลอดจนเหตุผลอื่นๆ ตามความจำเป็นและเหมาะสมในแต่ละคดี และทำความเข้าใจถึงวิธีการที่ควรดำเนินการกับผู้ต้องหา

ให้พนักงานคุมประพฤติดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พนักงานอัยการส่งเรื่อง ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นพนักงานอัยการอาจขยายระยะเวลาดังกล่าวได้อีกไม่เกินสิบห้าวัน

ในกรณีที่พนักงานอัยการพิจารณาถึงข้อเท็จจริงที่มีอยู่ดังกล่าวมาแล้วเห็นว่าเพียงพอแก่การพิจารณา ให้พนักงานอัยการดำเนินการตามมาตรา ๘

มาตรา ๘ ในกรณีที่พนักงานอัยการมีความเห็นไม่สมควรชะลอการฟ้องให้ดำเนินคดีต่อไป

ในกรณีที่พนักงานอัยการมีความเห็นสมควรชะลอการฟ้อง และปรากฏว่าผู้เสียหายได้ให้ความยินยอมแล้ว ให้พนักงานอัยการมีคำสั่งชะลอการฟ้อง โดยอาจให้ผู้ต้องหาอยู่ภายใต้การคุมความประพฤติของพนักงานคุมประพฤติ ในกรณีเช่นว่านี้ พนักงานคุมประพฤติดำเนินการกำหนดเงื่อนไขทั่วไปเพื่อคุมความประพฤติผู้ต้องหาได้ โดยให้สอบถามความยินยอมจากผู้ต้องหาเท่าที่จะเป็นไปได้ ซึ่งเงื่อนไขดังกล่าวควรปฏิบัติได้จริงและเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการแก้ไขฟื้นฟู การเพิ่มโอกาสของผู้กระทำความผิดในการใช้ชีวิตอย่างเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ความต้องการของผู้เสียหายและเปลี่ยนแปลงได้ตามพัฒนาการของผู้ต้องหา

เงื่อนไขทั่วไปเพื่อคุมความประพฤติดังกล่าวอาจกำหนดข้อเดียวหรือหลายข้อดังนี้

(๑) ให้ไปรายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติ หรืออาสาสมัครคุมประพฤติเป็นครั้งคราว เพื่อบุคคลดังกล่าวจะได้สอบถาม แนะนำ ช่วยเหลือหรือคัดเตือนตามที่เห็นสมควร

(๒) จัดให้ผู้ต้องหากระทำกิจกรรมบริการสังคม หรือสาธารณประโยชน์ตามที่พนักงานคุมประพฤติ และผู้ต้องหาเห็นสมควร

(๓) ให้ฝึกหัดหรือทำงานอาชีพอันเป็นกิจจะลักษณะ

(๔) ให้ละเว้นการคบหาสมาคมหรือการประพฤติใด อันอาจนำไปสู่การกระทำความผิดในทำนองเดียวกันอีก

(๕) ให้ไปรับการบำบัดรักษาความบกพร่องของร่างกายหรือจิตใจหรือความเจ็บป่วยอย่างอื่นหรือให้ไปเข้ารับการอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพฤติกรรมหรือพัฒนาพฤตินิสัย ณ สถานที่และตามระยะเวลาที่กำหนด

(๖) ให้แสดงความสำนึกผิดหรือความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองโดยการชดเชยค่าเสียหายหรือการกระทำอื่นใดตามความเหมาะสม

(๗) เงื่อนไขอื่นๆ ตามที่เห็นสมควรเพื่อการแก้ไขฟื้นฟูหรือป้องกันมิให้ผู้ต้องหากระทำความผิดซ้ำหรือมีโอกากระทำความผิดขึ้นอีก

ให้พนักงานคุมประพฤติแจ้งเงื่อนไขดังกล่าวให้ผู้เสียหาย ผู้ต้องหาและพนักงานอัยการทราบ และในกรณีที่พนักงานอัยการเห็นสมควรอาจกำหนดเงื่อนไขพิเศษเพิ่มเติมได้โดยปฏิบัติตามความในวรรคสอง

ในการดำเนินการตามมาตรา ๘ หรือในขั้นตอนการคุมความประพฤติผู้ต้องหาตามมาตรา นี้ในกรณีที่มีความจำเป็นพนักงานคุมประพฤติอาจจัดให้มีกระบวนการเพื่อให้เกิดความสมานฉันท์ โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ตามความเหมาะสมแก่รูปคดี หรือบุคคลที่ได้รับการยอมรับจากผู้ต้องหา ผู้เสียหาย หรือชุมชนมาประชุมหารือร่วมกันในประเด็นต่าง ๆ ตามที่ได้กำหนดไว้ซึ่งรวมถึงการให้ผู้ต้องหาขอใช้ความเสียหายแก่ผู้เสียหาย การขอโทษผู้เสียหายหรือการกระทำอื่นที่เหมาะสม ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความสงบสุขและการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยให้พนักงานคุมประพฤติเป็นผู้มีบทบาทในการดำเนินการเพื่อให้เกิดความสมานฉันท์หรือเป็นผู้ประสานงาน แล้วแต่กรณี

คุณสมบัติผู้ทรงคุณวุฒิหรือบุคคลตามวรรคก่อนให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมประกาศกำหนดโดยคำนึงถึงความเหมาะสมในเขตพื้นที่นั้น ๆ โดยให้ได้รับค่าตอบแทนที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๕ ภายในระยะเวลาเจ็ดวันนับแต่วันที่มิคำสั่งชะลอการฟ้อง ให้พนักงานอัยการแจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้ต้องหาและผู้เสียหายถึงเหตุผลที่มีคำสั่งชะลอการฟ้อง ผลของคำสั่งชะลอการฟ้อง และวิธีการอุทธรณ์คำสั่งของพนักงานอัยการ

มาตรา ๑๐ เมื่อพนักงานอัยการมิคำสั่งให้ชะลอการฟ้อง ถ้าผู้ต้องหาถูกขังอยู่โดยคำสั่งศาลให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องขอให้ปล่อยผู้ต้องหา หากผู้ต้องหาได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยมีสัญญาประกัน ให้สัญญาประกันสิ้นสุดลง

ให้พนักงานอัยการกำหนดระยะเวลาการบังคับใช้คำสั่งให้ชะลอการฟ้องและระยะเวลาการคุมความประพฤติตามที่เห็นสมควร แต่ไม่เกินสามปีและไม่เกินกำหนดอายุความสำหรับความผิดนั้น

มาตรา ๑๑ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานอัยการมีอำนาจออกหมายเรียกผู้ต้องหา ผู้เสียหาย หรือบุคคลใด มาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งพยานหลักฐานใดมาประกอบการพิจารณา หรือสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมหรือพนักงานคุมประพฤติดำเนินการสืบเสาะได้ตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๒ ภายในระยะเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่พนักงานอัยการมีคำสั่งให้ชะลอการฟ้อง ผู้ต้องหา ผู้เสียหาย สามิ ภริยา ญาติของผู้นั้นหรือผู้มีส่วนได้เสีย อาจยื่นคำคัดค้านของพนักงาน ต่ออัยการสูงสุดก็ได้

ให้อัยการสูงสุดวินิจฉัยคำคัดค้านให้เสร็จสิ้นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำคัดค้าน

ถ้าอัยการสูงสุดเห็นด้วยกับคำสั่งชะลอการฟ้อง ให้มีหนังสือแจ้งเหตุผลให้ผู้คัดค้านทราบ ภายในสามสิบวันนับแต่วันครบกำหนดเวลาตามวรรคสอง แต่ถ้าไม่เห็นด้วยกับคำสั่งชะลอการ ฟ้อง ให้มีคำสั่งให้พนักงานอัยการดำเนินคดีต่อไป

มาตรา ๑๓ ให้พนักงานคุมประพฤติมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) สืบเสาะข้อเท็จจริงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ต้องหา เช่น อายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญหา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ ฐานะ สิ่งแวดล้อมของผู้ต้องหา เหตุอันอันควรปรานี พฤติการณ์แห่งคดีการบรรเทาผลร้ายแห่งคดี ความสำนึกผิดและการชดใช้เยียวยา ความเสียหาย ความรับผิดชอบต่อครอบครัว การยอมรับของชุมชน ความยินยอมของผู้เสียหาย ความจำเป็นตามหลักอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา

(๒) ดำเนินการหรือประสานงานเพื่อให้เกิดความสมานฉันท์โดยการจัดให้มีกระบวนการ หรือวิธีการอื่นใดที่เหมาะสมแก่ผู้เกี่ยวข้องในคดีโดยคำนึงถึงความสงบสุขและการอยู่ร่วมกัน อย่างสมานฉันท์ในสังคม

(๓) กำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการคุมประพฤติ

(๔) ส่งตัวผู้ต้องหาให้แพทย์ตรวจเกี่ยวกับสุขภาพทางร่างกายและจิตใจ

(๕) สอบถาม แนะนำ ช่วยเหลือ และดักเตือนผู้ต้องหาที่ถูกสืบเสาะหรือถูกคุมความ ประพฤติ

(๖) สอดส่องผู้ต้องหาที่ถูกคุมประพฤติในการปฏิบัติตามวิธีการที่กำหนด

(๗) ทำรายงานและความเห็นเกี่ยวกับความประพฤติ การประกอบอาชีพและพฤติการณ์ ของผู้ต้องหาที่ถูกคุมประพฤติ เพื่อเสนอต่อพนักงานอัยการ

(๘) ทำหน้าที่อื่นเกี่ยวกับการสืบเสาะและการคุมประพฤติตามที่พนักงานอัยการ เห็นสมควร

ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานคุมประพฤติ ให้พนักงานคุมประพฤติมีอำนาจ มอบหมายให้อาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรมปฏิบัติหน้าที่ ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ ว่าด้วยอาสาสมัครคุมประพฤติ

มาตรา ๑๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานคุมประพฤติมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่ที่ผู้ต้องหาซึ่งถูกสืบเสาะหรือถูกคุมประพฤติอาศัยอยู่ หรือทำงาน หรือมีความเกี่ยวข้องกับตัวในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในระหว่างเวลาทำการงานของผู้ต้องหา และสอบถามบุคคล ซึ่งอยู่ในสถานที่นั้นเกี่ยวกับกรณีที่จะระบุไว้ในมาตรา ๑๓

(๒) เรียกบุคคลที่สามารถให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกรณีที่จะระบุไว้ในมาตรา ๑๓ มาให้ถ้อยคำ

(๓) สั่งให้บุคคลใดส่งพยานหลักฐานเกี่ยวกับกรณีที่จะระบุไว้ในมาตรา ๑๓

(๔) พิมพ์ลายนิ้วมือ ถ่ายรูป เก็บปัสสาวะหรือของเหลวในร่างกาย ผู้ต้องหาซึ่งถูกสืบเสาะหรือถูกคุมประพฤติ

(๕) ให้อาสาสมัครคุมประพฤติ กระตรวจยุติธรรมที่ได้รับมอบหมายจากพนักงานคุมประพฤติ มีอำนาจตามที่ระบุไว้ใน (๑) – (๔) แลแต่กรณีด้วย

มาตรา ๑๕ ถ้าผู้ต้องหาไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขคุมประพฤติ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องแก่การคุมประพฤติของผู้ต้องหาเปลี่ยนแปลงไปจนไม่อาจแก้ไขได้ ให้พนักงานคุมประพฤติทำรายงานเสนอให้พนักงานอัยการทราบโดยไม่ชักช้า ถ้ารายงานนั้นเป็นผลร้ายแก่ผู้ต้องหาให้พนักงานอัยการแจ้งข้อความที่เป็นผลร้ายให้ผู้ต้องหาทราบในกรณีนี้ผู้ต้องหา มีสิทธิจะคัดค้าน และนำพยานหลักฐานมาให้พนักงานอัยการพิจารณาได้

มาตรา ๑๖ ในกรณีพนักงานอัยการเห็นว่า ผู้ต้องหาไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขคุมประพฤติโดยมีเหตุผลอันสมควร หรือพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องแก่การคุมประพฤติเปลี่ยนแปลงไป ให้พนักงานอัยการมีคำสั่งแก้ไขตามที่เห็นสมควร

ถ้าพนักงานอัยการเห็นว่า ผู้ต้องหาจงใจไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขคุมประพฤติ หรือ พฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องแก่การคุมประพฤติเปลี่ยนแปลงไปจนไม่อาจแก้ไขได้อันเกิดจากความผิดของผู้ต้องหา ให้พนักงานอัยการดำเนินคดีกับผู้ต้องหาต่อไป

มาตรา ๑๗ เมื่อผู้ต้องหาได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขคุมประพฤติแล้ว หรือมีเหตุขัดข้องจนไม่อาจปฏิบัติตามเงื่อนไขได้ อันมิใช่เกิดจากความผิดของผู้ต้องหา ให้พนักงานอัยการสั่งยุติการดำเนินคดีและสิทธินำคดีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับ

มาตรา ๑๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานคุมประพฤติ และอาสาสมัครคุมประพฤติที่ได้รับมอบหมายเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๑๙ พระราชบัญญัตินี้ให้สิ้นผลในวันสิ้นปีของปีที่ห้านับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแต่วันแต่จะได้มีการประกาศขยายระยะเวลาบังคับใช้

มาตรา ๒๐ ก่อนวันสิ้นผลแห่งพระราชบัญญัตินี้ไม่น้อยกว่าหกสิบวัน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจะประกาศให้ขยายระยะเวลาบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ก็ได้

ประกาศตามวรรคหนึ่งนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้เป็นอันใช้บังคับได้

เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมประกาศขยายระยะเวลาบังคับใช้ตามวรรคสองแล้ว ให้พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับต่อไปอีกจนถึงวันสิ้นปีของปีที่ห้านับแต่วันสิ้นผลแห่งพระราชบัญญัตินี้

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมอาจประกาศขยายระยะเวลาบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ ออกไปอีกก็ได้ โดยให้นำความในวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสามมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๑ การสิ้นผลลงของพระราชบัญญัตินี้ย่อมไม่กระทบต่อการใดๆ ที่ได้กระทำไปแล้วก่อนวันสิ้นผลแห่งพระราชบัญญัตินี้

ถ้าพนักงานอัยการมีคำสั่งให้ชะลอการฟ้องคดีเรื่องใดเรื่องหนึ่งก่อนวันสิ้นผลแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานอัยการและพนักงานคุมประพฤดียังคงมีอำนาจที่จะดำเนินการไปตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าคดีนั้นจะเสร็จ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ – สกุล	นางสาวนรินชา สุภาพพูล
วัน เดือน ปี เกิด	21 พฤษภาคม 2520
สถานที่เกิด	จังหวัดนครปฐม
การศึกษา	2541 ศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2549 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ตำแหน่ง	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 4
สถานที่ทำงาน	สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม อาคารกระทรวงยุติธรรม อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี
ที่อยู่ปัจจุบัน	43 หมู่ 3 ต.ศิระะทอง อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม